

ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΙ
ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

'Εν Κωνσταντινουπόλει ἐτησίᾳ . . . Φρ. χρ. 46
'Εν ταῖς Ἐπαρχίαις . . . . . Μετ. 16
'Εν Ἑλλάδι, Αἰγύπτῳ καὶ Ἐθ-
νόπῳι . . . . . Φρ. χρ. 70
'Εν Ρωσίᾳ . . . . . Ρουβλ. 25
Ἐξάμηνοι τὰ ἡμίση.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΙ
ΑΝΕΥ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

'Εν Κωνσταντινουπόλει ἐτησίᾳ . . . Μετ. 4
'Εν ταῖς Ἐπαρχίαις . . . . . Διφ. Τ. 1
'Ἐκτὸς τῆς Τουρκίας . . . . . Φρ. χρ. 25
Αἱ συνδρομαὶ ἐτήσιαι.
'Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται γρασίον 1βο (2).

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις.—(Ἐρνέστων Κουρτίου) Ἡ Ἑλλη-
νικὴ Ἱστορία (Μεταφραζομένη ὑπὸ Μ. Ε. Μιχαλοπούλου).—Δύο
λέξεις πρὸς τὴν ἀποφοιτῶσαν τῶν ὀχολῶν νεολαίαν.—Ἀπό-
δησάμα ἐκ τοῦ Ζ. τῆς Ἰλιάδος.—Ποικίλα.—Τὰ ἐν Θεσσαλίᾳ
Μετέωρα.—Νομισματικά (ἀνέκδοτα ἡπειρωτικὰ νομίσματα ρω-
μαϊκῆς ἐποχῆς).—Ἡ Γροιλανδία.—Τὸ ἀεροπόρον.—Διακοπὴ
λαμπροῦ ὄνειρου.—Ὁ φίλος τῆς βασιλίδος (δυσίγημα).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὴν γενικὴν ἐν Εὐρώπῃ προσοχὴν ἐξακολουθεῖ ἀ-
πορροφῶσα ἢ ἐπικειμένη ἐν τῇ μεγάλῃ Βρετανίᾳ ὑπουρ-
γικὴ ἀλλαγὴ ἐπὶ τῇ δυσμενεῖ τῷ συντηρητικῷ κόμματι
ἀποτελέσματι τῶν γενικῶν ἐκλογῶν, αἵτινες ναὶ μὲν δὲν
παρέχουσιν ὁμογενῆ πλειονοψηφίαν τῷ γηραιῷ ἡγέτῃ
τῶν φιλελευθέρων, ἀλλ' ὅπωςδήποτε ἐξασφαλίζουν
αὐτῷ ἀρκοῦσαν πλειονοψηφίαν ὅπως κρατήσῃ τὰς ἡνίας
τοῦ μεγάλου ἀγγλικοῦ κράτους καὶ αἰσίως διεξαγάγῃ
τὴν πραγμάτων καὶ ἐφαρμογῆν τῶν πολυσυμμάτων αὐ-
τοῦ σχεδίων ὑπὸ τὴν ἐποψίαν τῶν ἐσωτερικῶν τοῦ βασι-
λείου. Ἡ εἰς τὴν ἐξουσίαν ἔλευσις τοῦ φιλελευθέρου
κόμματος οὐχὶ ἐκ τῶν ἐπουσιωδῶν τυγχάνει γεγονότων
καὶ δικαίως σύμπας ὁ ἐν τῇ Δύσει πολιτικὸς κόσμος ἀ-
γωνίζεται νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὰ σχέδια τοῦ πολιοῦ ὑλοτό-
μου τοῦ Χάβαρδεν καὶ διῶδη τίνες αἱ συνέπειαι τῆς ἐν
Ἑγγλίας κυβερνητικῆς ἀλλαγῆς, τῆς μεγάλως βαρυνού-
σης ἐπὶ τῆς πλάστιγγος τῆς ἐν Εὐρώπῃ πολιτικῆς καὶ
συνεπαγομένης μετὰ τῆσιν τῶν περσῶν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ
ζατρικίου. Καὶ ἀληθῶς, βαθεῖς ἐξετάζοντες τὰ πολιτικὰ
φρονήματα τῶν δύο ἰθυνόντων ἐν Ἑγγλίας κομμάτων, ἀ-
νευρίσκομεν ὅτι τὸ μὲν συντηρητικὸν διὰ τῆς ἀγχιστρόφου
αὐτοῦ πολιτικῆς ἀνεστάσεως τὴν κρατοῦσαν ἐν Εὐρώπῃ
τάξιν καὶ προὔκალεσε μεγάλην ἐν τῇ Δύσει ἀλλοίωσιν
σχέσεων, τὸ δὲ φιλελευθέρων ἐπειράθη νὰ ἐπουλώσῃ τὰς
διανοιγείας πληγὰς εἰς τὴν Δύσιν καὶ νὰ ἐπαναγάγῃ
τὴν προτέραν ἰσχυρίαν καὶ τάξιν. Ἡ ἀλήθεια αὕτη ἐκ-
πηγάξει οὐ μόνον ἐν τῶν τελευταίων ἐκλογικῶν δημη-
γοριῶν τοῦ γηραιοῦ τῶν φιλελευθέρων ἡγέτου, εἰπόντος
ὅτι τὸ συντηρητικὸν κόμμα ἐσήμαινεν ἐν Εὐρώπῃ τὸν
πόλεμον, τὸ δὲ φιλελευθέρων τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ ἐξ
αὐτῶν τῶν διαδραματισθέντων κατὰ τὴν τελευταίαν δε-

καπενταετίαν. Ὁ λόρδος Δισραέλνς, τὴν ἀρχὴν παρα-
λαμβάνων τῷ 1874 ἀπὸ τοῦ διευθύναντος τὰ τῆς χώρας
αὐτοῦ ἐπὶ ἐξαιτίαν, παρεῖχε διὰ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ
ἀφορμὴν εἰς τὴν δεινῶσιν τῆς ἐν τῇ ἀνατολικῇ Εὐρώπῃ
καταστάσεως καὶ προὔκάλει τὴν ἀνέλιξιν τοῦ μεγάλου
δράματος, ὅπερ κατέληγεν εἰς τὸ βερολίνειον συνέδριον
καὶ εἰς τὴν ἐπὶ μᾶλλον ἀναστάτῳσιν τοῦ ἐν Εὐρώπῃ ζη-
τρικίου διὰ τῆς δημιουργίας δεινῆς πραγμάτων κατα-
στάσεως, συνεπαγαγούσης τὴν μετὰ ἔτος περιλάλητον
συνέντευξιν τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ καὶ τοῦ κόμπος
Ἄνδράσπ, ἐξ ἧς ἀπέρρευσε ἡ αὐστρουογρικὴ συμμα-
χία, ἡ μετὰ τριετίαν ἐνισχυθεῖσα διὰ τῆς εἰς αὐτὴν
προσχωρήσεως τῆς Ἰταλίας. Τὴν κορωνίδα δὲ τῆς τοι-
αύτης τῶν πραγμάτων δεινώσεως ἐπέθηκε τὸ πραξικό-
πημα τῆς 6/18 Σεπτεμβρίου, ὅπερ ὄνθειασθὲν ὑπὸ τοῦ
μαρκιστοῦ Σαλισβουρῆ, πιστοῦ ὄντως μαθητοῦ τοῦ
Βίκονσφλδ, διὰ σπονδῶν καμπανίτου ἐν τῷ συμποσίῳ
τοῦ λόρδου δημάρχου, συνετάρατε τὴν Εὐρώπην καὶ
ἐπὶ μᾶλλον ἐδείνου τὴν ἥδη ἀνύποιστον κατάστασιν.
Ἄλλὰ πρὸς τοῖς γεγονόσι τούτοις, τοῖς σχετιζομένοις
πρὸς τὴν γενικὴν τῆς Εὐρώπῃς πολιτείαν τὸ συντηρητι-
κὸν κόμμα μετῆλθεν ἐν τισὶ ζητήμασι πολιτικῆν, τὰ μέγι-
στα ἐπιδρῶσαν ἐπὶ τῶν σχέσεων τῆς Ἑγγλίας μετὰ τῶν
ἀμεσώτερον ἐνδιαφερομένων δυνάμεων εἰς τὰ ζητήματα
ταῦτα. Καὶ ἐνθεν μὲν τὸ αἰγυπτιακὸν ζήτημα καὶ τὸ τῆς
ἀλβανίας ἐν τῇ Βεργίῳ πορθμῷ ἐπέδρα δεινῶς ἐπὶ τῶν
γαλλοαγγλικῶν σχέσεων, ἐνθεν δὲ τὸ ἀφγανικὸν προὔ-
κάλει δυσαρρεσκείας τῇ Ρωσίᾳ καὶ ἐξώθει αὐτὴν εἰς ἀν-
τεκδίκην ἐπὶ τῇ ἐν τῷ βουλγαρικῷ ζήτημα πολιτείᾳ
τοῦ λόρδου Σαλισβουρῆ, ἐνθεν δὲ τὸ μαροκινὸν ἐδεί-
νου τὰς πρὸς τὴν Ἰσπανίαν καὶ αὐτὴν τὴν Γαλλίαν σχέ-
σεις καὶ τέλος τὸ τῆς Νεογείου παρεῖχεν ἀφορμὴν εἰς
μεγάλην μῆνιν καὶ ἀγανάκτησιν τῶν ἐν Οὐασιγκτῶν.
Πάντα ταῦτα βαρεῖαν ἀποτελοῦσι κληρονομίαν τῷ φι-
λελευθέρῳ κόμματι, ὅπερ, ἐπὶ εἰρηνικῇ πολιτικῇ διακρι-
νόμενον καὶ περιοριζόμενον εἰς τὸν κύκλον τῶν καθαρῶς
ἀγγλικῶν συμφερόντων, ἀγωνισθῆσεται νὰ ἐξοικονομήσῃ
τὰ πράγματα κατὰ τρόπον εὐάρεστον καὶ νὰ με-
ταβάλλῃ τὴν νῦν πρὸς τὴν μεγάλην Βρετανίαν δυσαρ-
σκεῖαν εἰς εὐμένειαν καὶ συμπάθειαν. Ἰδίᾳ ὑπὸ τὴν
ἐποψίαν τῆς τριπλῆς συμμαχίας ἢ τῆς φιλελευθέρων
Ἑγγλίας πολιτικῆς κέκτηται ἰδιάζουσαν σημασίαν, ὡς
τοῦτο τεκμηριοῦται καὶ ἐκ τῆς γλώσσης τῶν κυριωτέ-
ρων ὀργάνων τοῦ τριπλοῦ συνδέσμου, ἀγωνιζομένων νὰ
πέισωσι τοὺς δειλόμενος περὶ τοῦ ὅτι καὶ ἐπὶ Γλάδστω-

νος ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Ἀγγλίας θὰ διατελέσῃ ἢ αὐτὴ οἷα καὶ ἐπὶ τοῦ προκατόχου. Ἀτρέμας ὅμως ἐχέτωσαν οἱ βουλευφόροι τῆς τριπλῆς συμμαχίας καὶ ἀναμνησθήτωσαν τὸ περίπυστον πρὸς τὴν Αὐστρίαν. «Ἀπεχε τὰς χεῖρας». Μᾶλλον πολυσήμαντος ἢ εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνοδος τοῦ κ. Γλάδστου εἶναι ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῶν μικροτέρων λαῶν τῆς Ἑυρώπης, ὡς τοῦτο τεκμηριοῦται ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς πολιτικῆς τοῦ κ. Γλάδστου μετὰ τὴν εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνοδὸν τῷ 1880 ὅτε ἐπέβαλλε τῇ πατρίδι αὐτοῦ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς τοὺς εἰρημένους λαοὺς ὑποσχέσεων τῶν συντηρητικῶν καὶ προὔκαλει τὴν συγκρότησιν τῶν γνωστῶν συνδιασκέψεων, ὧν ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἐπανόρθωσις τῶν ἑλληνοτουρκικῶν μεθορίων καὶ τῶν μαυροβουνιωτικῶν. Ταῦτα ἀναπολοῦντες οἱ λαοὶ οὗτοι, μετὰ μείζονος ἢ οἱ κορυφαῖοι τῆς τριπλῆς συμμαχίας ἀπεκδέχονται χαρᾶς τὴν εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνοδὸν τοῦ γηραιοῦ ἡγήτορος τῶν φιλελευθέρων, ἥκιστα ὑπολειπομένου τοῦ ἀειμνήστου Κάννινγκ, ὅστις τὰ φρονήματα αὐτοῦ μεταβάλλων κατὰ τὰ τελευταῖα τοῦ βίου ἐπὶ λάβρος ἀντεπεξήρχετο κατὰ τῶν διαβουλίῶν τῆς Λαῦβάχης καὶ τὴν φωνὴν ἤρεν ὑπὲρ τῶν λαβόντων ὡς ἔμβλημα τὸ ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.

Ἐκ τῶν κατὰ τόπους δὲ κυριωτέρων ζητημάτων οἱ ἐν Γαλλίᾳ ἔχουσι τὰς δημοτικὰς αὐτοῦ ἐκλογάς, τὰς διεξαγομένης τῇ προσεχεῖ κυριακῇ καὶ τὰς ἐπισπωμένας ἀρκοῦντως τὴν προσοχὴν τῶν ἐν Παρισίοις, καίτοι οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία περὶ τοῦ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα ἔσται εὐάρεστον τῷ δημοκρατικῷ κόμματι, ὅπερ ἐκ τῶν 1400 καὶ ἐπέκεινα ἐδρῶν ἔχει νῦν ὑπὲρ τὰς 900. Προσέτι εὐάρεστον ἐμποιεῖ ἐντύπωσιν εἰς τοὺς περὶ τὸν κ. Καρνὸ ἡ εὐμενὴς πολιτεία τοῦ Πάπα, ἡ προκαλέσασα τὴν δυσαρέσκειαν τοῦ μοναρχικοῦ κόμματος, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν ἐν Φολκεστέουν λόγων τοῦ κόμματος τῶν Παρισίων, ὑποδείξαντος ὅτι τὸ κόμμα αὐτοῦ δὲν ὑποχωρεῖ πρὸ τῶν διεξαγομένων ὑπὲρ τοῦ νῦν κρατοῦντος ἐν τῇ χώρᾳ κυβερνητικοῦ συστήματος ἐνεργειῶν. Τὸ μόνον δυσάρεστον ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῶν τῆς Γαλλίας ἐσωτερικῶν εἶναι ἀναμφηρῶς ἡ ὑπόκωφος ἐνέργεια τῶν ριζοσπαστικῶν, ἡ κατατείνουσα εἰς τὸν καταρτισμὸν ὑπουργείου ὑπὸ τὸν κ. Φλοκέ. Τὴν μῆνιν τῶν ὁπαδῶν τοῦ κ. Κλεμανσὸ ἐξῆψεν ἡ φήμη ὅτι ὁ κ. Φρεσινέ, ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, ἀποκλίνει εἰς συμφιλίωσιν μετὰ τοῦ πρώην συναδέλφου τοῦ κ. Κωνστάς, ὃν δὲν ἀνέχονται οἱ ριζοσπαστικοί, καίπερ μεγάλως ἐργασθέντα ὑπὲρ τῶν ἰδεῶν αὐτῶν καὶ καταπολεμήσαντα δεινῶς τὰς ἐνεργείας τοῦ ἀμειλίχτου τοῦ κ. Κλεμανσὸ πολέμιου, τοῦ ἀκτονήσαντος στρατηγοῦ Βουλανζέ.

Οἱ ἐν Οὐγγαρίᾳ ἐξακολουθοῦσι ταρασσόμενοι ἐπὶ τῷ παρατηρουμένῳ κινήματι τῶν ἐν Τρανσυλβανίᾳ Ρουμάνων, οἵτινες σφόδρα διαμαρτύρονται κατὰ τῆς πολιτείας τῶν Μαγάρων, ἅτε παραβαινόντων τὰ τεθεσπισμένα καὶ ἀπομιμουμένους τοὺς ἐν Πράγα Γερμανοὺς· ὡς οὗτοι πιέζουσι τοὺς Βοημοὺς, οὕτως ἐκεῖνοι ἀγωνίζονται νὰ καταπατήσωσι πᾶν δίκαιον τῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ Ρουμάνων καὶ νὰ καταπνίξωσι τὴν τε συναίσθησιν τῆς αὐθυπαρξίας καὶ τὰ διαφλέγοντα τὴν καρδίαν αὐτῶν αἰσθήματα ἐθνικοῦ μεγαλείου. Αὐτὸς ὁ ρουμάνος πρωθυπουργὸς, συνδιαλεξάμενος μετὰ συντάκτου οὐγγρικῆς ἐφημερίδος, διὰ μακρῶν ἀνείλιξε τὸ ζήτημα τῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ Ρουμάνων καὶ κατέδειξεν ἔνθεν μὲν ὅτι τὰ ἐσχάτως ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ ὁμοφύλων γενόμενα μεγάλως ἐπέδρασαν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἐλευθέρων Ρουμάνων, οἵτινες

μετ' ἄλλους πράγματι βλέπουσι τὰ παθήματα τῶν ἀδελφῶν κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον τοῦ πολιτισμοῦ, ἔνθεν δὲ ὅτι ὅλως ἀνυπόστατα τυγχάνουσι τὰ ὑπὸ τῶν ξένων ἐφημερίδων γραφέντα περὶ τοῦ ὅτι ἐμπράκτως ἐξεδηλώθησαν ἐν τῷ ρουμανικῷ βασιλείῳ τὰ κατὰ τῶν Οὐγγρῶν αἰσθήματα τῶν Ρουμάνων. Ἐκ τῶν ἀναλλαγιστῶν τούτων ἐξηγήσεων τεκμηριοῦται ὅτι τὸ οὐγγρορουμανικὸν ζήτημα σπουδαίαν προσέλαβε φάσιν, ἐφ' ἣ σφόδρα ἀνησυχεῖ ὁ τῆς Οὐγγαρίας πρωθυπουργὸς ὡς καὶ ὁ τῆς Ρουμανίας, οὗτος μὲν ἐπὶ τῷ ὅτι ἀδράνεια φαίνεται ἐν τῇ ὑπερασπίσει τῶν δικαίων τῶν ὁμοφύλων, ἐκεῖνος δὲ ἐπὶ τῷ ὅτι ἡ κατὰ τῶν Ρουμάνων πίεσις ἐκπτοεῖ καὶ τοὺς λοιποὺς ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ βασιλείου τοῦ ἀγίου Στεφάνου μὴ οὐγγρικοὺς λαοὺς.

Οὐχὶ ὀλιγώτερον δεινὴ εἶναι ἡ θέσις καὶ τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Αὐστρίας κόμπος Τάαφφε, ὅστις ἐμμένων εἰς τὴν πλήρη ἐκτέλεσιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ γερμανοσεχικοῦ συνδυασμοῦ προὔκαλεσε νέας διαμαρτυρίας τῶν ἐν Πράγα καὶ ὑπεκίνησε σφόδρα τὸ μῖσος τῶν Βοημῶν ἐν τῷ ζητήματι τῶν δικαστηρίων, τῷ ἀπειλοῦντι πράγματι οὐχὶ ἀσημάντους περιπλοκάς. Καὶ αὐτὰ ἐπὶ τὰ κυριώτερα ὄργανα, ὑποδηλοῦντα τὸ κρίσιμον τοῦ ζητήματος, συμβουλεύουσι τὸν πρόεδρον τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου τῆς Αὐστρίας μείζονα μετριοπάθειαν ὅπως μὴ ἐξωθήσῃ τὰ πράγματα εἰς τὸ ἐπακρον, ἅτε τῆς ἐξάψεως τῶν ἐν Βοημίᾳ πνευμάτων δυναμένης νὰ μεταδοθῇ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐθνότητας, καθ' ἣν μάλιστα ὄραν ἡ Κροατία κινεῖται καὶ ἐπιζητεῖ βελτίωσιν τῆς ἑαυτῆς τύχης καὶ αὔξησιν τῶν ἑαυτῆς προνομίων. Ὁμολογουμένως αἱ συμβουλαὶ ἔχουσι πολὺ τὸ κατάλληλον καὶ τὸ λυσιτελές, διότι ἐὰν συνδυασθῶσι τὰ καθ' ἅπασαν τὴν μοναρχίαν τῶν Ἀψβούργων διαδραματιζόμενα, σταθμισθῶσι δὲ καὶ αἱ συνέπειαι τῆς ἐντραχίνσεως τῶν νῦν νομοταγῶν ἐνεργειῶν, πρόδηλον ὅτι τὸ διεξαγόμενον κίνημα ἐν τε Αὐστρίᾳ καὶ ἐν Οὐγγαρίᾳ πολλὴν τὴν σοβαρότητα κέκτηται καὶ μεγάλη ἐπομένως ἐπιβάλλεται τοῖς συμβούλοις τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου σύνεσις ἐν πάσῃ ἐνεργείᾳ, διότι ὄντως δὲν εἶναι ἀσήμαντον γεγονός ἡ δι' ἔργων ἐκδήλωσις τῆς δυσαρεσκείας ἱκανῶν ἑκατομμυρίων ὑπνικῶν τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ ἐν τε τῇ Τρανσυλβανίᾳ καὶ τῇ Βοημίᾳ.

Οἱ ἐν Ρωσίᾳ ἐξακολουθοῦσι μαστιζόμενοι δεινῶς ὑπὸ τῆς πληγῆς τῆς χολέρας, ἥτις πράγματι μεγάλας βαθμυδὸν λαμβάνει διαστάσεις καὶ ἐμβάλλει εἰς φοβεράς ἀνησυχίας τοὺς παρὰ τὸν αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον, σπεύσαντα νὰ ἐπανέλθῃ ἐκ Κοπεγχάγης εἰς Πετροῦπολιν καὶ νὰ μεριμνήσῃ δεόντως περὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς τελεσφόρον καταπολέμησιν τῆς φοβερᾶς καὶ βροτολοιγοῦ μαστιγῆς. Πρὸ τοῦ ἀπειλοῦντος τὰ κράτη τοῦ τσάρου κινδύνου ἐν δευτέρᾳ ἐτέθησαν μοῖρα τὰ λοιπὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα, τῶν ἀρμοδίων ἀνδρῶν ἀποστελλομένων εἰς τὰ χολεροδραματὰ μέρη πρὸς περιθάλψιν τῶν θυμάτων καὶ πρὸς ἀπολύμανσιν τῶν μερῶν τούτων. Τὸ λυπηρὸν εἶναι ὅτι αἱ καταβαλλόμεναι προσπάθειαι δὲν ἀποφέρουσι τοὺς προσδοκωμένους καρποὺς ἔνεκα τῆς ἀντιστάσεως τῶν χωρικῶν καὶ τῆς τοῦ λαοῦ κατωτέρας ἐν γένει τάξεως, ἐξακολουθούσης νὰ πρεσβεύῃ ὅτι διὰ Θεοῦ ἡ μᾶστιξ ἐπέσκυψε καὶ διὰ Θεοῦ καὶ πάλιν ἀρθήσεται.

Τοὺς ἐν Γερμανίᾳ σφόδρα ἀνησυχεῖ τὸ ζήτημα τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι ἡ ἀνησυχία, τέως μὲν ἐπιήγαζεν ἐκ τοῦ ὅτι ὀρισθεῖσα εἰς τὸ 1900 ἀντίπαλον ἔσχε τὴν γαλλικὴν, ἐφ' ἣ καὶ ἐτάχθη δύο ἔτη

πρὸ ταύτης, ἤδη δὲ ἐκ τοῦ φόβου μὴ ἢ ἐκθεσις ἀποτύχη εἴτε ἐνεκεν ἀποχῆς τῶν μεγάλων τοῦ Βερολίνου βιομηχανῶν, εἴτε ἐνεκεν ἀποχῆς τῶν ξένων. Σπανίως ζήτημα βιομηχανικὸν συνετάραξε τοσοῦτο τοὺς ἐν Βερολίῳ ὅσον τὸ τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως τοῦ 1898· οἱ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου ζητήσαντες νὰ συναγωνισθῶσι πρὸς τοὺς ἐν Παρισίοις καὶ νὰ ἐξαλείψωσι τὴν κρατοῦσαν ἰδέαν ὅτι τὸ Βερολίον ἡκιστα νὰ ἐξισωθῇ πρὸς τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσαν δύναται, ὡς τοῦτο τεκμηριούται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οὐδὲν μὲν προηγούμενον ἐκθέσεως ὑπάρχει ἐν Βερολίῳ, καίπερ ἀναδειχθέντι πρωτεύουσῃ τῆς μεγάλης τῶν Χοχεντσόλτερν αὐτοκρατορίας, τούναντίον δὲ ἢ ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα πόλις πολλὰ τοιαῦτα παρέσχεν ἀπὸ ἡμίσεως ἑκατονταετηρίδος καὶ δικαίως ν' ἀντιποιηθῇ δύναται τὴν κορωνίδα τῶν τοιούτων μεγαλοεργῶν καὶ εἰρηνικῶν ἔργων, μεταμέλονται ἴσως ἐπὶ τῇ ληθθείσῃ ἀποφάσει καί, εἰμὴ ὑπῆρχεν ὁ φόβος μὴ κατηγορηθῶσιν ὡς παλινφθοῦντες, ἤθελον προτιμῆσαι βεβαίως τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ σχεδίου· οὐ μόνον αἱ πλείονες τῶν ἀνὰ τὴν μεγάλην γερμανικὴν αὐτοκρατορίαν δημοσίων δισταζούσιν ἢ καὶ ἀρνοῦνται νὰ μετάσχωσι τῆς σχεδιασθείσης παγκοσμίου ἐκθέσεως, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ κυριώτερα τῶν ὀργάνων τοῦ προοδευτικοῦ κόμματος ἐνθεν μὲν ἀναμολογοῦσι τὸ ὑποδεῆς τῆς γερμανικῆς βιομηχανίας ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν γαλλικὴν, ἐνθεν δὲ κηρύττουσιν ὅτι τὸ Βερολίον ὑπολείπεται τῶν Παρισίων ὑπὸ τε τὴν ἐποψίν τῆς φυσικῆς καλλονῆς καὶ τῶν διασκεδάσεων καὶ ἐπιδοκιμάζουσιν οὕτως ἐμμέσως τὴν ἐπιφυλακτικὴν πολιτείαν, ἣν ὁ ἀρχιγραμματεὺς κόμης Καπρίβης ἐτίθησεν ἀπέναντι τῶν αἰτησαμένων τὴν διοργάνωσιν τοιούτου εἰρηνικοῦ ἔργου.

Καὶ τὸ ζήτημα δὲ τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ ἐξακολουθεῖ προκαλοῦν πάταγον οὐ μόνον ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῶν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Γουλιέλμον σχέσεων τοῦ μεγάλου ἀνδρός, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Γερμανίας· τὰ κυβερνητικὰ ὄργανα πειρῶνται νὰ ὑποδείξωσιν ὅτι ὁ πρῶν ἀρχιγραμματεὺς ἐσφαλμένῃν καὶ ἡκιστα νομοταγῇ ἐτράπη πολιτείαν, ἥτις καὶ παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ψυχρότητα τῶν πρὸς αὐτὸν σχέσεων τῆς αὐτῆς καὶ μάλιστα τοῦ μονάρχου, οὕτω δὲ ἀγωνίζονται νὰ ὑποβιάσωσιν τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνδρός καὶ νὰ ὑποτιμῶσιν ὅπερ δείκνυσιν πρὸς αὐτὸν σέβας ὁ λαός, ὁ οὐδέποτε ἀποσχὼν τῆς ἐκδηλώσεως τῶν φλεγόντων τὴν καρδίαν αὐτοῦ αἰσθημάτων τιμῆς καὶ ὑπολήψεως πρὸς τὸν πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως τὴν πατρίδα ὑπηρετήσαντα καὶ μεγάλην καὶ κραταιὰν αὐτὴν ἀναδείξαντα. Περὶ δὲ τῶν πρὸς τὴν Ρωσίαν σχέσεων τῆς Γερμανίας, ἃς οἱ φίλοι τοῦ πρίγκιπος ἀγωνίζονται νὰ παραστήσωσιν ὡς λίαν ψυχρανθείσας μετὰ τὴν ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἀποχώρησιν τούτου, οἱ δὲ πολέμιοι χαρακτηρίζωσι τούναντίον καὶ γνωμοδοτήσωσιν ὅτι ἐπὶ τοῦ διαδόχου τῆς Α. Υ. αἱ ρώσογερμανικαὶ σχέσεις μικρὸν ἠλλοιώθησαν, παρατηρητέον ὅτι ὁ περὶ τὸ ζήτημα γενόμενος πάταγος εἶναι μέγας, τῆς δὲ συζητήσεως μετέσχον καὶ τὰ ὄργανα τοῦ τύπου τῶν συμμάχων δυνάμεων, ἅπερ ἐν ἐπανειλημμένοις ἀρθροῖς ἐκφράζουσι τὴν γνώμην ὅτι ὁ κ. Καπρίβης ἡκιστα ἐνέχεται ἐπὶ τῇ χαλαρώσει τῶν γερμανορωσικῶν σχέσεων καὶ ὅτι ἐσφαλμένος ὅλως εἶναι ὁ δυσχυρισμὸς, καθ' ὃν τὸν ἀρχιγραμματεῖα Καπρίβην οὐδέποτε ἐπεσκέφθη ρώσος πολιτικός. Βεβαίως ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ οὐδὲν τὸ ἀληθὲς ὑπάρχει, διότι τὸν κ. Καπρίβην ἐπεσκέφθη ὁ κ. Γίερς

πέρουσιν ἐτι κατὰ τὴν ἐξ Ἰταλίας καὶ Γαλλίας ἐπάνοδον, ἀλλ' ὅπωςδήποτε τὰ διαδραματιζόμενα ὑποδεικνύουσι τὴν ὁρμὴν τῆς περὶ τὸν μέγαν τῆς Γερμανίας ἀνδρα διεξαγομένης πάλης, τῆς μικρὸν βεβαίως τιμῶσης τοὺς ἀναλαβόντας αὐτὴν κατ' ἐκείνου.

Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ ἐξακολουθοῦσιν ἀγωνιζόμενοι εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων οἰκονομικῶν τοῦ κράτους, ἅπερ κατ' οὐδὲν ἐβελτιώθησαν παρὰ τὰς ἐνδελεχεῖς προσπαθείας τοῦ ἀντικαταστήσαντος τὸν Ἑλέναν, οὗ ὁ θάνατος μέγα καταλείπει κενὸν ἐν τῇ ἀραιουμένη βαθμυδῶν χορείᾳ τῶν ἀνεκάθεν σπανιζόντων οἰκονομολόγων τοῦ βασιλείου. Οἱ φίλοι τοῦ κ. Γιολίττη διετάθησαν ὅτι οὗτος ἐν ὀλιγίστῳ χρόνῳ δυνηθῆσεται νὰ θέσῃ ἐν τάξει τὰ οἰκονομικὰ τῆς πατρίδος καὶ νὰ ἐπουλώσῃ βαθμυδῶν τὰς χαινούσας οἰκονομικὰς πληγὰς αὐτῆς· ἀλλὰ τί δύναται νὰ πράξῃ καὶ ὁ μέγιστος τῶν οἰκονομολόγων τοῦ κόσμου ὅταν ἐλλείπωσι μὲν οἱ πόροι, τὸ δ' ἐλλείμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀδύνατον εἶναι νὰ καλυφθῇ, ἐὰν μὴ ἐπέλθῃ νέα τῶν πραγμάτων οἰκονομία καὶ μὴ ἐγκαταλειφθῇ ἢ τῆς μεγαλομανίας πολιτικῆς, ἢ ἐξωθίσασθαι τὴν Ἰταλίαν εἰς τὸ βάραθρον τῆς οἰκονομικῆς ἀπωλείας καὶ ἀπειλοῦσα φοβερωτέρας ἐτι διαστάσεις τῆς ἀπὸ πολλοῦ ἤδη κατατροχούσης τὸν Ἰταλὸν φιλολογοῦμενον καχεξίας, ἥς ἐνεκα τοσαῦται διενεργοῦνται διαδηλώσεις καὶ διατυποῦνται διαμαρτυρίαι; Αὐτὰ ταῦτα τὰ ὄργανα τοῦ ἐν ταῖς συμμάχοις πρωτεύουσας τύπου, ἐξετάζοντα τὴν κατάστασιν τῶν τῆς Ἰταλίας οἰκονομικῶν, δὲν ἀποκρύπτουσιν ὅτι ταῦτα ἐν δεινῇ διατελοῦσι καταστάσει καὶ ὅτι τὸ ἐλλείμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἰς 50,000,000 περὶπου ἀνερχόμενον, ὑπερβαίνει τὸ ἀρχικῶς ὑπολογισθὲν ποσόν· πρὸ τῶν τοιούτων τεκμηρίων τῆς δεινώσεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ βασιλείου οἱ πλείονες τῶν Ἰταλῶν φιλοπατρίδων εὐχονται τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως, ἐν ἣ διατελοῦσιν αἱ ἐργατικαὶ τάξεις, καὶ ἀναμένουσι τὴν πραγμάτων τῶν ἐν Τουρίνῳ λόγων τοῦ Ἰταλοῦ πρωθυπουργοῦ κατὰ τὸ συμπόσιον τοῦ ἐκεῖ Συνδέσμου τῶν ἐργατῶν τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ, συνάμα δ' ἐμμένουσιν εἰς τὰς ἀνεκάθεν ἐκφρασθείσας ἰδέας περὶ ἀποκηρύξεως τῆς νῦν ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, τῆς ἐπιβαλλούσης φοβερᾶς εἰς τὸ κράτος δαπάνας ἐνεκα τῶν πρὸς τὰς συμμάχους ὑποχρεώσεων.

Ἐκ τῶν μικροτέρων κρατῶν, ἢ μὲν Νορβηγία διατελεῖ ἐν ὑπουρικῇ κρίσει ἐτι ἐνεκα τοῦ ζητήματος τῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀντιπροσωπείας, φόβος δὲ ὑπάρχει μὴ παρρατεινομένη ἢ ἐκκρεμῆς αὕτη κατάστασις, καίπερ τοῦ βασιλέως καλέσαντος εἰς τὴν ἔδραν τοῦ πρωθυπουργοῦ τὸν πρῶν τοιοῦτον Στάγκ, ἀπολύξῃ εἰς λίαν δυσάρεστα ἀποτελέσματα ὑπὸ τὴν ἐποψίν τοῦ συνδέσμου τῶν Σκανδιναυικῶν κρατῶν.

Ἐκ τῶν τοῦ Αἴμου κρατῶν ἢ Ἑλλάς ἐστραμμένην τὴν προσοχὴν ἔχει πρὸς τὰ οἰκονομικὰ σχέδια τοῦ νέου πρωθυπουργοῦ αὐτῆς, τοῦ ἐπισπωμένου τὴν προσοχὴν σημαντος τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κόσμου καὶ τυγχάνοντος τῶν ἐγκωμίων καὶ αὐτοῦ τοῦ τέως δυσμενῶς αὐτῷ ἔχοντος εὐρωπαϊκοῦ τύπου. Ἡ χώρα ἰκανῶς ἐδοκιμάσθη ἤδη ὑπὸ οἰκονομικὴν ἐποψίν καὶ μόνον δραστηριὰ ἐνέργεια, οἷα ἢ διὰ χειρὸς Τρικουπῆ διεξαγομένη, δύναται νὰ τύχη τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ καὶ νὰ καθοδηγήσῃ τὸ τῆς Ἑλλάδος οἰκονομικὸν σκάφος εἰς τὴν τοσοῦτον ποθητὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, τὸ ἰσοζύγιον δηλονότι τοῦ προϋπολογισμοῦ.

ΕΡΓΗΝΕΣΤΙΟΥ ΚΟΥΡΤΙΟΥ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΜΕΝΗ ΥΠΟ

Μ. Ε. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἐποχαί τινες διαγράφονται σαφέστερον, αὐταὶ δὲ εἶναι ἐκεῖ-
να, καθ' ἃς ἡ εἰσαγωγή νέας τινὸς λατρείας προεκάλεσεν ἀγώ-
νας, ὧν ἡ παράδοσις ἐτήρησε τὴν ἀνάμνησιν. Καὶ ἐν αὐτῷ τῷ
εἰδωλολατρικῷ κόσμῳ παρὰ τὴν ἀπερίσκεπτον πρὸς τὰς καινο-
τομίας ἐφεσθὶν ἀπαντᾷ καὶ αἰσθημα ὀδορωτέρον, ἢ πιστότης
πρὸς τοὺς ἀρχαίους θεοὺς καὶ τὴν καθαρωτέραν καὶ ἀπλουστέ-
ραν αὐτῶν λατρείαν. Ὁ Ἡρόδοτος διηγείται ὅτι ὄρεινός τις
λαός, οἱ Καῦνοι, ὠπλισθησαν ἀπὸ κορυφῆς μέχρις ὀνύχων, ἔδει-
σαν τὰ δόρατα αὐτῶν καὶ ἀπύλασαν τοῦ ἐδάφους αὐτῶν τοὺς ἐν
αὐτῷ ἐνιδρυμένους ξένους θεοὺς¹.

Ἡ ἑλληνικὴ παράδοσις ἀνέφερε τοιαύτας μάχας ἐπὶ τῇ εἰσα-
γωγῇ τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου, λίαν διαδεδομένης ἐν Μικρᾷ
Ἀσίᾳ· διότι ἐνταῦθα ἡ ἀνατολικὴ καταγωγὴ τῆς λατρείας ταύ-
της καὶ ἡ ἀντίστασις, ἣς ἔτυχε παρὰ τοῖς ἰθαγενέσιν, ἐξόχως ἐξαγ-
γέλλονται. Οἱ Ἀργεῖοι διηγοῦντο πῶς, ὀδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ Περ-
σέως, εἶχον πολεμήσει ἐναντίον εἰδους τινὸς ἀγρίων Σειρηνῶν,
αἵτινες εἶχον ἔλθει ἐκ τῶν νήσων μετὰ τοῦ Διονύσου².

Ἀνάλογοι ἀναμνήσεις σχετίζονται πρὸς τὴν Ἀρτέμιδα, ἐμ-
φανιζομένην ἐπὶ τῆς παράλλου τῆς Μικρῆς Ἀσίας μετ' ἀκολου-
θίας ἱεροδοῦλων, ὠπλισμένων καὶ ἡσκημένων ἐν τῇ στρατιωτικῇ
τέχνῃ. Αὐταὶ εἰσὶν αἱ Ἀμαζόνες, πρὸς ἃς οἱ Ἕλληνες ἦρωες συνά-
πτουσιν αἱματηρὰς μάχας. Ἡ σκληρὰ Ἀρτεμις, ὑπὸ πλείστα
ὀνόματα λατρευομένη ἐν Ἑλλάδι, ἀπλυστος δὲ ἀνθρωπίνου αἵ-
ματος, εἶναι εἰς τῶν ἀξιολογωτάτων τύπων τοῦ θρησκευτικοῦ
ἐκείνου κύκλου, ὃς, προεκτεινόμενος ἀπὸ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν
Ἑλλάδα, συνῆψεν ἀλλήλας τὰς δύο ἀκτὰς.

Ἀλλὰ λατρεῖαι οὕτως ἐνωρὶς εἰσῆχθησαν καὶ οὕτω τελείως
ἐνεκλιματισθησαν, ὥστε ὅλως ἀπώλεσαν τὸν ἐξωτικὸν χαρακτή-
ρα αὐτῶν. Δύναται τις νὰ φαντασθῇ τὴν Ἀττικὴν ἀνευ Διμή-
τρος καὶ Ἀθηνᾶς; Ἐν τούτοις ἐν αὐτοῖς τοῖς ἱεροῖς ὕμνοις φέ-
ρεται ἡ Διμήτρα προερχομένη ἐκ Κρήτης, ὀσονδήποτε δὲ καὶ
ἂν ἦν ἀναπόστατος τῆς ἐλαίας ἡ Ἀθηνᾶ, εἶναι οὐχ ἥττον βέ-
βαιον ὅτι ἡ λατρεία αὐτῆς παρήχθη τὸ πρῶτον παρὰ τοῖς ἰωνι-
κοῖς φύλοις τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς³.

Ἄλλ' οὐδεμία τοῦ θρησκευτικοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων περιο-
δος ὑπάρχει σπουδαιότερα παρὰ τὴν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἀπόλ-
λωνος· αὕτη ἐγκαινίζει ἐν τῇ πνευματικῇ αὐτῶν ἀναπτύξει οἷον
ἀναγέννησιν τινα, νέαν τινὰ σχεδὸν δημιουργίαν. Ἐν πάσαις
ταῖς ἑλληνικαῖς πόλεσιν, αἵτινες κατέλιπον ἡμῖν πλοῦσιον μύ-
θων θάναυρον, ἀποδίδονται τῇ ἐμφανίσει τοῦ εὐεργετικοῦ θεοῦ
κοινωνικὴ τις μεταμόρφωσις, ἀνάπτυξις τις βίου καὶ εὐφύιας.
Αἱ ὁδοὶ ἀνοίγονται, τὰ τμήματα τῶν πόλεων κανονίζονται, αἱ
ἀκροπόλεις περιβάλλονται διὰ τειχῶν, τὸ ἱερὸν χωρίζεται τοῦ
βεβήλου. Ἀκούονται ἠχοῦντα τὰ ἄσματα καὶ αἱ χορδαὶ τῶν ὀρ-
γάνων, οἱ ἄνθρωποι πλησιάζουσι τοῖς θεοῖς, ὁ Ζεὺς λαλεῖ πρὸς
αὐτοὺς διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ, ἡ ἀμαρτία δέ, καὶ αὕτη ἡ ἀν-
θρωποκτονία, οὐκέτι πιέζει ἐσθλὴ ἀσύγγνωστος τοὺς δυστυχεῖς
θνητοὺς, οὐδὲ μεταδίδεται ὡς κατὰρα ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν.
ἀλλ' ὥσπερ ἡ δάφνη καθαρίζει τὸν μεμολυσμένον ἀέρα, οὕτως ὁ
δαφνηστεφής θεὸς ἀποπλύνει τὴν κληῖδα τοῦ αἵματος, ἥτις μαινεῖ
τὸν Ὀρέστην, καὶ ἀποδίδωσιν αὐτῷ τὴν ψυχικὴν γαλήνην· ἡ φο-
βερὰ τῶν Ἐρινύων δύναμις συντριβῆ, ἐπὶ τῶν ἐρεπιῶν δὲ αὐ-

τῆς ἐγείρεται ὁ κόσμος τῆς ἀρμονίας, ἡ βασιλεία τῆς χάριτος
καὶ τῆς συγχωρήσεως¹.

Οἱ τόποι, ἐν οἷς ἐνιδρύθη ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος λατρεία, περι-
βάλλουσιν ὡς παρυφῆ τις τὴν ἑλληνικὴν ἡπειρον· καίτοι δὲ ἡ
λατρεία αὕτη, ὡς ἡ τῆς Ἀρτέμιδος, συνήθη πρὸς ἐπιχωρίας
παραδόσεις, ἀνερχομένης εἰς τοὺς χρόνους τῶν Πελασγῶν, ὁ ἱστο-
ρικὸς Ἀπόλλων παραμένει οὐχ ἥττον θεὸς οὐσιωδῶς νέος. Ἐν
Ἑλλάδι ἐθεωρήθη πάντοτε ὡς ἐξωθεν προελθὼν, ἐν τοῖς κυριω-
τάτοις δὲ ναοῖς αὐτοῦ ἐφαίνετο τὸ τέγμα τῆς πορείας αὐτοῦ.
Προέρχεται κατ' εὐθείαν ἐκ τῆς θαλάσσης, ἣν διέπλευσε περι-
στοιχίζόμενος ὑπὸ ἀκολουθίας δελφίνων· καὶ εἴ ποτε δὲ κατὰ ξη-
ρὰν ἐλαύνει, ἔρχεται ἐκ τῆς παραλίας, ἐν ἣ τὰ πρῶτα αὐτοῦ ἱε-
ρὰ ἐγείρονται παρὰ τὴν θάλασσαν, ἐν τοῖς ἀγκυροβολίοις, τοῖς
ὑπὸ ἀποκρήμων ἀκτῶν περιβαλλομένοις, ἢ ἐν τῇ ἐκβολῇ τῶν
ποταμῶν, ἰδρυμένα ὑπὸ τῶν ναυτῶν τῆς Κρήτης, τῆς Λυκίας,
τῆς πρωτογόνου Ἰωνίας, οἵτινες οὕτως ἀφιέρωσαν τὴν χώραν τῷ
νέῳ αὐτῆς προστάτῃ. Κατὰ τὴν γέννησιν τοῦ Ἀπόλλωνος ἡ
πρῶτη δάφνη ἐξῆλθε τοῦ ἐδάφους τῆς Δίλου, ἐν τῇ ἡπειρῷ δὲ ἡ
κατὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Πηνειοῦ φυσικὴν ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ἀρ-
χαιοτάτη.

Ἡ θρησκεία τοῦ Ἀπόλλωνος ἔχει ὡσαύτως τοὺς διαφόρους
βαθμοὺς τῆς τελειότητος αὐτῆς· ὁ θεὸς ἔχει ἀγριώτερόν τι ἐν τοῖς
ὄρεσι καὶ τοῖς δάσει τῆς Κύπρου, ἐνθα λατρεύεται ὁ Ὑλάτας
Ἀπόλλων, καὶ παρὰ τοῖς Μάγνησι καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα δὲ τοῦ
Δελφίνιου ὑπάρχει θεὸς ἀνάλογος τῷ Ποσειδῶνι, θεὸς ἐνάλιος, ὡς
οἱ Κάδειροι καὶ οἱ Διόσκουροι, ὅστις κατὰ τὸ ἔαρ κατευνάζει
τὰ κύματα καὶ διανοίγει τὴν ναυσιπορίαν²· τέλος ὡς πύθιος
θεὸς ἰδρύει τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐν Δελφοῖς, αὐτόθι δὲ, ρυθμιστῆς
τῶν πολιτειῶν καὶ ἐστία τοῦ φωτός καὶ τῆς δικαιοσύνης, ἀπο-
βαίνει τὸ πνευματικὸν κέντρον σύμπαντος τοῦ ἑλληνικοῦ κό-
σμου. Ὁ Ἀπόλλων οὗτος εἶναι οἷον ἡ ἐπίστασις τοῦ ἑλληνικοῦ
πολυθεϊσμοῦ, ὃν μετεμόρφωσε καὶ προήγαγεν εἰς τὴν τελειότητα,
ἣς ἦν δεκτικὸς. Ἄν ἀπὸ τοῦ ὕψους τούτου ἀνασκοπήσῃ τις τὰ
προγενέστερα, ἂν ἀνέλθῃ μέχρι τῆς ἰδέας τοῦ Θεοῦ τοιαύτης,
οἶαν οἱ Ἕλληνες ἐκόμισαν αὐτὴν ἐκ τῆς κοινῆς τῶν ἀρίων λαῶν
πατρίδος καὶ διετήρησαν ἐφ' ὅσον παρέμειναν Πελασγοί, μαν-
τεύει τὸ γενόμενον κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, ἀπὸ τῶν
πρῶτων σχεδῶν τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς Φοίνικας καὶ τῆς ἐ-
νάργεως κοινωνίας ὅλως διαφόρου γονιμότητος πρὸς τοὺς Ἕλλη-
νας τῆς Ἀσίας μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ ἑλληνικὴ φαντασία
συνεπλήρωσε τὸ σύμπλεγμα τῶν θεῶν αὐτῆς.

Γ'.

Περίοδος καταγωγῆς· ἡρωϊκοὶ χρόνοι.

Ἡ τῶν θεῶν ἱστορία εἶναι τὸ προοίμιον τῆς ἱστορίας τοῦ
λαοῦ καὶ ταυτοχρόνως τῆς χώρας· διότι καὶ αὕτη ἡ χώρα μετα-
ξὺ μετεβλήθη, τῶν δασῶν αὐτῆς ἐξερευνηθέντων καὶ παραγωγι-
κότεραν γεωργίαν ἐπιτρεψάντων.

Οἱ θεοὶ τῆς Ἀνατολῆς, εἰσερχόμενοι εἰς τὴν Ἑλλάδα, συνε-
πλήγοντο καὶ τὰ αὐτοῖς καθιερωμένα καὶ ἀπαραίτητα ἐν τῇ λα-
τρείᾳ αὐτῶν φυτὰ, τὴν ἄμπελον, τὴν ἐλαίαν, τὴν μύρτον, τὴν
ροϊάν, τὴν κυπάρισσον, τὴν πλάτανον καὶ τὸν φοῖνικα. Αἱ Ἀθῆ-
ναι ἐπίστευον ὅτι ἐκέκταντο τὰ πρωτόλεια τῆς πλουσίας ταύτης
φυτείας, τῆς ἐλαίας ἕπ' αὐτῆς τῆς θεᾶς φυτευθείσης, τὸ αὐτὸ
δὲ δένδρον ἔφερον ὡσαύτως ἱερὸν χαρακτῆρα ἐν Τύρῳ, γεωργοῦ-
μενον ἐν τῷ περιδῶλῳ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἡρακλέους¹. Πρὶν ἢ ἐπέλ-
θῃ ἐν τῷ νῷ ἡ οἰκοδόμησις ναῶν, τὰ δένδρα ταῦτα συνίστασαν
τὰς ζώσας εἰκόνας καὶ τὴν κατοικίαν τῶν θεοπιτῶν· ἀπὸ τῶν
κλάδων αὐτῶν ἐξηρτήθησαν τὰ πρῶτα ἀφιέρωματα, ἐπὶ τῶν κορ-

1) Περὶ τῶν νομιζομένων λύσεων ἴδε Ἀριστοτέλ. Πολιτ. 26, 27.

2) L. Preller, *Ausgew. Aufsätze*, σ. 244. Deimling, *Leleger*, σ. 202.

3) Achill. Tat II, 14. Stark, *Mythol. Parallel.* ἐν τοῖς *Berichte d. Sachs. Ges. d. Wiss.* 1856, σ. 51 καὶ ἐξῆς. Κατὰ τὸν Grisebach (*Götting. gel. Anz.* 1872, σ. 1776) δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ δάφνη ἦλθεν ἐξ Ἀνατολῆς. Ἰδὲ περὶ τῆς δάφνης ἴδε Hehn, *Culturpflanzen*, σελ. 149.

1) Ἡρόδοτ., Α', 172. Περὶ γρηγοροῦ δὲ τοῦ Ἀσωνοῦ Διός, ἀφο-
ρῶντος εἰς τὴν εἰσαγωγὴν νέων θεῶν, ἴδε Ἡρόδοτ., Β', 53.

2) Περὶ τῆς μάχης ταύτης κατὰ τῶν Ἀλιεῶν ἴδε Πausan., Β', κβ', 1.

3) Περὶ τῆς Ὀνυγας Ἀθηνᾶς ἴδε Stark, *Mytholog. Parallelen*, σ. 58. *Archaeol. Zeitung*, 1865, σ. 68.

μῶν δὲ αὐτῶν ἐχαράχθησαν αἱ ἄμορφοι εἰκόνες τῶν ἀοράτων ὄντων. Τοῖς εἰρημένους προσθετέον τὴν βύσσον (πιθανῶς τὸν δενδροφυτὴν βάμβακα), ἣν αἱ ἱερεῖαι τῆς Ἀφροδίτης μετεχειρίζοντο ἐν τοῖς ὑψάσμασιν αὐτῶν, καὶ τὸν στύρακα, οὗ τὴν ἀρωματώδη ῥητίνην οἱ Φοίνικες εἶχον κομίζει εἰς Ἑλλάδα ἐκ τῆς Ἀραβίας, πρὶν ἢ Κρήτες ἄποικοι ἐγκλιματίσωσιν αὐτὸ τὸ δένδρον ἐν Βοιωτίᾳ. Τῇ ἑλληνικῇ λατρείᾳ ἀπολύτως ἀναγκαῖα ἀπέδειξαν τὰ ἀρώματα τῆς Ἀνατολῆς.

Τὸ ἀνόμοιον τοῦτο ἄθροισμα θεῶν καὶ λατρειῶν συνεχωνεύθη ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος εἰς συμπλεγμένον καὶ οὕτω καλῶς τῇ ἔθνικῇ σφραγίδι δεσμησμένον, ὥστε μὴδὲ δύναται τις νὰ διῶν τῆδε κάκεισε ἴχνη τινὰ τῆς βαθυδὸν ἐξεργασίας, ἐξ ἧς προήλθε.

Ἡ ἥρωικὴ παράδοσις διδάσκει ἡμᾶς πλείονα περὶ τῶν ἐποχῶν τῆς ἀρχικῆς ἱστορίας ἀναπαρίστησι τὸν χρόνον ἐκεῖνον, καθ' ὃν οἱ αὐτόχθονες Πελασγοὶ ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τῆς μονοτομίας τοῦ βίου αὐτῶν, καθ' ὃν ἰδρῦθησαν νέαι λατρεῖαι, καθ' ὃν ἡ δραστηριότης ἠνέφξε νέας ὁδοὺς, καθ' ὃν αἱ κοινωναὶ συνέστησαν ἐπὶ νέων βάσεων, μελλουσῶν ν' ἀσφαλίσωσι τὴν μετέπειτα εὐημερίαν αὐτῶν. Οἱ τῶν θεσμῶν τούτων ἰδρυταὶ εἰσι πρόσωπα ὅμοια τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ μείζονα τὸ σῶμα, μεγαλοπρεπέστερα καὶ τοῖς ἀθανάτοις πλησιέστερα. Οὐδαμῶς εἰσι κενὰ φάσματα, φαντασίας μόνον ἀποκυήματα, ἀλλ' ἐκπροσωποῦσι πράξεις καὶ ἔργα πραγματικά, ἐνδαρκωθέντα καὶ ἀναδιώσαντα παρ' αὐτοῖς. Ἡ τῶν ἡρώων ἱστορία ἔχει βάσιν αὐθεντικὴν ἀνθαίρετον ἐν αὐτῇ ὑπάρχει μόνον ὅτι οἱ μυθογράφοι προσέθησαν, ὅπως συναρμοσθῶσιν τὰς διεσπαρμένας παραδόσεις καὶ εἰσαγάγωσιν εἰς αὐτὰς συστηματικὴν τινὰ χρονολογίαν. Οὕτως ἐξηγεῖται ἄφ' ἑνὸς μὲν ἢ ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἡρώων κρατούσα συμφωνία, ἄφ' ἑτέρου δὲ ὁ πολλαπλασιασμὸς καὶ ἡ ἀνομοιοτήτης τῶν συμπλεγμάτων, ἅτινα προσωποποιοῦσι τὰς ποικίλας φάσεις τῆς προόδου κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ τοὺς διαφόρους τόπους.

Τὸ πάντων τῶν προσώπων τούτων δημοτικώτατον ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῆς Κρήτης μέχρι τῆς Μακεδονίας ἦν ὁ Ἡρακλῆς. Πλὴν σημείων τινῶν, ἐξαγγελόντων τὸν θεόν, ἐμφανίζεται ἐν γένει ὡς ἦρωας, ὅς, δαμάζων τὰς ἀτάκτους τῆς φύσεως δυνάμεις, ἐπέτρεψε τὴν ἀποκατάστασιν κανονικῆς τινος τάξεως πραγμάτων, καὶ εἶναι τὸ δημῶδες σύμβολον τοῦ τοῖς πρώτοις σκαπανεῦσι τοῦ πολιτισμοῦ ἐπιψυλαχθέντος ἔργου, σύμβολον, ὑπὸ τῶν Φοινίκων τοῖς Ἑλλήσι τῆς Ἀνατολῆς καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀνατολῆς τοῖς ἐν τῇ Δύσει ἀδελφοῖς αὐτῶν μεταδοθέν. Ἐκεῖ, ἐνθα τυρρηνικαὶ ἰωνικαὶ φυλαὶ ἠνώθησαν τοῖς Τυρρίοις πρὸς οἰκισμὸν τῶν ἀποικίων αὐτῶν, ὁ Ἰόλαος ἐμφανίζεται ὡς συστρατιώτης τοῦ Ἡρακλέους, ἐκεῖ, ἐνθα οἱ Ἕλληνες τελείως ἐξουδένωσαν τὴν φοινικὴν ροπήν, ὁ Τύριος ἦρωας μετασχηματισθεὶς λαμβάνει τὸ ὄνομα τοῦ Θησέως.

1) Ὁ Hehn (ἐνθ' ἀνωτέρω, σ. 106) βύσσον θεωρεῖ τὸ λίνον τοῦναντίον ὁ Παιουσιανός (Ε', ε', 2. ΣΤ' κστ', 6) ἀποδίδωσι τῷ φυτῷ τούτῳ χαρακτῆρα ὅλως ἐξωτικόν. Ἡβλ. καὶ E. Curtius, *Peloponnesos*, II, 10, ὡς καὶ K. Ritter, *Ueber die geographische Verbreitung der Baumwolle* ἐν τοῖς *Abhandl. d. Berlin. Akad.* Jul 1850 Νοέμβ. 1851

2) Περὶ τοῦ στύρακος (μοσχοθυμιάματος) τῆς περιγύρου τῆς Ἀλιάρτου, θεωρουμένου ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης ὡς ἐνδείξις τῆς κρητικῆς μεταναστάσεως, ἴδε Πλουτάρχ. Ἀύσα ν.δ., 28. Welcker, *Kretische Colonie in Theben*, σ. 44. Fraas, *Synopsis plant flor class.*, σ. 124.

3) Περὶ τοῦ Ἡρακλέους θεωρουμένου ὡς θεοῦ ἴδε: E. Curtius, *Peloponnesos*, B', 494. Gurlitt, *Tetrap. Alt.* 42. Wachsmuth, *Rhein. Mus.*, XXIV, σ. 45.

4) Ἴδε περὶ τούτων ἐν τοῖς ἔμπροσθεν.

5) Περὶ τοῦ Ἰολάου ἴδε Movers, *Colonien*, σ. 565 καὶ ἐξῆς καὶ E. Curtius, *Ionier*, σ. 30 καὶ ἐξῆς. Περὶ Ἰολαϊδῶν δὲ, ἀρχαίων οἰκογενειῶν τῶν Θεσπιῶν, πόλεως Ἰωνικῆς, ἴδε O. Muller, *Orchomenos*, 232 καὶ Διοδώρ. Α', 29 ὡς καὶ C. I. Gr. I, σ. 729. Ὁ Dondorf (*Die Ionier auf Euböia*, 1860, σ. 7) θεωρεῖ τὸν Ἰόλαον πρόσωπον ἀντικῶν εἰς τὸν κύκλον τῶν ἀνατολικῶν μύθων.

6) Preller, *Criech. Mythol.* II, 285.

Ἐν ταῖς ἰδιαίτῃται τῷ Ἡρακλεῖ ἀφωσιωμέναις πόλεσι, τῷ Ἄργει καὶ ταῖς Θήβαις, ἀνεπτύχθη καὶ ὁ μῦθος ἐρρωμενέστερον, περιβαλὼν ἐν τοῖς πλάσμασιν αὐτοῦ τὰς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος. Ὁ εὐσμος τοῦ Ἄργους κόλπος ἦν ὑπὸ τῆς φύσεως προωρισμένος εἰς πρῶτον σημεῖον συναφείας τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν χειρῶν λαόν, οὐδὲ ὑπάρχει ἐν Ἑλλάδι τόπος ἔχων πρὸ τῆς γεννήσεως τῆς ἱστορίας οὕτω ποικίλην ἱστορίαν. Τεκμήριον τοῦ λόγου ἅπας ὁ κύκλος τῶν ἐγχωρίων μύθων, ὁ Ἄργος, κομίζων ἐκ Λιβύης τὸ σπέρμα τοῦ σίτου, ἢ Ἰώ, πλανωμένη διὰ πασῶν τῶν θαλασσῶν, ἧς δὲ οἱ τυχοδιώκται ἀπόγονοι, μεταβιβασθέντες εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νεῖλου, ἐπανέρχονται εἰς τὴν γενέθλιον χώραν μετὰ τοῦ Δαναοῦ, αὐτόχθονος τούτου πατριάρχου, ὃς παρίσταται ὡν ταυτοχρόνως πατὴρ γνησίας ἑλληνικῆς γενεᾶς καὶ ἰδρυτῆς τῆς λατρείας τοῦ Λυκίου Ἀπόλλωνος, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Φοίνικος Βήλου, ὃς τέλος προσορμηθεὶς μετὰ τῆς πεντηκοντόρου αὐτοῦ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἰνάχου, ἀπεκάλυψε τοῖς Ἑλλήσι τὴν τέχνην τῆς ναυσιπλορίας. Ἡ σύγχυσις τῶν ἰθαγενῶν καὶ ξένων στοιχείων, ἅτινα συνέστησαν τὸν λαόν, εὐρίσκονται ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ προγόνου αὐτοῦ.

Ἡ χώρα ὡσαύτως τῶν Δαναϊδῶν, ἢ ἀνήκει ὁ Ἀγίνωρ, εἶναι ἢ εἰσαγαγούσα εἰς τὴν Ἀργολίδα τὴν ἵπποφορβίαν ὁ βασιλεὺς Προϊνός, τῇ βοθείᾳ τῶν Κυκλάδων τῆς Λυκίας οἰκοδομῶν τεῖχην, ὁ Περσεύς, πλέον ἐν ξυλίῃ κιβωτῷ, ὁ Παλαμίδης, ὁ ἦρωας τοῦ Ναυπλίου, οἰκοδομηθέντος ἐπὶ μεμονωμένου ἀκρωτηρίου, ὁ εὐρέτης τῆς ναυτικῆς τέχνης, τῶν φάρων, τῶν σταθμῶν καὶ τῶν μέτρων, τῆς γραφῆς, τῆς λογιστικῆς, πάντα ταῦτα τὰ πρόσωπα, οὕτως ἀνόμοια ἀλλήλων, ἀποδεικνύουσιν ἐν γένει τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ὅτι δηλαδὴ οἱ πρῶτοι μετανάσται, οἱ τὸν πόδα ἐπὶ τῆς παράλλου ταύτης θέντες, ἦσαν ναῦται, ἐλλόντες ἐκ Φοινίκης, Αἰγύπτου, Μικρᾶς Ἀσίας, ὅτι δὲ διὰ τῆς δι' αὐτῶν γενομένης ἀποδοχῆς καὶ ἀφομοιώσεως παντοειδῶν νεωτερισμῶν οἱ ἰθαγενεῖς κάτωκοι ριζόθεν, οὕτως εἰπεῖν, μετεμορφώθησαν.

(Ἀκολουθεῖ).

ΔΥΟ ΛΕΞΕΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΣΑΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ.

Ἦδη, ὅτε λεγεῶνες ὅλοι μαθητῶν κατέλιπον τὰ βάρη τῶν σχολείων, προτίθενται δὲ ν' ἀποδυσθῶσιν εἰς παντοῖα ἐπιτηδεύματα, τέχνας καὶ ἐπιστήμας, ἦδη ὅτε ἢ μὲν παγκόσμιος ἱστορία κατέστησε τούτους συγχρόνους [πάσης εὐφύιας καὶ δυνάμειος καὶ συμπολίτας πάντων τῶν ἐθνῶν, ἢ δὲ σπουδῆ τῶν κλασικῶν γλωσσῶν, τῆς ἑλληνικῆς δηλονότι καὶ λατινικῆς, διεμόρφωσε τὸν νοῦν, ἐλέπτυνε τὴν κρίσιν καὶ ὑψώσε τὸ πνεῦμα εἰς βαθμὸν αὐτενεργείας καὶ αὐτοβουλίας, ἵνα δύνωνται νὰ ὑπάγωσι τὰ παρὰ τῶν ἄλλων λεγόμενα καὶ γραφόμενα ὑπὸ τὴν σμίλην τῆς ἰδίας κρίσεως καὶ τοῦ ἰδίου ἐλέγχου, εὐκαιρον ἠγοῦμεθα ὅπως εἰπωμεν αὐτοῖς δύο λέξεις ὡσεὶ ἐν οικογενείᾳ, ἵνα ὑποδείξωμεν ὅτι καὶ αὐτὴ ἔτι ἢ τῶν χειρῶν ἐργασία οὐδαμῶς παρακαλύπτεται ὑπὸ βαθείας ἐκπαιδεύσεως, ἀλλ' ὅτι τούναντίον ὁ ἄνθρωπος τὰ μέγιστα ἀρύεται ἐκ ταύτης βοθημάτων, οἰανδήποτε καὶ ἂν τραπῇ ὁδόν, εἴτε τὴν εἰς τὸ ἐμπόριον εἴτε τὴν εἰς τὴν ἐπιστήμην ἀγούσαν.

Ὁ πατὴρ τῆς μεταγενεστέρας φιλοσοφίας, ὁ βαθύνους Βάκων μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν ὀξυδερκείας ἐντέλλεται τοῖς νέοις κύριον αὐτῶν μέλημα νὰ ἔχωσι τὴν προαγωγὴν, ἀναγράψωσι δὲ

1) Ἴδε περὶ τούτου ἐν τοῖς ἔμπροσθεν.

2) Περὶ τοῦ κύκλου τῶν ἀργείων μύθων ἴδε E. Curtius, *Peloponnesos*, II, 443 καὶ ἐξῆς.

3) *Rhein. Mus.*, 1850, σ. 455.

ὡς ἐμβλημα καὶ σύνθημα αὐτῶν αὐτὴν ταύτην τὴν λέξιν, ἣν ἀνέγραψε καὶ ἡ Αὐστροουγγρική τοῦ Λόυδ Ἀτμοπλοικὴ Ἐταιρία Forwart, ἦτοι ἔμπρός, διότι ἐν ταύτῃ περιλαμβάνεται συλλυβδὸν πᾶσα ἡ τῆς Ἀρετῆς ἀσκῆσις, ἡ ἐπιμέλεια μετὰ τῆς ἐνεργείας, ἡ δὲ ἐπιμονὴ καὶ ἐπιμέλεια ἴσα δύνανται τῇ Μεγαλοψυχίᾳ κατὰ τὸν μέγαν μαθηματικὸν Νεύτωνα.

Ἄμα τῇ εἰσόδῳ ὑμῶν ὧν εἰσεῖς τὴν κοινωνίαν εὐρίσσετε πολλοὺς μὲν τοὺς μεμψιμοίρους, οὐχ ἥσσαντας δὲ τοὺς ἀπαισιόδοξους, τοὺς διδάξοντας ὑμᾶς ὅτι ἐντὼ βίῳ στεφανοῦνται οὐχὶ οἱ ἱκανοὶ ἢ οἱ ἀλλοθῆς κεκτημένοι ἀξίαν, ἀλλ' οἱ ὑπὸ τῆς τύχης (?) εὐνοούμενοι, οἱ ἐπὶ πλούτῳ, εὐγενείᾳ, καὶ ὑψηλῷ ἐξέχοντες ὄνοματι, ἢ οἱ ἰσχυροὶ προστάσις τυγχάνοντες, ὅτι προθυμία εἶναι ἡ προσωπία τοῦ δόλου ἢ τὸ ἀπατηλὸν κάτοπτρον τῆς εὐλικρινείας, ὅτι παιδεία καλεῖται τὸ ψιμύθιον τῆς ἀμαθείας, ὅτι πενία μὲν εἶναι τὸ ἀντίτιμον τῆς ἀρετῆς καὶ εὐψυχίας, ὁ Γολγοθᾶς, ἐνθα ἡ κοινωνία καθυλοῖ πᾶν ἐνάρετον, εὐθὺ καὶ τίμιον αὐτῆς μέλος, πλοῦτος δὲ ἡ μάγος ἐκείνη δύναμις, ἡ δίδουσα εἰς τοὺς ἀφῶνους στωικίαν Δημοσθένους, καὶ εἰς τοὺς ἀναλφαβήτους τοῦ Σωκράτους τὴν σοφίαν, εὐρίσσετε, λέγομεν, πολλοὺς τοὺς διδάξοντας ὑμᾶς ὅτι ὁ βίος συνίσταται εἰς ἀπόκτησιν μέσων, ἵνα συντηρῆ τις, δύο ὁραίους ὑπερηφάνους ὀραθικοὺς ἵππους καὶ μίαν ἢ πλείονας γυναῖκας, ὅτι φήμην εἶναι ἐξ γραμματῶν ἀτροῦ ἐπὶ βιβλίου ἢ ἐφημερίδος, καὶ ὅτι τέλος τὰ πάντα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὑπὸ τυφλῆς φέρονται τῆς τύχης, ὡς ὑπ' ἀνέμων τὰ νέφη, μέχρις οὐ ἐπέβη ὁ θάνατος, ὁ μέγας οὗτος τραπεζίτης, ὁ ἐξοφλῶν πάντα τὰ ἀνθρώπινα, δίδων δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ μαρμαρίνον πλάκα ἢ ξύλινον σταυρὸν, ἐφ' οὗ ἐγγέγραπται ἡ τελικὴ ἐξόφλησις πάσης μετὰ τοῦ κόσμου τούτου ληψοδοσίας.

Ἴδωμεν ἵδη, ἂν ἔχονται ὑποστάσεως τὰ φληναψύματα ταῦτα καὶ πόθεν πηγάζει ἡ τῶν πολλῶν ἐν τῷ βίῳ ἀποτυχία.

Ἐντείνοντες ἐν πρώτοις τὴν προσοχὴν καὶ τὸ παρατηρητικὸν ἡμῶν, εὐχερῶς διακρίνομεν ὅτι οἱ οὕτως ἀσεδῶς φιλοσοφοῦντες ἀποτελοῦσι τὴν, ὡς μὴ ὄφελον, ἀπέραντον ἐκείνην χορείαν τῶν **παραγωγῶν** φιλολόγων, φιλοσόφων, λογογράφων, ρητόρων, ποιητῶν, ἐν κατωτέρα δὲ κλίμακι, ἐμπόρων, τραπεζιτῶν, ὑπαλλήλων καὶ μεδιτῶν, τὴν χορείαν ἥτοι τῶν Πανδανίων ἐκείνων, οἵτινες οἰκτεροῦσιν ἀνθρωπότητα, ἀρχάς, ἰδέας καὶ συστήματα τοῦ ἐν ᾧ βιοῦσιν αἰῶνος, τὴν τῶν πάντων ἐπιδιόρθωσιν ἐκζητοῦντες καὶ ἐνδελεχῶς περὶ τῆς τῶν καθεστῶτων ἀνατροπῆς καὶ τῆς ἐκ βῆθρων τῆς κοινωνίας ἀναδιοργανώσεως μεριμνῶντες, καὶ οἵτινες πόθους μόνον καὶ ἐπιθυμίας διηνεκῶς ἐκφράζοντες, οὐδὲν ἕτερον ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν κατώρθωσαν ἢ τὴν ἐγείρωσιν τὴν περιεργίαν, οὐχὶ δὲ σπανίως καὶ τὸ μεδίον αὐτῶν εὐ φρονούντων ἐπὶ τῇ ἀόκνῳ ἐπιμονῇ καὶ ἰδιαζούσῃ στοργῇ πρὸς πᾶν ὅ τι οὐτοπόν, ὑπερφυῆς καὶ θαυμάσιον. Οὗτοι, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν σταδιοδρομίας πᾶσαν συμβουλὴν ὡς παγίδα, καὶ πᾶσαν φιλόφρονα προτροπὴν ὡς ἐχθρικήν ἐφοδὸν ἐκλαμβάνοντες, παραμένουσιν ἀναλλοίωτοι ἀκίνητοι, ἀκαμπτοὶ ἐν μέσῳ τοῦ ρεύματος τῆς προόδου τῶν τε κοινωνιῶν καὶ τῶν ἀτόμων, παραγνωρίζοντες ἢ μὴ θέλοντες νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι «τῷ ποιοῦντι καὶ θεὸς συλλαμβάνει» κατ' Εὐριπίδην, ὅτι ἡ ἐν τῷ βίῳ ἐπιτυχία ἐξήρτηται μᾶλλον ἐξ ἀκαμάτου ἀποφάσεως ἢ ἐκ φυσικῆς εὐψυχίας, ἐξ ἐπιμόνου καὶ καρτερικῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ὑλικῆς δυνάμεως, κατὰ τὸν Ἀρκαίτη καὶ ὀπιτέλος οἱ τῶν μεγάλων ἰδεῶν ἀπόστολοι καὶ ὑψηλῶν αἰσθημάτων ἄνδρες, μακρὰν τοῦ νὰ ἀνίκησιν εἰς ἐξαιρετικὴν θέσιν ἢ προνομιούχον ἐν τῇ κοινωνίᾳ τάξιν, ἐκ τοῦ πλήθους ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προήλθον, καὶ κατὰ μυρίων παλαίαντες προσκομμάτων, ἦσαν τὴν νίκην καὶ ἐδρέψαντο τὸν τῆς ἐπιτυχίας στέφανον, ὡς ἐγκαίρως διαγινόντες ὅτι ἡ τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν βαίνουσα χελώνη νικᾷ τὸν ὀκύποδα μὲν πλὴν πολυέλικτον λαγῶν.

Ὁ Γάλλος ἱστοριογράφος De Comines, ὁ κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα περιηγηθεὶς τὴν Γαλλίαν, Ἀγγλίαν, Γερμανίαν καὶ Ρωσίαν, συγγράψας δὲ περὶ μιᾶς ἐκάστης τῶν εἰρημένων χωρῶν, λέγει ὅτι οὐδαμῶθι ἀπὴντησε λαόν, ὡς ὁ Ἀγγλικός, καὶ χῶρον ὡς ἡ Ἀγγλία, ἐνθα διέγνω πλείονα ἀσφάλειαν, τὸν κατ' οἶκον βίον εὐδαιμονέστερον, τὰς βιωτικὰς τοῦ πολιτισμοῦ τέχνας ἀνθηροτέρας καὶ τὴν ὅλην τοῦ ἀνθρωπίνου συσχετισμοῦ διάταξιν ἐννοιωτέραν καὶ ἀκραιότεραν. Τὴν καθόλου δὲ ταύτην προόδον καὶ εὐμερίαν τοῦ Ἀγγλικοῦ λιοῦ ἀποδίδωσιν εἰς τὴν εἰς ὑπατον

βαθμὸν ἀνεπτυγμένην δραστηριότητα καὶ ἐφ' αὐτὸν πεποιθέντων ἐκάστου Βρετανοῦ. Περὶ τῶν προμνησθέντων δὲ Πανδανίων ἀποφαίνεται ὅτι ἀμαρτάνουσιν εἰς τὴν πατρίδα καὶ τὸ εἰς ὁ ἀπικουδὸν ἔθνος πολλῶ πλεον ἢ οἱ στρατηγοὶ ἐκείνοι, οἱ ἐν ὄρα μάχης ἐμπνεόντες ἀποθάρσυνον εἰς τὰ ὑπ' αὐτῶν διοικούμενα τάγματα.

Οἱ ἐν τῷ βίῳ ἀποτυγχάνοντες εἰθίσται νὰ παριστῶσιν ἑαυτοὺς θύματα τῆς Τύχης ἢ τῆς τῶν ἀνθρώπων κακίας. Ἐν τούτοις ὁ δόκτωρ Ζόνσων, ὅστις ἀφίκετο εἰς Λονδίον, μίαν μόνον ἔχων εἰς τὰ θυλάκια αὐτοῦ λίραν, «Ἄδικα, λέγει, πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων παράπονα διότι οὐδένα ἔργων ἀληθοῦς ἀξίας παραγορῶσθῆναι ὑπὸ τῶν συγχρόνων του». ὁ δὲ ποιητὴς Οὐόρδουουρθ τὰ αὐτὰ ἀποφαίνεται: «Θᾶπτον ἢ βράδιον ἢ εὐ κατηρητισμένη ἀξία γίνεται ὅλην ἀρκεῖ νὰ μὴ περιμένῃ προσκλήσεις πρὸς ἐπίδειξιν ὁφθῶν δὲ τῶν προσόντων Ἰρηθῆσις ἀποφέρει τὴν εὐδαιμονίαν». Τὰ αὐτὰ συνίστησι καὶ ὁ Θάκερν, λέγων: «Ἄν ὁ ἀνθρώπος εἶχε τὴν ἀκοὴν τῆς ἐλάφου, τὴν ὄσφρησιν τοῦ θερευτικοῦ κυνός, τὴν ὄξειαν τοῦ ἀετοῦ ὄρασιν καὶ τὴν εὐστροφίαν τοῦ πιθῆκου, εἰς τί θὰ ὄφελον πάντα ταῦτα ἄνευ τοῦ λογικοῦ;» Ταῦτα πείθουσιν ὅτι οὐχὶ ἡ ὑπαρξίς προσόντων, ἀλλ' ἡ μετὰ συνέσεως χρῆσις τούτων προσκομίζει τὴν ἐν τῷ βίῳ ἐπιτυχίαν. Ἴδου ὁ λόγος, δι' ὃν καὶ αὐτὴ ἔτι ἡ ἐργασία ἐλάχιστα ὄφελει ἄνευ τῆς λελογισμένης χρήσεως τῶν ἐκ ταύτης καρπῶν, ἰδοὺ ὁ λόγος, δι' ὃν τινες, καίπερ εἰς τὸ ἄρτιον κατηρητισμένοι, εἰς οὐδὲν ὄφελθησαν, μεταμέλονται δὲ ὅτι δὲν ἐξέμαθόν τινα τέχνην, μείζον προσκομίζουσιν αὐτοῖς κέρδος, ἀλλ' ἐγένοντο ἐπιστήμονες, ἰδοὺ ὁ λόγος τῆς γενικῆς κατακραυγῆς πολλῶν πάσης τάξεως καὶ φυλῆς ἀνθρώπων. Ὁ μέγας οἰκονομολόγος Ἄδαμ Σμιθ ἀπεφήνατο: «Χρῆματος καὶ χρόνου φείδου» ἐν δὲ τῇ καθόλου τῶν ἀνθρωπίνων διατάξει ἡ ἐν λόγῳ ρήτρα τοῦ σοφοῦ οἰκονομολόγου ἐπέχει ἢν θέσιν τὸ δαιμόνιον: «Γινῶθι σαυτὸν» ἐν τῷ χῶρῳ τοῦ ἠθικοῦ ἐκείνου κόσμου, οὕτινος γνώμων καὶ ἀπαρχὴ εἶναι ἡ συνειδησις. «Ἀσφάλως δύναται τις νὰ κρίνῃ τὸν χαρακτῆρα ἀνθρώπου τινος, προστίθῃσιν ὁ αὐτός, ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν κερδαίνει, οἰκονομεῖ, μεταχειρίζεται καὶ δαπανᾷ τὸ χρῆμα». «Ὁ κόσμος, ἐλεγέ ποτε ὁ Κόβδεν, ὁμίλων περὶ ἐργασίας, εἰς δύο ἀνέκαθεν διήρηται τάξεις τὴν τῶν οἰκόνων καὶ τὴν τῶν ἀσώτων. Ἡ οἰκοδομὴ ἀπαδῶν τῶν οἰκιῶν, γεφυρῶν, πλοίων καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν μεγάλων ἐργῶν, ὅσα συνετέλεσαν εἰς τὴν γενικὴν εὐμερίαν καὶ πρόοδον τῆς ἀνθρωπότητος, εἶναι ἔργα τῶν οἰκονόμων. Δίκαιος νόμος τῆς φύσεως, δίκαια θέλησις τῆς θείας Προνοίας, καὶ ἤθελον φανῆ ἀγύρτης, ἐάν, ἀποτεινόμενος πρὸς τὰ μέλη οἰασιδιπτε κοινωνικῆς τάξεως, ἐδίδον ποτε, ἔστω καὶ ἀμυδρὰν, περὶ βελτιώσεως ἐπιπίδα, ἐφ' ὅσον αὐτὴν παραμένει ἀδιάφορος, ἄφροντις καὶ ἀμέριμος περὶ τοῦ μέλλοντος». Καὶ ὁ δεινὸς ρήτωρ Ἰωάννης Βράιτ κατὰ τὸ 1819 παραπλησίαν ἔδωκε συμβουλὴν πρὸς ὁμίλον ἐργατῶν εἰς Ρόχδαλ. Ἀφοῦ ὑπέμνησε τοὺς λόγους τοῦ Σουίφτ, τοῦ χαρακτηρίσαντος τὴν οἰκονομίαν θυγατέρα τῆς προνοίας, ἀδελφὴν τῆς ἐγκρατείας καὶ μητέρα τῆς ἀνεξαρτησίας, «εἰς μόνος ἀσφάλης τρόπος, ἐξηκολούθησεν ὑπάρχει, ἵνα βελτιώσῃ τὴν αὐτοῦ θέσιν, καὶ ὁ τρόπος οὗτος καλεῖται **δραστηριότης, οἰκονομία καὶ τιμιότης**».

Ὁ Νέστορ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἠθικολόγων, ὁ ἐμβριθῆς Ζόνσων παρατηρεῖ ὅτι δύο ἴδια νόσοι μαστιζοῦσι τὴν κοινωνίαν, τὸ Ἄνυπόμονον καὶ ἡ Μεγαλειομανία. Στρέψετε πέριξ τὸ βλέμμα καὶ ἴδετε πόσοι δὲν ἐταρταρῶθησαν δι' ἐνὸς ἄλματος ζητήσαντες νὰ ἀρθῶσιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ κοινωνικοῦ Ταυγέτου, εἶτα δὲ οὐχὶ τὴν ἄνοιαν ἢ ἀβουλίαν αὐτῶν, ἀλλὰ τὴν τυχὴν αἰτιώμενοι, καὶ πόσοι δὲν καταστρέφονται δαπανῶντες καὶ τὸν ἔσχατον αὐτῶν ὀβολὸν εἰς ματαίας καὶ κούφους ἐπιδείξεις ἢ εἰς καλλωπισμὸν τοῦ σώματος, εἰς οὐδὲν λογιζόμενοι τὸν βέβαιον ὄλεθρον, πρὸς ὃν ἐν ἐπιγνώσει καὶ μεμελετημένως βαδίζουσιν. Οὗτοι πολλάκις μεγαλαυχοῦντες κομπορημονοῦσι λέγοντες: Πῶς μὴ ἐπειδὴ τὸ ἐπάγγελμα ἡμῶν ταπεινὸν, ὀφειλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ ὄμεν ταπεινοί, ἢ μὴ ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς πλάστιγγος δὲν ἰσοφαρίζομεν πολλοῖς τῶν τῶν πρώτα φρονιτῶν, ὧν μάλιστα ὑπερτεροῦμεν κατὰ τὴν μόρφωσιν καὶ παιδείαν;

Γνωρίζομεν ὅτι ἔργον οὐδὲν ὄνειδος καὶ ὅτι ὁ ἀνθρώπος τιμᾷ ἢ ὄνειδίζει τὸ ὄπερ μετέρχεται ἔργον, οὐδὲ ἀγνοοῦμεν ὅτι ὑπῆρξαν ἄνδρες ἀποδείξαντες ὅτι ὑπάρχει **δόξα ἐν τῇ ἀφανεῖα καὶ**

μεγαλείον ἐν τῇ ταπεινότητι. Διατρέχοντες τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν, εὐρίσκωμεν ὅτι ἐξ ὑπαλλήλου ἦρξατο τὸ στάδιον ὅ,τε μέγας ποιητὴς Οὐόρσουουρθ καὶ μυθιστοριογράφος Οὐάλτερ Σκώτ, καὶ ὁ νῦν διάσημος ἐν Νέα Ὑόρκῃ τῆς Ἀμερικῆς ἱεροκῆρυξ Δόκτωρ Τάλλματς, οὐτινος ἂν περιδότης διδάχαι τηλεγραφούμενα εἰς τὴν Ἑταιρίαν τῆς Ἀγίας Γραφῆς ἐκτυποῦνται εἰς ψυλλάδια, ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ὁποίων οὐ μόνον καλύπτονται αἱ τηλεγραφικαὶ δαπάναι, ἀλλὰ καὶ σπουδαῖον ἐναπολείπεται κέρδος εἰς τὴν ἠθεῖσαν ἐταιρίαν, ἐκ μεσίου ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τοῦ Λονδίνου ἦρξατο τὸ στάδιον ὁ ἄπλετον διὰ τῶν συγγραφῶν αὐτοῦ ἐπιχύσας ἥως ἐπὶ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας Δαβὶδ Ριχάρδος, καὶ ὁ ἀστρονόμος Μπαίλν, ἐχρημάτισε μεταξουργὸς ὁ χημικὸς Ἄλλεν, τραπεζίτης ὁ ἱστοριογράφος Γκρότ, ὁ Θεουκυδίδης τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἀρχιλογιστὴς ὁ διάσημος πολιτειολόγος Ἰωάννης Στουάαρτ Μίλλ. Ὁ Σπινόζας ἐξηκολούθει τὰς φιλοσοφικὰς ἐρεῦνας στιλπνῶν κάτοπρα καὶ ὁ ἔξοχος βοτανικὸς Λινναῖος κατεσκεύαζεν ὑποδύματα. Ὁ ποιητὴς Μίλτων δημοδιδάσκαλος ὢν ἐγραφε ποιήσεις, ὁ σὺρ Ἰσαὰκ Νεύτων ἐπιμελητὴς τοῦ νομισματοκοπείου κατεγίνετο εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φύσεως, καὶ ὁ Σαιξπηρὸς θεατρῶνης ὢν συνέγραψε τὰ ἄριστα τῶν δραμάτων του, καὶ δὲν γνωρίζω ἐπάγγελμα, ὅπερ δὲν ἀνέδειξεν ἕνα ἢ πλεονεξ ἀνδρας. Πλὴν μὴ καὶ ἡ πάτριος ἡμῶν ἱστορία δὲν διδάσκει ὅτι ὁ θεῖος Πλάτων ἐξέτισε τὰς δαπάνας τῆς εἰς Αἴγυπτον ἀποδημίας πωλῶν ἐλαιον, ὅτι Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, ὁ πρῶτος τῶν ἐπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, Σόλων ὁ δευτέρου ἰδρυτὴς τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὁ μαθηματικὸς Ὑπεράτης ἦσαν ἐμποροί; Πάντες οὗτοι ἀγογγύστως διήνυσαν τὸ στάδιον τῆς πενίας, ἥτις παρέσχεν ἴσας ἢ καὶ μείζονας τοῦ πλοῦτου ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, οὐδὲ ἐδυσανασχέτον ὅτι πεπαιδευμένοι ὄντες πέννιες διετέλουν, ὡς ἢ παιδεία ἦν ἀντικείμενον ἐμπορίου. Ἀκούσατε πόσον διάφορον εἶχε περὶ τούτου γνώμην ὁ Γάλλος ἱστοριογράφος Αὐγουστίνος Θιεροῦ, οὐτινος ὁ βίος ὑπῆρξε παράδειγμα ἐπιμονῆς, δραστηριότητος καὶ αὐτοβελτιώσεως τυφλός, ἀσθενής καὶ ἐτοιμοθάνατος ἀπεχαιρέτησε τὸ φιλολογικὸν στάδιον, ὑπὲρ οὗ ἐμόγησε καὶ κατεβλήθη διὰ τῶν ἐξῆς μεγαλοψύχων λέξεων: «Οἰαδήποτε καὶ ἂν ἦ τῶν ἔργων μου ἡ τύχη, ἐλπίζω τὸ παράδειγμα μου νὰ φανῆ ὠφέλιμον καὶ χρησιμεύον ὡς ὄπλον κατὰ τῆς ἠθικῆς ἀσθενείας καὶ ἀδυναμίας τῆς παρουσίας γενεῆς. Διατὶ τινὲς διατείνονται τοσοῦτον κακοβούλως ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀλλοῦ ὅλους τοὺς πνεύμονας καὶ ἐργασίᾳ δι' ὅλα τὰ πνεύματα; Μὴ λειπῆ ἡ σοβαρὰ καὶ ἡσυχος μελέτη, τὸ καταφύγιον καὶ ἡ ἐλπίς παντὸς ταλαιπωρουμένου; Τυφλός καὶ ἀπελπίς, ἐν δύναμει ἐν εἰλικρινείᾳ νὰ βεβαιώσω, ὅτι ὑπάρχει ἡ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὑπέρτερον τοῦ πλοῦτου, τῶν ἡδονικῶν ἀπολαύσεων καὶ αὐτῆς ἐτι τῆς υγείας, καὶ ὅπερ εἶνοι ἢ τῆς σοφίας ἀγάπη».

Ὁ Ἀρκράϊτ πρὸς τὸν ζητήσαντα συμβουλὴν νέον εἶπε: «Θάρρει καὶ αὐτοβουλτίου»· ἰδοὺ αἱ δύο λέξεις αἱ ἀναπαριστῶσαι τὴν ὅλην τῶν προεκτεθέντων ἐννοιαν, ὢν πιστὸς ἀκόλουθος καὶ ὁπαδὸς ὀφείλει νὰ ἦ πᾶς τῆς προαγωγῆς αὐτοῦ κινδύμενος, φιλότιμος νέος.

Θ. Ε.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΚ ΤΟΥ Ζ. ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

(ΕΚΤΟΡ Σ ΚΑΙ ΑΝΔΡΟΜΑΧΗΣ ΟΜΙΛΙΑ)

ΣΤ. 369—502.

Καὶ ἐμακρόνθη ταῦτ' εἰπὼν ὁ Ἔκτωρ ὁ ἀνδρείος·
ἐλθὼν δ' εἰς τῶν μεγάρων του τοὺς εὐοικίτους δόμους
δὲν εὔρε τὴν λευκώλενον ἐκεῖσε Ἀνδρομάχην,
ἀλλ' αὐτὴ μετὰ τοῦ παιδὸς κ' εὐπέπλου θεραπαινῆς
θρηνοῦσα καὶ στενάζουσα ἀνέβη εἰς τὸν πύργον
καὶ τὴν καλὴν του σύζυγον μὴ συναντῶν ὁ Ἔκτωρ
ἐστάθη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ καὶ πρὸς τὰς δούλας εἶπε·
«Ποῦ ἔβη, τὴν ἀλήθειαν εἰπέτε μοι, ὦ δούλαι,

ποῦ ἔβη ἡ λευκώλενος ἐντεῦθεν Ἀνδρομάχην;
μὴ πρὸς τὰς ἀνδραδέλφους τῆς, τὰς εὐσταλαῖς συννύμφους,
ἢ τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς, ἐκεῖ ὅπου καὶ ἄλλαι
πρὸς τὴν θεᾶν προσεύχονται καλλίκομοι Τρωάδες;»
Καὶ εἶπε τότε πρὸς αὐτὸν ἡ ἐνεργὴς ταμία·

«Ἔκτωρ, ἀφ' οὗ μὲ προὔτρεψας ἀλήθειαν νὰ εἰπῶ,
οὔτ' εἰς τὰς ἀνδραδέλφους τῆς ἢ εὐσταλαῖς συννύμφους
ἢ τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐκεῖ ὅπου καὶ ἄλλαι
πρὸς τὴν θεᾶν προσεύχονται καλλίκομοι Τρωάδες,
ἀλλ' εἰς τὸν πύργον ἐδραμε τὸν ὑψηλόν, μαθοῦσα
οἱ Τρῶες ὅτ' ἠπτήθησαν κ' οἱ Ἀχαιοὶ νικῶσι·
καὶ τοῦ Ἰλίου τρέχουσα τὸ τεῖχος ἦδη φθάνει
ὡσεὶ παράφρων· φέρει δὲ τὸν παῖδα ἢ τιθῆνη.

Εἶπ' ἡ γυνὴ· ἐξῆλθε δὲ τοῦ δώματος ὁ Ἔκτωρ
καὶ ἔβη τὴν αὐτὴν ὁδὸν κατ' ἀγίας εὐκτίστους,
τὰς Σκαιᾶς πύλας διαβάς ἐφθασεν εἰς τὸ ἄστυ,
διότ' ἐκεῖθεν ἐμελλε νὰ φθάσ' εἰς τὸ πεδίον
ὅπου καὶ ἡ πολύφερνος ἐδραμε σύζυγός του,
ἡ Ἀνδρομάχην, ἄνακτος μεγαλοψύχου κόρη,
τοῦ ζῶντος Ἡετίωνος εἰς τὴν δασώδη Πλάκον
εἰς Θήβην Ὑποπλάκιον ἀνάσσαν τῶν Κιλικῶν·
τὸν εὖσπλον ἢ κόρη του Ἔκτορα συνεζεύχθη·
τούτων αὐτὴ συνήντησε, καὶ ἦλθεν ἢ τιθῆνη
τὸ νήπιον τὸ τρυφερόν κρατούσα εἰς τοὺς κόλπους,
τὸν Ἐκτορίδην τὸν γλυκύν, ὁμοιον λαμπρῷ ἄστρῳ
ὃν ὁ πατὴρ Σκαμάδριον ὀνόμαζεν οἱ δ' ἄλλοι
ἐκάλουν Ἀστύνακτα· διότι τὴν Τρωάδα
ἔσωζ' ὁ Ἔκτωρ ὅς ἰδὼν τὸν παῖδα ἐμεῖδία·
ἦξ' ὁ Ἀνδρομάχην ἴστατο δακρύουσα πλησίον
τὴν χεῖρά του δὲ σφίγγασα τοιαῦτα τῷ προεἶπε.

«Θὰ σ' ἀπολέσ' ἢ τόλμη σου, φίλε· οὐδὲ λυπεῖσαι
νήπιον τέκνον καὶ ἐμὲ τὴν μάσθρη ἥτις χίρα
μέλλω νὰ μείνω· ἐπειδὴ θὰ σὲ φονεύσουν ὅλοι
οἱ Ἀχαιοὶ ὀργήσαντες· κάλλιον δ' ἐμοὶ εἶναι
ὅταν σὲ χάσω εἰς τὴν γῆν κ' ἐγὼ νὰ καταδύσω·
δὲν θὰ ὑπάρξῃ δι' ἐμὲ χαρὰ ἂν ἀποθάνῃς
πλὴν μόνον θλίψεις· ὀρφανὴ πατρός καὶ μητρός εἶμαι
διότι τὸν πατέρα μου ἐφόνευσ' ὁ Πηλεΐδης
τὴν πόλιν τὴν εὐοικητὸν πορθήσας τῶν Κιλικῶν
τὴν Θίβην τὴν ὑψηλὴν· αὐτὸν δ' ἐκεῖ φονεύσας
οὐδὲ τὸν ἐλαφύρωσε· διότι ἐσεδάσθη·

ἀλλ' εὐσεβῶς τὸν ἔκαυσε μὲ τὰ λαμπρά του ὄπλα
ἐπὶ τοῦ τάφου δ' ἔσπρισε· κ' ἐφύτευσαν πετελέας
πὲρὶ αἱ κόραι τοῦ Διὸς Ὀρεστιάδες νύμφαι·
καὶ οἱ ἐπτὰ δὲ ἀδελφοὶ οὓς τότε εἶχον, ὅλοι
μίαν ἡμέραν θλιβεράν κατέβησαν εἰς Ἄθην·
πάντας αὐτοὺς ἐφόνευσεν ὁ Ἀχιλλεύς ὁ δῖος
μὲ τὰς εἰλιποδάς των βούς καὶ τὰς λευκὰς ἀμνάδας,
τὴν δὲ μητέρα, ἀνάσσαν τῆς Πλάκου τῆς εὐδένδρου,
ἀφ' οὗ αὐτὸς ἀπήγαγε μετὰ πολλῶν λαφύρων
καὶ πάλιν ἠλευθέρωσεν ἄπειρα λαβῶν δῶρα,
ἐτόξευσεν ἢ Ἀρτεμις ἐν τῷ πατρίῳ οἴκῳ·

Ἔκτωρ, σὺ εἶσαι νῦν πατὴρ καὶ σεβαστὴ μου μητρη,
σὺ μόνος εἶσαι ἀδελφός, σὺ φίλος σύζυγός μου·
ἦδη δ' ἐμὲ ἐλέησον καὶ μείνε εἰς τὸν πύργον
μὴ παῖδ' ἀφήσῃς ὀρφανὸν οὐδὲ γυναικα χίραν
καὶ παρὰ τὸν ἔρινον τοὺς ἀνδρας στήσον ὄθεν
ἢ πόλις εἶν' ἀναβατὴ κ' εὐάλωτον τὸ τεῖχος·
διότι τρεῖς οἱ ἄριστοι προσέβαλον ἐλθόντες
ὑπὸ τοὺς δύο Αἴαντας καὶ τὸν Ἰδομενεά
καὶ τὸν Τυδεΐδην τὸν θρασύν καὶ ὑπὸ τοὺς Ἀτρεΐδας·
τούτω δὲ ἢ τις πρὸς αὐτοὺς ἐμπειρος εἶπε μάντις,
ἢ μόνῃ ἡ ἀνδρία των θρασύνει καὶ προτρέπει».

Κ' εἶπεν ὁ Ἔκτωρ πρὸς αὐτὴν ὁ μέγας καὶ ἀνδρείος
«ὦ γύναι, ταῦτα καὶ ἐγὼ σκέπτομαι· πλὴν μεγάλως
τοὺς Τρῶας καὶ τὰς λιγυρὰς αἰσχύνονται Τρωάδας
ἵνα δεῖλοῦ δίκην ἀνδρὸς μακρόνυμαί τῆς μάχης·
οὐδ' ἐπιτρέπει ἡ ψυχὴ· διότ' ἀνδρείος ἦμιν
καὶ ἐμαχόμεν πάντοτε μετὰ τῶν πρώτων Τρώων
ὑπερασπίζων τοῦ πατρός κ' ἐμοῦ τὸ μέγα κλέος

διότι σαφῶς ἔγνωκα κατὰ θυμὸν καὶ φρένα·
ἔστ' ἡμῶν ὅτ' ἡ Ἴλιος ἢ ἱερὰ θὰ πέσῃ
κ' ὁ Πριάμος καὶ ὁ λαὸς τοῦ ἦρωος Πριάμου·
πλὴν τόσον δὲν μὲ συγκινεῖ ἢ συμφορὰ τῶν Τρώων
οὐδὲ αὐτῆς μου τῆς μητρὸς καὶ οὔτε τοῦ πατρὸς μου,
οὐδὲ τῶν ἀδελφῶν μου, οἱ, καίτοι πολλοὶ κ' ἀνδρείοι,
ὑπὸ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐχθροὺς θὰ πέσωσ' εἰς τὸ χῶμα
ὅσον ἢ σὴ· ὅτε ποτὲ εἰς Ἑλλὰν χαλκοχίτων
θὰ σ' ἄγῃ, δακρυόεσαν στερῶν σ' ἐλευθερίας·
καὶ εἰς τὸ Ἄργος ἐγκλειστος ἴσως ἰστὸν θὰ πλέκῃς,
ἕδωρ δ' εἰς τὴν Ὑπέρειαν ἢ εἰς τὴν Μεσσηνίδα
θ' ἀντλήσῃ στενάζουσα ἐν ᾧ θὰ σὲ μαστίζῃ ἢ βία
κ' ἴσως ἰδὼν σε τίς ποτε δακρυόουσαν θὰ εἴπῃ·
«εἶν' ἢ τοῦ Ἐκτορος γυνί, τῶν μαχητῶν ἀρίστου
τῶν Τρώων εἰς τὸ Ἴλιον ὁπότε ἐπολέμουν.»
οὕτω θὰ εἴπῃ τίς ποτε κ' ἢ θλίψις σου θ' αὐξάνῃ
ἐστερημένη τοῦ ἀνδρὸς ἐν φέρῃς τὴν δουλείαν·
εἶθε θανάτῳ πλὴν κ' ἐμὲ τὸ χῶμα νὰ καλύψῃ
πρὶν ἢ ποτε τὸν γόνον σου καὶ τὴν δουλείαν μάθω·.

Οὕτως εἰπὼν ὁ ἐνδοξὸς ὤρεξε πρὸς τὸν παῖδα·
αὐτὸς δ' εἰς τῆς εὐζώνου του τιθίνης τὰς ἀγκάλας
ἐκκλινε κρᾶζων φοβηθεὶς τὴν ὄψιν τοῦ πατρὸς του,
τὰ ὄπλα καὶ τὸν λόφον του τὸν ἐκ τριχῶν ἰππίων
βλέπων αὐτὸν κρεμᾶμενον τῆς περικεφαλαίας·
ἐγέλασ' ὁ γλυκὺς πατήρ κ' ἢ εὐγενὴς του μήτηρ·
καὶ ἐκβαλὼν τῆς κάρας του ὁ Ἐκτωρ ὁ ὠραίος
λάμπουσαν ἔθικ' ἐπὶ γῆς τὴν περικεφαλαίαν·
λαβὼν δ' εἰς χεῖρας κ' ἀσπασθεὶς τὸν προσφιλεῖν υἱὸν του
πρὸς τοὺς θεοὺς εὐχόμενος καὶ πρὸς τὸν Δία εἶπε·
«ὦ Ζεῦ καὶ σύμπαντες θεοί, δότε κ' αὐτὸς νὰ γείνη
καθὼς ἐγὼ περιήνημος ὁ παῖς μου εἰς τοὺς Τρώας,
οὕτως ἀνδρείος, κ' ἰσχυρῶς ν' ἀνάσῃ τοῦ Ἴλιου·
καὶ «πολλῶν κρείττων τοῦ πατρὸς εἶναι» νὰ εἴπῃ πᾶς τις
ὅτ' ἐκ τῆς μάχης ἐρχεται μετ' ἡμαγμένον σκύλλων
ἐξολοθρευσας τὸν ἐχθρόν· καὶ νὰ χαρῆ ἢ μήτηρ.»
Τὸν ἔθικε δ' εἰς τῆς καλῆς συζύγου του τὰς χεῖρας
κ' ἐκείνη τὸν ἐδέξατο εἰς τὸν εὐώδη κόλπον
γελάσα καὶ δακρυόουσα· ἰδὼν δὲ τοῦτ' ὁ Ἐκτωρ
συνεκινήθη καὶ αὐτὴν θωπεύσας τῇ προσεῖπε·
«ὦ προσφιλέ μοι σύζυγε, μὴ θλίβεσθαι μεγάλως
ἢ Μοῖρα καὶ οὐδεὶς θνητὸς εἰς Ἄδην θὰ μὲ πέμψῃ
τὴν Μοῖραν δ' οὐδεὶς δύναται ποτὲ νὰ διαφύγῃ
εἴτε καλὸς εἴτε κακὸς ἂν πρότερον ὑπάρξῃ·
πλὴν πορευθεῖσα οἴκαδε περὶ τῶν ἔργων κήδου
τῆς ἡλακτίας, τοῦ ἰστοῦ καὶ πρότροπ' εἰς τὸ ἔργον
τὰς δουλάς· ὁ δὲ πόλεμος ἀνδρῶν φροντίς ὑπάρχει
Τρωαδιδῶν· καὶ μάλιστα ἐμοῦ αὐτοῦ πρωτίστως.»

Οὕτως εἰπὼν τὴν κόρυθα ἰὸ μέγας ἔλαβ' Ἐκτωρ
τὴν ἰπποῦριν· κ' ἢ σύζυγος τὴν πρὸς τὸν οἶκον ἔβη
συχνῶς ὁπίσω στρέφουσα μετὰ θερμῶν δακρυῶν
καὶ εἰς τοὺς δόμους φθάσασα ταχὺ τοὺς εὐοικίτους
τοῦ ἀνδροφόνου Ἐκτορος, πολλὰς δ' ἐκεῖ εὐροῦσα
θεραπεινίδας, κ' εἰς αὐτὰς ἐνέπνευσε τὸν θοῖνον.
Ζῶντα δὲ ἐν τῷ οἴκῳ του τὸν Ἐκτορα ἐθρήνουν
μηδέποτε ἐλπίζουσαι ὅτι ἐκ τοῦ πολέμου
θὰ ἐπανέλθῃ ἐκφυγῶν τῶν Ἀχαιῶν τὸ μένος.

Κ. Α. Η.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ὁπόδον εὐρὴ εἶναι τὸ σύμπαν· — Ἰνα σχηματίσῃ τις ἰδέαν
περὶ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς, ὀφείλει νὰ προσβλέψῃ ἐπὶ τοπίου ἀπὸ
τῆς κορυφῆς συνήθους κωδωνοστατίου καὶ τότε νὰ ἀναλογισθῇ ὅτι δέον
900,000 παραπλήσιαι τόπιαι νὰ παρατηρηθῶσιν ἵνα ἐπιτευχθῇ ἀκρι-
βῆς κατὰ προσέγγισιν ἰδέα περὶ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς. Ἄν τεθῶσι καὶ
500 σφαιραί, οἷα ἡ ἡμετέρα γῆ, παραπλέρωσι ἀλλήλων πάλιν ὁ ἐξώ-
τατος τοῦ Κρόνου δακτύλιος εὐχερῶς θὰ ἠδύνατο νὰ περικλεισθῇ ἐν

ἐαυτῷ πάσας ταύτας. Τριακταῖα χιλιᾶδες γῆναι σφαιραὶ ἠδύνατο νὰ
ἐναποτεθῶσιν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ ἡλίου, ἂν ἦτο κοίλος. Ἄν τὸ ἀν-
θρώπινον ὄμμα ἠδύνατο νὰ παρατηρῇ καθ' ἑκάστην ὥραν νέον τοῦ κόσμου
ὀλικόν, ἔχον ἐπιφάνειαν 14,000 τετραγωνικῶν χιλιόμετρων, τὸ
ὄμμα ἐκεῖνο θὰ ἀπῆτει 55,000 ἐτῶν πρὸς ἐπιθεώρησιν τῆς ἐπιφανείας
τοῦ ἡλίου. Ἰνα φθάσῃ τις εἰς τὸν ἐγγύτερον ἀπλανῆ ἀστὴρα ὀφείλει
νὰ διέλθῃ ἀπόστασιν 33 ἑκατομ. χιλιόμετρων ἂν δ' ἡ ταχύτης ἦτο
ἴση πρὸς τὴν ταχύτητα σφαιρας τηλεβόλου, θ' ἀπῆτει 5 ἑκατομ. ἐτῶν
ἵνα διατρέξῃ τὴν ἀπόστασιν ταύτην! Ἐν ἀνερέφῳ νυκτὶ συνήθης ὀ-
φθαλμὸς δύναται ν' ἀνακαλύψῃ 1000 ἀστέρων ἐν τῷ Β. ἡμισφαιρίῳ οἱ
πλεῖστοι τῶν ὁποίων ἐκπέμπουσι τῷ φῶς αὐτῶν ἐξ ἀποστάσεων, ἄσπερ
ἀδυνατοῦμεν νὰ καταμετρήσωμεν. Ὅπόσον μεγάλοι πρέπει νὰ ἦναι οἱ
ἀστέρες οὗτοι! Πέριξ τῶν 1,000 τούτων ἀστέρων κυκλοφοροῦσι περὶ
τὰς 50,000 ἄλλων ἀστέρων διαφόρου μεγέθους. Ἐκτὸς μεμονωμένων
ἀστέρων, ὑπάρχουσι καὶ συστήματα ἀστέρων, κινουμένων πέριξ ἀλλή-
λων. Ἀναμριβίλιος, ἔξω τῶν ὀρίων τῆς ἡμετέρας ὁράσεως καὶ φαντα-
σίας ὑπάρχουσι εἰςτέτι πολλῶν εὐρύτερα διαστήματα. Ὁ Γαλαξίας, πε-
ριλαμβάνει πιθανῶς τοῦλάχιστον 20,191,000 ἀστέρων καὶ ἐπειδὴ ἑκα-
στοι τῶν ἀστέρων τούτων ἀποτελεῖ ἕνα ἡλίον, ὑποτίθεται ὅτι περι-
κυκλοῦται τοῦλάχιστον ὑπὸ πεντήκοντα πλανητῶν. Ἐκ τοῦ πολλα-
πλασιασμοῦ τῶν δύο τούτων ἀριθμῶν προκύπτει τὸ κολοσιαιὸν ποσὸν
1,000,955,000 ἀστέρων. Χίλια ἑκατομμύρια ἀστέρων! τίς δύναται
νὰ κατανοήτῃ τοῦτο; Καὶ ὅμως τοῦτο εἶναι τμήμα μόνον τοῦ σύμπαν-
τος. Τὰ νεώτερα τηλεσκοπία ἀνεκάλυψαν πλεονάσας καὶ παραπλησίους
Γαλαξίας ἐν μακροτέρῃ ἀποστάσει. Γνωστὰ εἶναι σήμερον τρισχίλια
νεφελώδη ἀθροίσματα ἀστέρων (nebulae), περιστῶντα Γαλαξίας, ὡς
τὸν ἡμέτερον. Ἄν ἀριθμῶμεν 2000 ἐξ αὐτῶν ὡς ἴσων τὸ μέγεθος πρὸς
τὸν ἡμέτερον Γαλαξίαν τότε 2,000 × 20,191,000 = 40,382,000,000 ἡ-
λίων, ἦτοι 2,019,100,000,000 οὐρανίων σωμάτων. Ἄν ὑποθέσωμεν
τὰ σώματα παρελάνοντα πρὸς τὸ νεαροῦ ἡμῶν ὀφθαλμοῦ, ἐν καθ' ἑ-
καστον λεπτόν, θ' ἀπῆτοῦντο 3,840,000 ἐτῶν πρὸς συντέλειαν τῆς
παρελάσεως, καθ' ὅλον δὲ τοῦτο τὸ διάστημα θὰ ὀφείλομεν ἀδιακόπως
νὰ προσβλέπωμεν ἐπ' αὐτῶν. Ἄν δ' ὑποθέσωμεν ὅτι ἀνθρωπὸς τις με-
τέβηκεν ἀπὸ σφαιρας εἰς σφαιραν καὶ ἔμενε ἐν ἑκάστη μίαν μόνον ὥραν
θὰ εἶχεν ἀνάγκη 230,400,000 ἐτῶν ἵνα διέλθῃ ὅλας ταύτας τὰς σφαι-
ρας. Καὶ ὅμως τὰ νεφελώδη ταῦτα ἀθροίσματα ἀστέρων ἀποτελοῦσι
μέρος μόνον τοῦ σύμπαντος. Ἐκτὸς τῶν ὀρίων τῶν νεφελῶδων τούτων
ἀθροισμάτων ἀστέρων, γινώσκουμεν ἄλλα τοιαῦτα, μὴ δυνάμενα νὰ ἀνα-
λυθῶσιν εἰς ἀστέρας. Ταῦτα φαίνονται ἀποτελοῦντα πρωτογενῆ νεφε-
λώδη ἀθροίσματα, ἀγνὰ, μὴ χρησιμοποιήθηνα — ὕλην διὰ
νέα δημιουργήματα. Ἐνταῦτα αὐτῶν καταλαμβάνουσι χώρον, ὅσος ἡ τῆς
τροχιάς τοῦ Οὐρανοῦ. Ἐνταῦτα εἶναι εὐρύτερα. Τὸ ἐν τῷ Ὁρίονι
ἐν ὑπολογίζεται ὅτι εἶναι 2,200,000,000,000,000 φορές μεγαλεί-
τερα τοῦ ἡμετέρου ἡλίου. Ἄλλ' ἐφθάσαμεν ἄρα γε εἰ; τὰ ἀκρότατα
ἔρια; Τίς δύναται ν' ἀπαντήσῃ; μάλιστα;

Ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν Ἰουδαίων. — Ἡ Εὐρώπη ἀριθμεῖ 5,400,
000 Ἰουδαίων, ὧν ἐν Γερμανίᾳ ὑπάρχουσι 562,000 (Ἀλσατία καὶ Λοθα-
ρηγγία 39,000) ἐν Αὐστρουγγαρίᾳ 1,664,000 (Γαλικίᾳ 688,000, Οὐγ-
γαρίᾳ 638,000) ἐν Γαλλίᾳ 130,000, ἐν Ἰταλίᾳ 40,000, ἐν Κάτω Χώ-
ραις 82,000 ἐν Ρουμανίᾳ 265,000, ἐν Ρωσίᾳ 2,552,000 (Ρωσικῇ Πολω-
νίᾳ 768,000) ἐν Τουρκίᾳ 104,000, ἐν Βελγικῇ 3,000, ἐν Ἑλβετίᾳ 7,000,
ἐν Βουλγαρίᾳ 10,000 ἐν Δανίᾳ 4,000, ἐν Ἰσπανίᾳ 1,900, ἐν Γίβραλ-
τάρῃ 1,500, ἐν Ἑλλάδι 3,000, ἐν Σερβίᾳ 3,500, ἐν Σουηδίᾳ 3,000.
Ἐν Ἀσίᾳ ὑπάρχουσι 300,000 Ἰουδαίων, ἐν Ἀφρικῇ 350,000
(Αἴγυπτος 8,000), ἐν Ἀμερικῇ 250,000 ἐν τέλει δὲ ἐν Ὀκεανίᾳ 12,000.
Ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν Ἰουδαίων ἀνέρχεται εἰς 6,300,000.

Βροχὴ ἀδάμαντων. — Ἐν τινι ἀερολίθῳ ἀνεκαλύφθησαν ἀδάμαν-
τες. Ἐντὸς τριῶν βολίδων αἵτινες κατέπεσαν κατὰ τὸ 1886 ἐν Ρωσ-
σίᾳ εὐρέθη κόνης λάμπουσα, ἧτις ἦτο συντρίμμα ἀδάμαντων. Ὁλόκλη-
ροι ἀδάμαντες εὐρέθησαν ἐν τινι ἐτέρῃ βολίδι, ἧτις κατέπεσεν ἐν Πάνζᾳ
κατὰ τὸ 1888, ἐσχάτως δὲ ἐν τῇ γεωλογικῇ ἀμερικανικῇ εταιρίᾳ ὑπε-
βλήθη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν μελῶν αὐτῆς τεμάχια σιδήρου, ἐν οἷς εὐρέ-
θησαν μέλανες ἀδάμαντες!

Αί σπουδαιότεραι βιβλιοθήκαι. — Ἐσχάτως ἐδημοσιεύθη κατάλογος τῶν σπουδαιότερων βιβλιοθηκῶν τοῦ κόσμου. Ἡ σπουδαιότερα τούτων εἶναι ἡ τῶν Παρισίων, περιλαμβάνουσα πλείονας τῶν 2 ἑκατομμυρίων τόμων καὶ 160,000 χειρογράφων. Οὐδεμία διαφορά σπουδαία ὑπάρχει μετὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς βιβλιοθήκης τῆς Πετρούπολεως καὶ τοῦ Βρετανικοῦ μουσείου, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι ἐν καὶ ἡμίσει ἑκατομμυρίων τόμων.

Ἡ βασιλικὴ βιβλιοθήκη τοῦ Μονάχου περιλαμβάνει 900,000 τόμων ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ πολλὰ φυλλάδια. Μετ' αὐτὴν ἔρχεται ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Βερολίνου περιλαμβάνουσα 500,000 τόμων, ἡ τῆς Κοπεγχάγης μετὰ 510,000 τόμων, ἡ τῆς Δρέσδης μετὰ 500,000 τόμων. Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Γοττίνης (Γερμανία) διακεκριμένη κατέχει θέσιν, χάρις εἰς τὰς 600,000 τόμων, ὡς περιλαμβάνει. Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Βενετίας ἔχει μόνον 100,000 τόμων, ὡς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ τῆς Βουδαπέστης 300,000 τόμων ἡ καὶ τῆς Κρακοβίας ὁμοίως.

Ἐσχάτως δημοσιὰ βιβλιοθήκη ἰδρύθη ἐν Καντῶν. Ὁ ἀντιβασιλεὺς ἐγκαινιάζων αὐτὴν ἐξῆρε τὰ ἀγαθὰ τὰ ἥποια ἡ γενεὰ τοῦ οὐρανοῦ Κράτους ἠδύνατο νὰ ἀντλήσῃ ἐκ τοῦ ἀφιερωθέντος εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰ γράμματα τούτου τεμελίου. Παρὰ τὴν βιβλιοθήκην ἐκτίσθη μέγα τυπογραφεῖον, πρὸς ἐκτύπωσιν βιβλίων συντεινόντων πρὸς μόρφωσιν καὶ ἠθικοποίησιν τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ. Ὁ ἀντιβασιλεὺς ἐνεγράφη ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν συνδρομῶν ὑπὲρ τοῦ λυσιτελοῦς τούτου ἔργου διὰ 11,000 λίρ. ἀγγλικὰς.

Ἐν τῇ αὐστραλικῇ ἀποικίᾳ Βικτωρίᾳ ὑπάρχει μία βιβλιοθήκη διὰ 4,800 κατοίκους ἐνῶ ἐν Ἀγγλίᾳ διὰ 277,000 κατοίκους ὑπάρχει μία καὶ μόνη. Ἐν τῇ Ἀμερικῇ ὑπάρχουσι πλεῖστα βιβλιοθήκαι ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι τόσον φιλαναγκῶσαι ὅσον εἰς ἄλλα μέρη.

Ὁ ἀτμός τῆς νάφθης ὡς κινήσιος δύναμις. — Ἡ Ἀγγλικὴ «Ἐφημερίς τοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ Ναυτικοῦ» περιλαμβάνει τὰ σχεδιαγραφήματα δύο λέμβων, ἐν αἷς γενήσεται χρῆσις τοῦ ἀτμοῦ τῆς νάφθης ὡς κινήσιος δύναμις. Ἐν τῇ λέμβῳ ἡ μηχανὴ καταλαμβάνει ὀλίγιστον τόπον, πρὸς τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου, τοῦθ' ὅπερ ἐπιτρέπει ὅπως λάθῃαι μέρος ἐπιβίβηται διπλάσιοι τὸν ἀριθμὸν ἐκείνων οἷτινες συνήθως δύνανται νὰ ἐπιβῶσι συνήθους λέμβου ἀτμοκινήτου, ἐγούσης τὰς αὐτὰς διαστάσεις. Τὸ βῆρος τῶν μηχανῶν εἶναι τὸ πέμπτον τοῦ τῶν συνήθων, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ λέβητος. Πέντε λεπτὰ ἀρκούσιν ὅπως ἡ λέμβος τεθῆ εἰς κίνησιν, ἡ δὲ ἀναστροφή τῆς κινήσεως ὡς καὶ ἡ ἀναχαίτισις αὐτῆς εἶναι στιγμιαῖαι.

Μὴ γινομένης χρήσεως ἀνθράκων, ἐλαίου καὶ λοιπῶν, καπνὸς δὲν ἀναθρῶσκει ἐκ τῆς καπνοδόχου, οὐδὲ ὀσμὴ τις. Τέφρα οὐδὲ ὀσμία ὑπάρχει, καθότι χρῆσις γίνεται μόνον νάφθης καὶ πυρός, ὅπερ ἐπιφέρει τὴν ἐξάτμισιν. Ἡ ἐλαστικὴ δύναμις τοῦ ἀτμοῦ τῆς νάφθης εἶναι μεγαλειτέρα τῆς τοῦ ὕδατος.

Ἐνεκα τοῦ ἐλαφροῦ τῆς νάφθης δύναται τις νὰ προμηθευθῇ, ἀρκετὰ μεγάλην ποσότητα τοιαύτης καὶ νὰ διατρέξῃ διαστάσεις, ἅς ἀδύνατον νὰ διατρέξῃ τις χρῆσιν ποιούμενος τῶν ἀνθράκων.

Ἡ ἀριστοκρατία τῶν πόλεων. — Ὡς πρὸς τὴν ἀριστοκρατίαν ἡ πρώτη θέσις δέον νὰ δοθῇ κατὰ τὴν γνώμην ἀγγλο δημοσιογράφου εἰς τὴν Ρώμην, ἡ δευτέρα εἰς τοὺς Παρισίους καὶ ἡ τρίτη εἰς τὸ Λονδίον. Ἡ Κωνσταντινούπολις δύναται νὰ καταλάβῃ τὴν τετάρτην θέσιν ἐν τῇ ἀριστοκρατίᾳ. Ἡ ἱστορία αὐτῆς εἶναι σημαντικώτατη τὰ δὲ ἀπαράμιλλα πλεονεκτήματα τῆς τοποθεσίας αὐτῆς τὴν τε φυσικὴν καλλονὴν καὶ τὴν κυριάρχικὴν ἰσχύν, ἐπέστησαν ἐπ' αὐτῆς τοιαύτην προσοχὴν ἐκ μέρους τοῦ κόσμου, ὅταν οὔτε ὁ χρόνος οὔτε ἀλλαγὴ περιστάσεων φαίνεται ὅτι δυνήθησεται νὰ μειρῶσῃ. Ἐπὶ αἰῶνας ὅλους παρέμεινε αὐτοκρατορικὴ πόλις· ἐκτός τούτου καὶ τὴν ἐξῆς εἰδικὴν ἔχει ἀξίωσιν ἀριστοκρατικοῦ βαθμοῦ ὅτι ἐπηρεάζει τὴν φαντασίαν τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης. Δυσχερὴς ἀποβαίνει ὁ καθορισμὸς τῆς πέμπτης ἐν τῇ ἀριστοκρατίᾳ θέσεως· τὸ Βερολίνον ἀξιοῦ ταύτην καὶ δικαίως ἂν τις κρίνῃ τὸ πρῶγμα ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς σπουδαιότητος· ἀλλὰ τὸ Βερολίνον δὲν ἔχει εὐρείαν ἱστορίαν καὶ θεωρεῖται ὡς κατοικητήριον δυνάμειος μᾶλλον ἢ δυνάμει αὐτῆ καθ' ἑαυτήν.

Ἐναερίος σιδηροδρόμος. — Ἐπισκέπται τῆς ἐν Σικάγῳ Παγ-

κοσμίου Κολομβιανῆς Ἐκθέσεως θὰ ὀφείλωσιν εἰς τὰ κεφάλαια καὶ εὐφυίαν τῆς Φιλαδέλφειας εὐκαιρίαν τοῦ νὰ διασχίσωσι τὰ νέφη διὰ γιγαντιαίου ἑναερίου σιδηροδρόμου, ὅστις ἔσται ὁ μέγιστος τῶν μέχρι τοῦδε κατασκευασθέντων. Ἰκανοὶ κεφαλαιοῦχοι ἐπέτυχον πρὸς τινος τοῦ διεισχωμένου τοῦ κατασκευάσαι τὸν σιδηροδρόμον, ὃν ἐσχεδιάσαν ἔνιοι ἐκ Φιλαδέλφειας ἐφευρέται διωργανώθη δὲ μετοχικὴ ἑταιρεία, πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ἐπιχειρήσεως. Τὸ σχέδιον εἶναι λίαν νεωτεριστικόν. Ὀλόκληρον τὸ κατασκευάσμα, ὅπερ συνίσταται ἐκ γιγαντιαίας ἔλικος, θὰ ἔχῃ διάμετρον μὲν περὶ τοὺς 150 πόδας ἐν τῇ βάσει, ἡ δὲ κορυφὴ αὐτοῦ θὰ ὑπέρχηται τοῦ ἐδάφους κατὰ 200 πόδας. Αἱ ὑποστηρίξουσαι τὸ ὅλον σιδηρᾶ στήλαι θὰ ἔχωσι διάμετρον 16 δακτύλων (inches) ἐν τῇ βάσει καὶ βαθμηδὸν θὰ ἐλαττωθῶσι, ἐν τῇ ὀροφῇ δὲ θὰ ἔχωσι πᾶχος 6 δακτύλων. Ἐκ τῆς βάσεως χωροῦσα ἀνέρχεται εἰς ὕψος 160 ποδῶν κεντρικὴ στήλη, περὶ αὐτὴν δὲ κατασκευασθήσονται αἱ ἐσωτερικαὶ πρὸς ἄνοδον τροχαί. Αὗται συνίστανται ἐκ σιδηρῶν πλακῶν, πέντε δακτύλων πλάτους, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ τεθῶσιν αἱ σιδηρᾶ ράβδοι διὰ τοὺς τῆς ἀμάξης τροχούς. Ἀτμομηχανή, σταθμεύουσα ἐν οἰκίᾳ ἐν τινι ἀποστάσει, προμηθεύει τὴν κινήσιον δύναμιν, δι' ἧς ἡ ἀμάξα θ' ἀνέρχεται κατὰ μῆκος τῶν ἐλασμάτων. Πέριξ τῆς ἐξωτερικῆς παρεῖας τοῦ κατασκευάσματος, ἑτέρα σειρά παραπηλίστων ἐλασμάτων ἰδρύται, ἡ δὲ ἀμάξα, ἅμα ὡς φθάσῃ εἰς τὴν κορυφὴν, εὐρίσκειται ἐν τοιαύτῃ τινὶ θέσει, ὥστε εἶναι ἐτοίμη πρὸς κάθοδον. Τὸ βῆρος φέρει εἶτα αὐτὴν κυκλοειῶς ἐπὶ τῶν ἐλασμάτων πρὸς τὰ κάτω καὶ βαθμηδὸν κατέρχεται ἐλαφρῶς εἰς τὴν θέσιν ἐξ ἧς ἀνεχώρησεν. Ἀπλοῦν σύστημα μοχλῶν περιορίζει τὰς ἀμάξας, εἰς τοιοῦτον τρόπον ὥστε ἂν γείνη ἀνάγκη νὰ σταματήσῃ κατὰ τὴν ἄνοδον ἢ κάθοδον, αὐθαρῆ τὸ τοιοῦτο ἐπιτυγχάνεται. Αἱ ἀμάξαι δύναται νὰ περιλαμβάνωσιν 24 ἐπιβίβητας, ἐν ἑκάστῳ δ' αὐτῶν ἄκρῳ θὰ ὑπάρχωσιν ὑπαλλήλοι, οἷτινες θὰ σταματῶσιν αὐτὰς ὅπουδὴποτε, ἢς εἴρηται, κριθῆ τοῦτο ἀναγκαῖον. Ὑπεράνω τοῦ ἐπιπέδου ἐν τῇ κορυφῇ, ὅπου θὰ σταματῆ ἡ ἀμάξα, ὑπάρχει στοὰ ἢ περιστύλιον (gallery) κατασκευασμένη εἰς τρόπον ὥστε νὰ περιλαμβάνῃ 400 πρόσωπα· ἐπ' αὐτῆς θὰ ὑπάρχῃ καὶ εὐρὺ ξενοδοχεῖον.

ΓΝΩΜΑΙ ΣΟΦΩΝ.

Ὁ ἀκόλαστος ὀλιγωτέρας ἔχει νὰ ὑποστῆ περιφρονήσεις ἢ ὁ φιλόδοξος

VAUVENARQUES.

Οἱ ταχεῶς εἰς τὰ ὕψη ἀνερχόμενοι εὐχερῶς παθαίνουσιν ἴλιγγον.

Λαμαρτίνος.

Ἡ εὐφυΐα εἶναι ἐνδυμα, ἡ σεμνότης τοῦ ὁποίου συγκαλύπτει πᾶσαν τὴν τῆς γλώσσης γυμνότητα.

ADOLPHE D'HOUEDETOT.

Τὸ μόνον καλόν, ὅπερ δύναται νὰ πράξῃ φιλόργυρος, εἶναι ν' ἀποθάνῃ.

Πούβλιος Σύρος.

Ὁ βίος ἀποτελεῖται ἐκ μικρῶν πραγμάτων καὶ ὅταν πάντα τὰ μικρὰ ταῦτα πράγματα βαίνωσι κακῶς, τὸ τοιοῦτο εἶναι χειρόν καὶ μεγάλως δυστυχίας.

Μαρία Μπαδκίρδεφ.

ΤΑ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΙ ΜΕΤΕΩΡΑ.

Γ'.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ΜΟΝΑΧΟΥ ΕΝ ΜΕΤΕΩΡΟΙΣ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθ. 34.).

Ὁ Ἅθανάσιος, καλούμενος πρὶν Ἀνδρόνικος, ἐγεννήθη ἐν Νεαίς Πατραις, τῇ ἀρχαίᾳ Ἰπάτῃ, κειμένη ὑπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ Μολυβίου ὄρους, ἐκ πλουσίου καὶ ἐπιστήμου γένους. Ἐνωρίς ἀπορφανθεὶς προσελήφθη ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, μετ' οὗ κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Λατίων διαρπαγὴν τῆς πόλεως ἐδραπέτευσεν, ὡς λέγει ὁ βιογράφος αὐτοῦ :

« Ἐστῶντας δὲ καὶ νὰ κουργευσθῆ τὸ κάστρον ἢ Νεὰ Πατρα ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς, ἤγουν φράγκους, μαζί με τοὺς ἄλλους πλησιοχώρους, αἰχμαλωτίσθη ἀπ' αὐτοὺς καὶ τὸ παιδίον· καὶ βλέποντάς τον ὁ ἔξαρχος τῶν φραγκῶν ἀστεῖον κατὰ τὴν ὄψιν, τουτέστι συνετόν, καλοπρόσωπον καὶ χαριτωμένον, ἤθουλήθη νὰ τὸν στείλῃ εἰς τὸ ὁσπήτιόν του, ὅσον τινὰ λάφυρον, ἤγουν ζωντανὸν κούρσευμα, τὸ ὅποιον ἐστῶντας καὶ νὰ τὸ γνωρίζῃ τὸ παιδίον ἐμεταχείρισε τὴν σωτηρίαν του μετ' τὸ φευγατεῖον, δηλαδὴ ἔφυγε καὶ ἠλύτωσε ».

Ἀποθιβάσθεις εἰς Θεσσαλονίκην μετὰ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐγκατέστη ἐν τῷ χωρίῳ Ἀκαπνίῳ. Μετ' οὗ πολὺ δ' ἀποθανόντος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐγένετο ὑπηρέτης εἰς τινὰ δημόσιον ὑπάλληλον· μετὰ ταῦτα προσελήφθη δωρεὰν εἰς τὰς σχολὰς τῆς πόλεως. Μετὰ δὲ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἠθέλησε ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἀλλ' ἐκρίθη πολὺ νέος. Ἀκολουθῶς μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα τότε διέτριβον Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης, Δανιήλ, ὁ ἐπονομασθεὶς ἀναχωρητής, Ἰσιδώρος, ὅστις ἐγένετο πατριάρχης καὶ ὁ Ἀσίνδικος. Ἐν Κρήτῃ ἐγνωρίσθη μετὰ τινος φιλαγάθου ἀνδρός, ὅστις ἤθελε νὰ δώσῃ αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα αὐτοῦ.

Ἐπανελθὼν εἰς Ἅγιον Ὄρος κατόκησεν ἐν τῇ Σκήτῃ τῆς Μαγούλας, ἐξηρητημένη ἐκ τοῦ Μοναστηρίου τῶν Ἰβήρων. Μετ' οὗ πολὺ προσληφθεὶς ὑπὸ τῶν πατέρων Γρηγορίου καὶ Μωϋσέως, ἐκάρη μοναχὸς μετονομασθεὶς Ἀντώνιος καὶ βραδύτερον Ἅθανάσιος. Μηλέα δὲ καλεῖται ἢ ὑψηλοτέρα τῶν κορυφῶν τοῦ Ἄθω, ὅφ' ἦν ὑπῆρχε καὶ ἡ Σκήτη τοῦ Ἄθωνος, ἐκ τινος μηλέας κληθεῖσα οὕτω. Ὁ Ἅθανάσιος κατήρχετο συχνάκις εἰς τὰ μοναστήρια διὰ νὰ ζητήσῃ τροφὰς διὰ τοὺς πατέρας, καὶ ἐπέστρεφε καταφόρτος ὡς ἡμίονος. Ἀλλ' ἡ πρώτη αὕτη τοῦ ἀσκητικοῦ βίου δοκιμὴ διεκόπη ἕνεκα τῶν ἐπιδραμόντων τότε (Ἀγαρηνῶν) βαρβάρων.

« Οἱ δὲ (Ἀγαρηνοὶ) . . . δὲν ἔπαυον πάντοτε νὰ αἰχμαλωτίζουσιν καὶ νὰ κουργεύουσιν τὸ Ἅγιον Ὄρος ».

Ἀποθανόντος τοῦ Μωϋσέως, ὁ Γρηγόριος μετὰ τοῦ Ἅθανασίου μετέβη εἰς Θεσσαλονίκην καὶ ἐκεῖθεν εἰς Βέροιαν. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ πόλει, κατὰ τὸν βιογράφον αὐτοῦ, τοὺς ὑπέδειξε τοὺς βράχους τῶν Μετεώρων ὁ ἐπίσκοπος Σερβίων Ἰάκωβος.

« Ἀνταμώνοντας δὲ τὸν ἐπίσκοπον Σερβίων, Ἰάκωβον ὀνόματι, ἔμαθον παρ' αὐτοῦ διὰ τοὺς Σταγούς ἐτζῆ : Εἶναι, λέγει, πόλις μικρά, ὅπου εἰρίσκονται ἀναμεταξὺ εἰς τὸ σύνορον τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῆς Βλαχίας ταύτης (Βλαχία δ' ἐλέγεται πρῶτα ἢ δευτέρα Θεσσαλία, καὶ ἤγουν τὰ μέρη τῆς Λαρίσης), καὶ εἰς αὐτὸν τὸν τόπον στέκονται λίθοι ὑψηλοὶ καὶ μεγάλοι ἀπὸ κτήσεως κόσμου, ὅπου ἐστερεώθησαν τοιαύτης λογῆς ἀπὸ τὸν Δημιουργὸν Θεόν. Πηγαίνοντας εἰς τὸν τόπον τοὺς μὲν λίθους τοὺς εἶρηκαν καθὼς ἄκουσαν, ἀμὴ κανένας ὅπου κατοικήσῃ εἰς αὐτοὺς δὲν ἦτο πάρεξ σαρκοφάγα ὄρνεα, γῆπερ δηλονότι καὶ κόρακες. Ἐνας δὲ καὶ μόνος λίθος εἶναι ἀπ' αὐτοὺς κοντὰ εἰς τὴν πόλιν, ὅπου ἐκατοικήσθη ἀπὸ τὸν παλαιὸν καιρὸν, καθὼς λέγουσιν ἀπὸ ἑναν βοσκόν, ὁ ὅποιος βοσκὸς τυποῦντας καὶ ναὸν γλυπτὸν εἰς τὴν πέτραν εἰς τὸ ὄνομα τῶν Ταξιαρχῶν τὸν ἐπωνόμασε Στύλον ».

Ἐν τῷ Στύλῳ εὗρον τὸν γηρανὸν μοναχὸν Τρυφῆρον. Ὁ Γρηγόριος, φοβηθεὶς ἐκ τῆς τραχύτητος τοῦ ἀσκητικοῦ τούτου βίου, ἠθέλησε

ν' ἀναχωρήσῃ, ἀλλ' ἐκρατήθη ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἅθανασίου. Ὁ Ἅθανάσιος κατεγίνετο ἐπὶ πέντε ἡμέρας εἰς τὸ τοῦ Στύλου σπήλαιον νὰ ὑφάνῃ τὰ ἔρια· οἱ λησταὶ ἠθέλησαν νὰ προσβάλωσιν αὐτόν, ἀλλ' ἀπεδιώχθησαν ὑπὸ τοῦ Βαρλαάμ. Ἀνελθὼν τότε ἐφ' ἐτέρου βράχου, τοῦ Ἀγ. Προδρόμου, καὶ μετέπειτα εἰς τὸν Πλατὺν λίθον (τὸν κυρίως καλούμενον Μετέωρον) μετὰ δύο μοναχῶν ἐγκατέστη εἰς δύο σπήλαια, ὧν τὸ ἐν καθιερώθη εἰς τὴν Παναγίαν. Ὁ Γρηγόριος ἐγκαταλίπων τὸ σπήλαιον τοῦ Στύλου, ἀφ' οὗ ἐπωνομάσθη Στυλίτης, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἀφείς τὸ ἐρημητήριον τοῦ Στύλου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐνὸς μοναχοῦ ὀνομαζομένου Ἀναστασίου. Ὁ Ἅθανάσιος ἠκολούθησε τὸν γέροντα αὐτοῦ μέχρι Θεσσαλονίκης· ἐκεῖθεν ὁ γέροντας αὐτοῦ ἀνεχώρησε διὰ Κων/πολιν. Κατὰ δὲ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ εἰς τοὺς βράχους ἤυρε τὸν Ἀναστάσιον ἀποθανόντα· οἱ κόρακες ἔφερον μέχρις αὐτοῦ τὰ ὀστά τοῦ πατρός. Ἀνελθὼν τότε ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ Μετεώρου προσέβηκε 14 ἔτι ἀδελφούς ὑπὸ τὸ ὄνομα παρακελλιώτας, διὰ νὰ βοηθῶσιν αὐτὸν εἰς τὴν καλλιέργειαν ἀμπέλων καὶ ἀγρῶν τινῶν, κειμένων ὑπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ βράχου. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν κατεσκευάσαν τὴν κλίμακα, ἔπειτα τὴν ἐκκλησίαν, ἣν ὠκοδόμησαν κατὰ τὰς ἐξῆς περιστασίας.

« Ἐπειτα δι' ἐξόδου τινὸς μεγιστάνου, ὅπου ἐκατάγετο ἀπὸ τὸ γένος, ὅπου ἐλέγετο τῶν Τριβαλλῶν, καὶ διὰ συνεργίας καὶ συνδρομῆς τῶν ἀδελφῶν ἀνηγέρθη ναὸς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ὠραιότατος, τοῦ ὁποίου ναοῦ μέρος καταβιάζοντας τὸ ὕστερον ὁ κλεινὸς Ἰωάσαφ, ὅπου ἐδέχθη ἀπὸ τὸν Ἅθανάσιον τὸ κελλίον του εἰς μᾶκρος καὶ ὕψος καθὼς φαίνεται τώρα. (ἴδε ἐπιγρ. ἀριθ. 4).

Τότε ὁ Ἅθανάσιος ἐδημοσίευσεν τὸν κανόνα τοῦ κοινοβίου, οὗ τινος ἡ αὐστηρότης περὶ τὸν ἀσκητικὸν βίον δύναται νὰ κριθῆ διὰ τῶν ἐξῆς παραδειγμάτων.

« Παιδιὰ κοσμικὰ γράμματα νὰ μὴ μαθαίνουν. Γυναῖκα νὰ μὴ ἐμβαίη ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ διατεταγμένον ὄρος, μήτε νὰ τὴν δώσωσι τίποτες νὰ φάγῃ ἀπὸ τὰ φαγητὰ, ἂν καὶ ἤθελε συμβῆ νὰ ἀπεθάνῃ ἀπὸ τὴν πείναν ».

Πολλάκις προεῖπε τὰ μέλλοντα εἰς τὸν Καίσαρα τῆς Σερβίας Πριάλυμπον καὶ ἄλλα ἱστορικὰ συμβάντα· ὡς ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὸν Πριάλυμπον εἶπε τὰ ἐξῆς :

« Διότι ὁ Καῖσαρ ἐκεῖνος, ὅπου ὀνομάζετο Πριάλυμπος, ὕστερον ἀφοῦ ἔβαλεν εἰς ἔρκον τοὺς Ἀρβανίτας, ἐρχόμενος πρὸς τὸν πατέρα του ἔδειχνε τοῦτο ὡς ἂν ἕνα καύχημα· ὁ δὲ πατὴρ ὅπου κατ' ἀλήθειαν ἐλαλοῦσεν ἐνώπιον βασιλέων καὶ δὲν ἐντρέπετο, εἶπεν : « Ἐσὺ μὲν ὡσάν ὅπου ἐπῆρες χορτάρια, μὴν καύχασαι, διότι ἔχεις νὰ πληρώσῃς τὸ ὄργυρον ἰσχυρότερον διὰ ταῦτα ἰδικὰ σου αἵματα ». Τὸ ὅποιον καὶ ἔγινε· διότι ἐστῶντας καὶ τὰ κτυπηθῆ εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ νὰ τοῦ τρέξῃ αἷμα, ὕστερα εἰς ὀλίγον ἀπέθανε. Μετὰ ταῦτα ἡ γυνὴ τούτου τοῦ καίσαρος Πριάλυμπος ἔχουσα πόθον νὰ ἴδῃ τὸν πατέρα, ὅταν ἦλθεν εἰς τοὺς Σταγούς, αὐτὸς δὲν ἤθελε μετ' οὗ νὰ ἐφυλάγετο εἰς ἄκρον ἀπὸ τὴν θεωρίαν καὶ ομιλίαν τῶν γυναικῶν, καὶ μετ' οὗ νὰ ἦναι τὰ κύκλω τοῦ Μετεώρου ἄβατα εἰς τὰς γυναῖκας καὶ ἀπεριπάτητα ».

« Ἐστῶντας δὲ καὶ νὰ τὸν ἐνοχλοῦσι πολλὰ διὰ τοῦτο, συναπαντῶντας τὴν ἀπὸ μακρόθεν τῆς εἶπε : « Τί εἶναι εἰς τοῦ λόγου σου κατὰ τὰ φαντάσματα καὶ ἡ κενὴ καὶ ματαία δόξα ; Ἡἔσυρε καλὰ πῶς δὲν θέλει περᾶν πολὺς καιρὸς τὸ ἀναμεταξὺ καὶ ἀποθνήσκουσα καὶ ἐσὺ, θ' ἀφήσῃς αὐτὰ στανικῶς εἰς ἄλλους· ἡ ὁποία καὶ ἀπέθανε φανερὰ ἀφοῦ ἀπέρασεν τρεῖς χρόνους ».

« Τὴν δὲ ἐρήμωσιν τῆς Θεσσαλονίκης ὅπου ἔγεινεν... τὴν εἶπεν ἀρχήτερα ἀπὸ τρεῖς χρόνους : « διότι εἶδα, λέγει, ὄλαις ταῖς πόρταις τῆς κλεισμέναις καὶ μοναχὰ ἢ πόρτα τοῦ Ἰησοῦ εἶχεν ὀλίγον μέρος ἀνοιχτόν ».

Τὸν Ἅθανάσιον ἀποθανόντα διεδέξατο ὁ Μακάριος, τοῦ Ἰωάσαφ τότε εἰραιομένου ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου τοῦ Ἁγίου Ἅθανασίου ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή, ἣς ἡ χρονολογία εἶναι ἐφαρμμένη :

† « Ἐκοιμήθη ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ Ἅθανάσιος, καθολικὸς πατὴρ καὶ κτίτωρ τῆς μονῆς ταύτης· ἐν ἔτει 5ῳ (σωτήριφ) . . . ΝΕ (= Ἰνδικτιῶνος ε') ».

(Κατὰ τὸν Heuzey) ΝΙΚΟΛ. Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ
ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ.

Α'. ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ.

Προτιθέμενοι ἵνα δημοσιεύσωμεν πρώτην ἤδη φοράν ἀνέκδοτα τινὰ νομίσματα τῆς Ἡπείρου ρωμαϊκῆς ἐποχῆς ἐν τῇ ἀξιολόγῃ «Ἐβδομαδιαία Ἐπιθεωρήσει Νεολόγου» ἀπτόμεθα τῶν τῆς Νικοπόλεως (Πρεβέζης), ἐν ἣ διατέλουν ἐν τῇ ἀνωτέρῃ λειτουργίᾳ τῆς Θεμίδος. Ἄπαντα τὰ ἐν Νικοπόλει κοπέντα νομίσματα εἰσι Ρωμαϊκά· ταῦτα δὲ διαιροῦνται εἰς τρεῖς κατηγορίας.

α') Ἀυτόνομα τὰ καὶ ἀρχαιότερα φέροντα ἀντὶ κεφαλῆς αὐτοκράτορος κεφαλὴν τῆς Νικοπόλεως πυργωφόρον (tourellie).

β') Ἀυτοκρατορικά (Imperial Grec) κοπέντα ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν διαφόρων Αὐτοκρατόρων καὶ φέροντα ἐξ ἑνὸς κεφαλῆν αὐτοκράτορος καὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου εἰδικὰ τῆς Νικοπόλεως σύμβολα.

γ') Ἀποικιακά, ἀναφερόμενα εἰς τὴν κτίσιν τῆς πόλεως κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς τύπους (coin romain) ἐκτὸς τῶν μνησθέντων καὶ φερόντων τὴν κεφαλὴν τοῦ Αὐγούστου μετ' ἐπιγραφῆς Κ τ ῖ σ ι μ α Σ ε β α σ τ ο ὺ, ἀναφερομένων, ὡς εἰκός, εἰς τὴν κτίσιν τῆς πόλεως. Τὰ τοιαῦτα δὲ φέρουσι καὶ τὴν λέξιν *colonia* διὰ δύο. Ἄπαντα δὲ τὰ νομίσματα εἰσι *χάλκινα*.

α') Νόμισμα χαλκοῦν φέρον ἐξ ἑνὸς κεφαλῆν Αὐτοκράτορος Πίου Ἀντωνίου (s)

Ἄπ. κεφαλὴ Νικοπόλεως πτερωτῆ καὶ πυργωφόρος μετ' ἐπιγρ. **ΙΕΡΑ ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ**.

β') Ἄπ. ἕτερον ὡσαύτως φέρον κεφαλῆν Αὐτοκράτορος μετ' ἐπιγραφῆς λίαν ἐφαρμένης καὶ δυσαναγνώστου.

Ἄπ. Νὰς καὶ ἐν τῷ μέσῳ Ἱερεία μετ' ἐπιγραφῆς: **ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ**.

β') Ἄπ. ἕτερον φέρον κεφαλῆν Αὐτοκράτορος μετ' ἐπιγραφ. **Μ. Α. Ι. ΟΤΑΚΙΔΙΑ**.

Ἄπ. Ὀκλαδίον συρόμενον ὑπὸ δύο ἀρνητιῶντων ἵππων, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἐπικαθῆται δαίμων τεράστιος ἡνιοχῶν μετ' ἐπιγρ. **ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ**.

δ') ὡσαύτως ἕτερον φέρον κεφαλῆν αὐτοκράτορος ἐπιγρ. ἐφαρμένη.

Ἄπ. Λέων καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀναβάτως μετ' ἐπιγραφῆς . . . . . **ΠΟΛΕΩΣ**.

ε') Ἄπ. ἕτερον μὲ κεφαλῆν Αὐτοκράτορος Τραϊνοῦ ἐπιγρ. λίαν ἐφαρμένη.

Ἄπ. Στέφανος μέγας ἐκ μύρτου καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἕτερος μικρότερος μετ' ἐπιγραφ. **ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ**.

στ') Ἄπ. ἕτερον τοῦ Αὐτοκράτορος Πρόβου φέρον ἐπὶ κεφαλῆς πῖλον μετὰ θώρακος καὶ πέριξ ἐπιγρ. **IMP. MAVR. PROBVS PAVG.**

Ἄπ. Ὁ Ἥλιος κατὰ πρόσωπον ἱστάμενος ἐπὶ τεθρίππου καὶ πέριξ ἐπιγρ. **SOLI INVICTO**.

ζ') Ἄπ. ἕτερον χαλκοῦν ἔχον κεφαλῆν πυργωφόρον Αὐτοκράτορος ἐπιγρ.

Ἄπ. Τρίπους ἐν εἶδει βωμοῦ φέρον ἐπ' αὐτοῦ δύο ὄφεις, διασταυροῦνται δὲ ἐπὶ τοῦ Τρίποδος ξίφη μετ' ἐπιγρ. **ΙΕΡΑΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ**· τὰ ἐπὶ τοῦ τρίποδος ξίφη τυγχάνουσι σύμβολα νίκης ἐν τῷ πολέμῳ.

η) Νόμισμα ἐν μικρῷ σχήματι φέρον κεφαλῆν Ρώμης μετὰ περικεφαλαίας ἐπιγρ. **VICTA ROMA**.

Ἄπ. Ἐντὸς στεφάνου ἐκ δρυὸς μετ' ἐπιγρ. **D. N. ATHALARICVS REX**.

Τὸ νόμισμα τοῦτο ἔκοπή ὑπὸ τοῦ Ἀταλαρίχου βασιλέως τῶν Γόθων, ὅστις ἐδασίλευσε περὶ τὰ 530. Εὐρέθη δ' ἐν Νικοπόλει, διότι ἐξέδραμον οἱ Γόθοι ἐν αὐτῇ καὶ ἔλεηλάτουν!

θ') Ἄπ. ἕτερον ὡσαύτως φέρον τὴν κεφαλὴν τοῦ Αὐτοκράτορος Πρόβου μετ' ἐπιγρ. **PROBVS P, F AVG.**

Ἄπ. Νὰν μετ' ἐπιγρ. **ROMÆ DOTER**.

ι') Ὁσαύτως τοῦ αὐτοῦ Αὐτοκρ. Πρόβου μετὰ τῆς ἰδίας ἐπιγραφῆς.

Ἄπ. Ὁ Ἥλιος ἐποχούμενος ἐπὶ τεθρίππου ἐπιγρ. **SOLI INVICTO COMITI**.

ια') Ἄπ. ἕτερον ὡσαύτως τοῦ Αὐτοκρ. Πρόβου· κεφαλὴ Αὐτοκράτορος.

Ἄπ. Ἐν τῷ μέσῳ δύο στρατιῶται ποιοῦντες χειραψίαν μετ' ἐπιγραφῆς. **CONCORDIA MILITVM**.

Ἐν Νικοπόλει εὐρέθησαν κοπέντα, ἐκτὸς τῶν διαφόρων νομισμάτων, περὶ ὧν ἐπραγματεύθημεν ἐν τῇ περὶ Νικοπόλεως μονογραφίᾳ ἡμῶν, καὶ τινὰ χάλκινα κερμάτια, φέροντα σήματα ἢ μονογραφικὰ σύμβολα, περὶ ὧν ἀπτόμεθα διαλαβεῖν ὀλίγα. Τὰ κερμάτια ταῦτα ἐκ τοῦ ὅπισθεν μέρους εἰσὶν ἄσημα. Πάντα δὲ τὰ εὐρεθέντα συμβολικὰ σήματα σημαίνουν τὴν Νικόπολιν ἢ Νικόπολιν Ἱερὰν κτλ. —N— ἐν τετραγώνῳ ἔγκοιψ. —NA— ὁμοίως. —NI— ἐν ἀσπίδι περιφερῆ. —IN— ἐν στεφάνῳ ἑλαίας. —A καὶ N ἐν μονογράμματι—OA—O ὁμοίως—N. I—ὁμοίως ἐν στεφάνῳ κισσοῦ—NO—ὁμοίως ἐν κύκλῳ. Κεφαλὴ ἀνδρὸς μετὰ περικεφαλαίας ἐν στεφάνῳ. Κεφαλὴ Ἀρτέμιδος ὠραίου ρυθμοῦ. —Ἀσκληπιὸς κρατῶν τὸ σύμβολον τῆς ἱατρικῆς.—Προσωπεῖα δύο συνημμένα.—Ἄνηρ ἱστάμενος κρατῶν στέφανον καὶ κλαδὸν ἑλαίας.—Ὁ Ἀπόλλων ἱστάμενος.—Γυνὴ ἱσταμένη ἀνωπῶς ἐπὶ πύργου.—Νίκη στεφανηφόρος.—Κρισὺ κεφαλῆ, ἐφ' ἧς περιστέρα.—Ἐλαφος ἱσταμένη, ἧς ἄνω N. ἔμπροσθεν δ' αὐτῆς φαρέτρα.—Λαμπὰς ἡμμένη.—Γυνὴ ἱσταμένη καὶ κρατοῦσα στέφανον ἄνω δ' αὐτῆς N.—Τύχη ἱσταμένη—Τρίπους ὠτίτης, παρ' ὃν N καὶ στάχυς ὀρθός.—Λέων ἱστάμενος καὶ θραύων λόγχην.—Σφαῖρα μετ' ἐπικαθημένης Νίκης.—Αἶψα κλίνων τὰ γόνατα καὶ διαπεπαρωμένος ὑπὸ τοῦ ξίφους αὐτοῦ. Δύο N ἀντιστρόφων ὄντων καὶ γεγραμμένων ὀριζοντεῶς μεταξύ πτηνοῦ στρέφοντος τὴν κεφαλὴν καὶ βροῦς ἱσταμένου.—Συμβολικὴ νίκη μετὰ καμπύλης ἔχου-

K Σ

χης οὕτω ἦτοι κτίσμα σεβαστοῦ Νικόπολις Ἱερᾶ. Πλεῖστα

N—I

ἔγκοιλα (ὕστερόσημα) ἐπιστημαγμένοι· ἀστράγαλος. Λίθινον κερμάτιον παριστῶν δύο παῖδας, ὧν ὁ εἰς δάκνει τὸν βραχίονα τοῦ συμπαίκτητος· τοῦτο δὲ καθ' Ὁμηρον (Ἰλ. ψ. 37, 88) ἐστὶ παράδειγμα ζωηρὸν τῆς ἐπὶ τῶν ἀστραγάλων ὀλεθρίας ἔριδος τοῦ Πατρόκλου.—Εἰς σιδηροῦς μι-

κρὸς δακτύλιος ἐν σχήματι οὕτω: Τὸ σύμβολον τοῦτο, ὅπερ πρῶ-

τὴν ἤδη φοράν ἀνεύρομεν ἔστι τῆς Νικοπόλεως. Ἐν σιδηροῦν σκεῦος ἐν εἶδει κλειδῶς λίαν ἐντέχνου. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἐν Νικοπόλει ἀνεκδότων τούτων νομισμάτων πρώτην ἤδη φοράν πραγματευόμενοι ὑποβάλλομεν ὑπὸ τὴν σύντονον μελέτην τῶν νομισματολόγων.

ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

(Πρόεδρος τοῦ ἐν Ἱερῆζῃ Αὐτοκρ. Ἐμποροδικείου).

Η ΓΡΟΙΛΑΝΔΙΑ.

Ἀπὸ πεντεκαίδεκα ἔτων τὸ δανικὸν ναυτικὸν ἀναλαμβάνει καθ' ἕκαστον ἔτος σπουδαίας ἐπιστημονικὰς διερευνήσεις ἐν Γροιλανδίᾳ. Οὐδὲν ἄλλο μέρος τοῦ Βορρᾶ παρέχει εἰς τὸν γεωλόγον τοσοῦτον ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ὅσον ἡ χώρα αὕτη τῶν πάγων, θέατρον τῶν μεγαλοπρεπεστέρων φαινομένων τῶν πάγων, ἄφθονοι δὲ αἱ ὑπὸ τῶν δανῶν ἀξιωματικῶν συλλεγεῖσθαι παρατηρήσεις περὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου ζητήματος. Πρὸ τῆς σπουδαιότητος τῶν ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων εἰς τῶν τολμηροτέρων ἐξερευνητῶν τῆς πολιτικῆς ταύτης χώρας, ὁ κυβερνήτης Γένσεν, ἀνήκων εἰς τὸ δανικὸν βασιλικὸν ναυτικὸν, κατενόησε τὴν ἀνάγκην

1) Ὅρα ἡμετέραν ἀνέκδοτον περὶ Νικοπόλεως μελέτην ὑπὸ ἱστορικῆν, ἀρχαιολογικῆν καὶ νομισματολογικῆν ἔσοψιν.

τοῦ συνενῶσαι πᾶσαν ταύτην τὴν ὕλην καὶ παρουσιάσαι αὐτὴν τῷ δημοσίῳ ὑπὸ συνοπτικὴν μορφήν.

Ἐν λαμπρῷ πανημεριῳ¹ ὁ σοφὸς οὗτος ἐξερευνητὴς συνεχέντησε πᾶσας τὰς μέχρι τοῦδε ἐπιτευχθείσας περὶ Γροιλανδίας πληροφορίας.

Ἡ μεγαλειτέρα ἔκτασις τῆς Γροιλανδίας καταλαμβάνεται, ὡς γνωστόν, ὑπὸ ὑπερμεγέθους τρουλοειδοῦς πάγου, τοῦ μεγαλειτέρου μέχρι τοῦδε γνωστοῦ ὄγκου πάγου, τοῦ ὀριζομένου ὑπὸ τῶν Σκανδιναυῶν διὰ τοῦ ὀνόματος Inlandsis, σημαίνοντος κατὰ λέξιν: ἡπειρωτικὸς πάγος. Ἐπὶ τῆς περιμέτρου τοῦ Inlandsis ἔκτείνεται ὄρεινὴ χώρα, διακοπτομένη ὑπὸ βαθυτάτων κόλπων, ἐν οἷς ἀπαντῶσιν ἐπιτόπιοι μόνον ὄγκοι πάγου. Παικιλωτάτον εἶναι τὸ εὖρος τῆς ζώνης ταύτης. Ἐνῷ αὕτη ἔχει πλάτος ὀλίγων μόνον χιλιομέτρων ἐν τῇ ἀνατολικῇ ἀκτῇ τούναντιον ἐν τῇ δυτικῇ παραλίῳ, ὑπὸ τὴν 67⁰ Β πλάτους ἔκτείνεται μέχρις 180 χιλιομέτρων. Ἐν τούτῳ κυρίως τῷ τελευταίῳ τμήματι εὕρηνται ἔγκατεστημένοι αἱ δανικαὶ ἀποικίαι. Ἡ Δανία ἐξασκεῖ καλοκάγαθον καὶ φιλόανθρωπον προστατείαν ἐπὶ τῶν Ἑσκιμῶν τῆς δυτικῆς ἀκτῆς, ἀπὸ τινων δ' ἑτῶν ἑνασχολεῖται εἰς ἐπέκτασιν τῶν εὐεργετημάτων τῆς ἐπιρροῆς αὐτῆς ἐπὶ τῶν ταλαιπώρων ἐν τῇ ἀνατολικῇ ἀκτῇ κατοίκων τῆς Γροιλανδίας, οἵτινες ἔμειναν μέχρι τοῦδε ἄνευ οὐδεμιᾶς σχεδὸν συγκοινωνίας μετὰ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου.

Ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς ζῶσιν ὁμάδες τινὲς ἰθαγενῶν. Ὁ εἰς τὸ δανικὸν ναυτικὸν ἀνήκων διοικητὴς Χόλυ, ὅστις διηρένησε τὴν ἀκτὴν ταύτην ἀπὸ τοῦ 1884 ἕως 1885, ὑπολογίζει τὸν πληθυσμὸν τοῦ τμήματος τούτου εἰς 548 ἄτομα. Πρὸς Β τοῦ πολιτικοῦ κύκλου, ἀπαξ μόνον ἀπηνητήθησαν ἐν τῇ ἀκτῇ ταύτῃ κάτοικοι τῷ 1823. Ἐκτοτε οἱ ἄνωχθεῖς ἐγένοντο κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θύματα τοῦ φοβεροῦ ὑπὲρ τοῦ βίου ἁγῶνος, ὃν ὀφείλουσι νὰ διεξάγωσιν ἐν τοῖς ἀξένοις ταύταις χώραις. Ὁ νῦν τὰ μέρη ταῦτα ἀκριβῶς διερευνῶν ναυτικὸς Ρύδερ θὰ παράσχω βεβαίως πληροφορίας περὶ τῶν Ὑπερβορείων τούτων. Ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς ἐκτὸς μικρᾶς φυλῆς, ἔγκατεστημένης περὶ τὸ στενὸν τοῦ Σμιθ, κάτοικοι ἀπαντῶσι μόνον πρὸς Ν τοῦ κόλπου τῆς Μελβίλλης. Ὁ βορειότερος δανικὸς σταθμὸς εἶναι ὁ Τασιουσάκ, κείμενος ὑπὸ τὴν 73⁰ 22', τὴν ἐγγύτερον τοῦ πόλου θέσιν, ἣτις κατοικεῖται διαρκῶς σχεδόν. Ἐκ τοῦ σημείου ταύτου μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Φαρβέλ εὕρηνται διεσπαρμένοι 10,122 ἰθαγενεῖς, οἱ μὲν συνηνωμένοι κατὰ μικροὺς ὁμίλους μετὰ τῶν «ἀποικίων», οἱ δὲ διεσπαρμένοι κατὰ ὁμάδας ἐν ταῖς ἀκταῖς. Εἰς τὸν ἀριθμὸν τούτων ἴσως νὰ προστεθῶσι 200 Εὐρωπαῖοι (ἄνδρες καὶ γυναῖκες) ἰεραπόστολοι ἢ ὑπάλληλοι τῆς δανικῆς κυβερνήσεως.

Ὅπισθεν τῆς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἴστρον κατφοκμημένης ταύτης ζώνης ἔκτείνεται ὁ πάγος (Inlandsis), ὅστις πληροῖ διὰ τοῦ χυσταλλώδους αὐτοῦ ὄγκου ὀλόκληρον τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας καὶ ὅστις ῥέει πρὸς τὸ ἀνώτερον ἄκρον τῶν ἀκτῶν δι' εὐρέων ρευμάτων ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ὀποῖα οἱ ὄγκοι πάγου τῶν Ἀλπεων φαίνονται ὡς μικρὰ φλέβη πάγου. Οἱ βραχίονες οὗτοι τοῦ Inlandsis κατέρχονται μέχρι τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης διὰ προοδευτικῆς μάλιστα κινήσεως προχωροῦσι πρὸς τὴν ἀκανόνιστον ἀκτὴν (fjord) καὶ ἐκ ταύτης ἀποσπῶνται οἱ ἐν εἴδει λόφων ἢ καὶ ὄρων πάγοι (icebergs) καὶ οἱ πλωτοὶ ὄγκοι πάγων, οἵτινες ἐν μέρει καταρτίζουσι τοὺς παραθαλασσίους ὄγκους πάγων τοὺς κλειόντας τὴν διόδον εἰς τὰ σκάφη. Ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς δὲν εὐρίσκονται ὀλιγώτεροι τῶν ὀγκῶν καὶ εἰκοσι ὄγκων πάγων οἵτινες, παράγουσι τοὺς ἀνωτέρω icebergs.

Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Inlandsis εἶναι λίαν ἀνώμαλος καὶ ἔχει μορφήν θαλάσσης ταρασσομένης ὑπὸ τρικυμίας, χυσταλλωθεΐσης δὲ ὑπὸ αἰφνιδίου παγετοῦ. Φαντάσθητε ὅπόσον δυσχερὲς τὸ βαδίζειν ἐπὶ παραπλησίῳ ἐδάφους· καὶ ὅμως τὰ κωλύματα ταῦτα οὐδέποτε ἀνεχάϊτισαν τὴν πορείαν τῶν σκανδιναυῶν ἐξερευνητῶν. Τῷ 1878 ὁ κ. Γένσεν εἰσεδύσεν εἰς ἀπόστασιν 75 χιλιομέτρων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς παγετώδους ἔκτασεως (Inlandsis) καὶ μετὰ δεκαετίαν ὁ νορθηγὸς Νάνσεν διεσχίσε τὴν Γροιλανδίαν ἀπὸ Α πρὸς Δ.

ΤΟ ΑΕΡΟΠΟΡΟΝ.

Ἐπὶ τὸν τίτλον τούτον ἀμερικανὸς τις μηχανικός, ὁ κ. Hiram Maxim, οὗ τὸ ὄνομα ἀπεθανάτισεν ἐφευρέσις μυδροβόλου, ἐδημοσίευσεν σπουδαίαν μελέτην περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀεροπορίας. Ἐκ τῶν ἐπιδοθέντων εἰς παρομοίους μελέτας ἐπιστημόνων, οἱ μὲν προτείνουσι τὴν χρῆσιν ἐργαλείων ἐλαφροτέρων τοῦ ἀέρος, οἱ δὲ, τούναντιον, τὴν χρῆσιν μηχανῶν βαρυτέρων τοῦ ἀέρος. Μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων κατατάσσεται καὶ ὁ κ. Maxim, τὰ δὲ αἰτία ὑφ' ὧν ὠθούμενος προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν ἰδίῳ μηχανήματι εδράζονται ἐπὶ τῆς ἐπιστήμης, καὶ τῆς πείρας.

Μικραὶ πρόδοι ἐπιτεύχθησαν ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ἀεροστάτου Μογκολφιέ. Ὅποιαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ μορφή αὐτῶν, πάντα τὰ μέχρι τοῦδε κατασκευασθέντα ἀερόστατα ὑπόκεινται εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀνέμων. Μεταξὺ τούτων περιλαμβάνονται καὶ τὰ γαλλικὰ λεγόμενα ἀερόστατα τὰ ὀποῖα δύναται τις νὰ διευθύνῃ κατὰ βούλησιν, ἅτινα κέκτηνται ταχύτητα τεσσάρων μιλίων καθ' ὥραν, ἀλλὰ οἱ ἐπικρατοῦντες ἀνεμοὶ ἐξασκοῦσιν ἐπ' αὐτῶν ἰσχυροτέρων δύναμιν. Τούτου ἕνεκα τὰ ἀερόστατα τῶν γάλλων ἀξιωματικῶν διευθύνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὴν φορὰν τῶν ἀνέμων. Ὁ κ. δὲ Βωσσὲ προὔτεινε τὴν κατασκευὴν ἀεροστάτου, ὑπερ νὰ ἴπταται οὐχὶ δὲ ἀερίου ἐλαφροτέρου, τοῦ ἀέρος, ἀλλὰ νὰ ἀνέρχεται διὰ τῆς ἀπορροφῆσεως τῶν τριῶν τετάρτων τοῦ ἐν τῷ ἀεροστάτῳ περιλαμβανομένου ἀέρος. Ὁ κ. Maxim καταδεικνύει δι' ἀνατιρητήτων λόγων ὅτι τὸ κατὰ τὸ φαινόμενον εὐφρὲς τούτο σύστημα δὲν δύναται νὰ γείνη ἀποδεκτόν, διὰ τῶν αὐτῶν δὲ ἐπιστημονικῶν ἐπιχειρημάτων ἄρδην ἀνατρέπει τὴν θαυμασίαν ἀνακάλυψιν τοῦ ἀμερικανοῦ Πέννιγκτων, οὗτινος τὰ ἐναερία σκάφη βαίνοσι κατὰ τοῦ ἀνέμου μετὰ ταχύτητος διακοσίων μιλίων καθ' ὥραν.

Ἡ ἄναερία μηχανή, ὅσον νὰ κινῆται ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ μετὰ ταχύτητος τοῦλάχιστον μικροτέρας τῆς τοῦ ἀνέμου. Διὰ μηχανὴν λοιπὸν δυναμένην νὰ διατρέξῃ 40 μίλια καθ' ὥραν, δύναται τις νὰ μὴ μεταχειρισθῇ ἀερόστατον, ἐὰν μέρος τοῦ ἀποτελοῦντος τὸ περιχάλυμμα τοῦ ἀεροστάτου μηχανήματος ἔχει τὸ σχῆμα χαρταετοῦ. Ἐκτὸς τούτου, ἐὰν ἀετόμορφον ἀερόστατον ἦτο κεκλιμένον κατὰ τινὰς βαθμοὺς ἀνωθεν τοῦ νοητοῦ ὀριζοντίου ἐπιπέδου ἢ ἐπὶ τῆς κατωτέρας ἐπιφανείας ἀτμοσφαιρική πίεσις θὰ ὑπερέβαινε ἀρκούντως τὴν ἐπὶ τῆς ἀνωτέρας ἐπιφανείας, ὅπως διὰ τοῦ μέσου τούτου ὑπερβῆ τὸ μηχανήμα ὡς ἀερόστατον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει γνωστὸν εἶναι ὅτι ἐπιπέδον ἐλαφρὸν καὶ λεῖον εὐκολώτερον διατρέχει τὸ κενόν. Κατὰ συνέπειαν μετ' ἀεροστάτου ἀετομόρφου ἢ ἐπιπλοῦσης ἐπιφανείας ἣτις διατρέχει 40 μίλια καθ' ὥραν, δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ἐλαφρὸν τοῦ ἀεροστάτου μετ' ὕλικου ὀλιγοτέρου τοῦ ἡμίσεως καὶ ἄνευ προσκομμάτων παρεμποδίζοντων τὴν ἀρχικὴν ἀνύψωσιν τοῦ μηχανήματος. Ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι δέον νὰ ἐξευρεθῇ μηχανὴ βαρυτέρα τοῦ ἀέρος. Ὁ καθηγητὴς Λάγκλεϋ καὶ ὁ κ. Maxim, πεπεισμένοι ὅτι μέχρι τοῦδε δὲν ἠκολούθησαν τὴν ὀρθὴν ὁδόν, ἐξακολουθοῦσιν, ἀνεξαρτήτως ὁ εἰς τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ διὰ μέσων ἀναλόγων τὰ πειράματα αὐτῶν ὅπως καταλήξουσιν εἰς συμπεράσματα ὀρίζοντα τὴν ἀναγκαίαν δύναμιν πρὸς ἀνύψωσιν καὶ κίνησιν ἐν τῷ ἀερί μηχανήματος ἄνευ ἀεροστάτου.

Ὡς ἀφετηρίαν λαβόντες τὴν αὐτὴν ἰδέαν κατέληξαν εἰς τὴν ἀποδοχὴν ὁμοίων ἐργαλείων καίεσις τὰ αὐτὰ πορίσματα. Τὸ ἀετόμορφον τούτου ἀερόστατον δύναται νὰ φέρῃ 200 ἀγγλικὰς λίτρας. Ἡ εὐνοϊκωτέρα αὐτοῦ πορεία εἶναι 60 μιλίων καθ' ὥραν. Κατὰ τὰ γενόμενα παρὰ τοῦ κ. Maxim πειράματα, ἡ κλίσις τῶν χαρταετομόρφων τούτων ἀεροστάτων ἐπὶ τοῦ ὀριζοντίου ἐπιπέδου εἶναι 1 ἐπὶ 14. Ἐπὶ τῆς κλίσεως 1 ἐπὶ 20, τὸ ἐργαλεῖον δύναται νὰ φέρῃ 20 λίτρας ἄταν λαμβάνῃ παρὰ τῆς ἑλικῆς ὄθησιν ἴσην πρὸς βῆρος μίας λίτρας. Ὁ κ. Maxim ἐζήτησε παρὰ τῶν συμπολιτῶν του τὴν παραχώρησιν γηπέδου πλησίον τῆς Νέας Ἰόρκης, ὅπου προτίθεται νὰ κατασκευάσῃ σιδηρόδρομον 2 χιλιομέτρων, καὶ ἐργαστάσια ὅπως ἐπιδοθῇ εἰς πειράματα διὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθέντος καὶ «Aeroplane» ἀποκληθέντος μηχανήματος. Τὰ πειράματα ταῦτα θὰ διαρκέσωσι δύο ἔτη, θὰ στοιχίσωσι δὲ ἀπὸ 250,000 μέχρι 500,000 φράγκων.

1) Om indlandsisen i Groenland, af Jensen.

ΔΙΑΚΟΠΗ ΛΑΜΠΡΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ.

Α΄.

Θαυμάσατε, κυρία Τόμψον, τὴν θελκτικὴν νύκτα, ἐν ἣ ἀμφιρρέπει τὸ ἡμέτερον σκάφος! Δὲν εἶναι τελεία ἔκστασις τὸ νὰ εἰρискώμεθα οὕτω κατακεκλιμένοι ἐν τῷ ἀπείρῳ μεταξύ τῆς φωσφορίζουσας θαλάσσης καὶ τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ; Ἄλλ' ἰδοὺ! πρᾶξατε ὅ,τι καὶ ἐγώ, ἄφρατε τὸ σῶμα σας νὰ ἀνατραπῇ καθ' ὀλοκληρίαν πρὸς τὰ ὀπισθεν, στηρίζατε τὴν κεφαλὴν σας ἐπὶ τῶν συστροφῶν τῶν σχοινίων καὶ ἄφρατε τοὺς ὀφθαλμούς σας καὶ τὰ ὄνειρα ν' ἀνέλθωσιν ἐκεῖ ὑψηλὰ πρὸς τὰς κεραίας τῶν ἱστῶν. Παρατηρήσατε τὰς ἀρμονικὰς αὐτῶν ταλαντεύσεις; φαίνονται διολισθαίνουσαι διὰ τῶν ἀστέρων. Δὲν σὰς φαίνεται μεγαλοπρεπὲς νὰ καθορᾷ τις πανταχοῦ τὸν οὐρανόν, ὅπουδὲποτε κἄν στρέφεται. Διότι τὸ ὕδωρ τοῦτο, ὅπερ φέρει ἡμᾶς καὶ ἀντικατοπτρίζει μυριάς ὕσας λάμπεις, εἶναι ὡς δεῦτερος οὐρανὸς πάντῃ ὅμοιος πρὸς τὸν ἄλλον. Ἡ ἀστὴρ παρέρχεται ἀγνή, μὴ εἰσπνευσθεῖσα εἰσέτι κανονικὴ κλίσις λικνίζει ἡμᾶς ὡς φίλη χεὶρ καὶ θελκτικὴ καθ' ἰδέαν ἔντευξις ἐπιτρέπεται ἡμῖν ἐν τῇ γωνίᾳ ταύτῃ τοῦ σκάφους. Δὲν εὑρίσκετε τοῦτο ἐξαιρετόν, ἄλλοστον καὶ ἀπαραμίλλως γοητευτικόν;

— Ἐχετε δίκαιον, φίλε μου, οὐδὲν ὠραιότερον τοῦ θεάματος τούτου, οὐ ἕνεκα κυρίως ἀγαπῶ τὸσον τὰ θαλάσσια ταξίδια. Πλέομεν ἐν τῷ ἀπείρῳ, ὡς λέγετε. Ποῦ δὲ πηγαίνομεν; οὐδὲν δεῖκνυε τοῦτο. Φανταζόμεθα ὅτι πλέομεν ἐν ἀνοικτῷ οὐρανῷ, ὡς οἱ ἀστέρες. Ἄλλὰ δὲν σὰς φαίνεται ὅτι πάντες οὗτοι οἱ σπινθηροβόλοντες ἀστερισμοὶ εἶναι τῶσα ἄλλα ὡς καὶ ἡμεῖς σκάφη; Ἐκαστος ἀποτελεῖ πολυάριθμον στόλον, προβαίνοντα εἰς ἐλιγμούς ἐν τῷ οὐρανῷ ὡκεανῷ, ἡμεῖς δὲ χωροῦμεν εἰς συνάντησιν αὐτοῦ ἐν τῷ διαστήματι διὰ μέσου τῶν εὐρέων κυανῶν πεδίων, τῶν ὑπὸ ὑπερφυσικοῦ λουομένων φωτός.

— Ὡ! Ἀποβαίνετε καθ' ὀλοκληρίαν λυρικὴ, κυρία Τόμψον! . . . Μοὶ παρέστησαν τὰς Ἀγγλίδας ὡς ἄγαν ὄνειροπόλους καὶ παραδιδόμενας εἰς ἔκστασις; δὲν μὲ ἠπάτησαν δὲ ποσῶς!

— Μοὺ καταγελάτε. Δὲν μὲ ἠπάτησαν ποσῶς ὅταν μοὶ εἶπον ὅτι οἱ Γάλλοι εἶναι σκωπτικώτατοι.

— Κυρία Τόμψον, μὲ παρανοεῖτε, διότι ἐκεῖνα τὰ ὅποια λέγω εἶναι πρὸς ἔπαινόν σας. Αἱ μυριάδες αὐταὶ ἀστέρων, τοὺς ὁποίους θεώμεθα, κινοῦνται πρᾶγματι ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς γιγαντιαῖος στόλος· ἀλλὰ στήτε! ἐπιθυμῶ νὰ ἀποθῶ ποιητικὸς ὅσον ὑμεῖς· γινώσκετε τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον χάμει τοὺς ἀστέρας νὰ πλέωσι; εἶναι ὁ ἔρως, κυρία Τόμψον, ὁ ἔρως! Ὁ εἰπὼν τοῦτο εἶναι ὁ Μυσσὲ καὶ οὐχὶ ἐγώ;

Ἄγαπῶ! — Ἰδοὺ ἡ λέξις, ἢν ὀλόκληρος ἡ φύσις

εἰς τὸν ἄνεμον ἐκφέρει κ' εἰς τ' ἀκολουθοῦν πτηνόν,

σοβαρὸς καὶ τελευταῖος στεναγμὸς τῆς γῆς, ὁπότεν

τὸ αἰώνιον θά κρύπτῃ ταύτην σκότος διαρκῶς!

Ἄ! ἐωθινοὶ ἀστέρες, ἐν ταῖς ἱεραῖς σας σφαίραις

ψιθυρίζετε τὴν λέξιν—λύπης κ' ἠδονῆς μεστήν.

Κατὰ τὴν δημιουργίαν, τὸ νεώτερον τῶν ἀστρῶν

τὰ αἰθέρια πεδία νὰ διέλθῃ ἐπειράθη

ἔς τὸν αἰώνιον νὰ φθάσῃ ἔραστὴν αὐτοῦ, τὸν Φοῖβον

καὶ ἐρρίφθῃ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ ἐρέθους, τῆς νυκτός.

Πλὴν ὁ Φοῖβος κ' ὑπὸ ἄλλου ἡγαπᾷτο ἀστρῶν οὕτω

ταξιδεύουσιν οἱ κόσμοι περὶ τὸ στερέωμα.

— Ὁραιότατοι οἱ στίχοι οὗτοι, ὠραιότατοι τῇ ἀληθείᾳ!

— Θαυμάσιοι, κυρία Τόμψον, θαυμάσιοι! καὶ ἀποδεικνύουσιν ἡμῖν

ἐν τι πρᾶγμα, τὰ εἰρηστικὰ: ὅτι ὁ ἔρως εἶναι ὁ νόμος τῆς φύσεως καὶ ὅτι ὁ

μὴ ἀγαπῶν (ἢ ἢ μὴ ἀγαπῶσα) ὑστερεῖ τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἐπλάσθη. —

Ἰδοὺ ἐπὶ τῶσα ἤδη ἡμέρας σὰς ἐπαναλαμβάνω τοῦτο καὶ σεῖς. . . .

— Σιωπῆ! σιωπῆ! κάποιος ἔρχεται!

— Τίς οὗτος;

— Ἰδετε! νομίζω ὅτι εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ κυβερνήτης τοῦ σκάφους.

— Τοῦλάχιστον, κυρία Τόμψον, ἐπαναλάβωμεν τὴν συνδιάλεξιν ταύ-

τὴν, τὴν τοσοῦτον ἀτυχῶς διακοπεῖσαν; . . . Γινώσκετε κατὰ τὸ μεσονύκτιον ὀλόκληρος ὁ κόσμος κοιμᾶται ἐν τῷ πλοίῳ. Ἀνέλθετε λοιπὸν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τὴν ὥραν ἐκείνην. Ἡ νύξ εἶναι τόσον ὠραία ὥστε δὲν πρέπει νὰ κοιμᾶται τις. . . .

— Σιγήσατε, σιγήσατε, ἰδοὺ ἔρχεται!

— Μοὶ ὑπόσχεσθε γ' ἀνέλθητε ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τὸ μεσονύκτιον;

— Μάλιστα, μάλιστα. . . . σιωπῆ!

— Εἰσθε ἀξιολάτρευτος,

Οὕτως ἐρωτοτρόπως συνδιηλεγόμεθα, ἡ κυρία Τόμψον καὶ ἐγώ, ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ σκάφους «Νέα Νότιος Οὐαλλία», τὸ ὅποιον ἐξ Αὐστραλίας ὑπέστρεφεν εἰς Γαλλίαν. Μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, Τσάρλιτ Λέναμ, ἡ θελκτικὴ χίτρα ἀπεβιβάσθη ἐκ Μελβούρνου ἵνα ἔλθῃ χάριν περιηγήσεως εἰς Εὐρώπην, χάριν μικροῦ ταξιδίου 10—12 μόνον ἡμερῶν. Ἀπὸ ἐξ μόνον ἡμερῶν εἴχομεν γνωρισθῆ· ἀλλ' ἐντὸς ἀτμοπλοίου αἱ συμπάθειαι ταχέως γεννῶνται καὶ ἀναπτύσσονται. . . . Εἶναι δυνατόν ποτὲ Ἀγγλὶς νὰ ἐπιχειρήσῃ μακρὸν ταξίδιον, χωρὶς καὶ μικρὸν ἔστω νὰ ἐρωτοτροπήσῃ!

— Σ' τὸν διάβολο αὐτὸς ὁ κυβερνήτης τοῦ πλοίου! εἶπον κατ' ἑμαυτὸν ὅτε εἶδον τὸν τελευταῖον τούτον πλησιάζοντα ἡμᾶς. Δὲν δύναται νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς τὴν πορείαν τοῦ σκάφους αὐτοῦ; Τί θέλει καὶ ἔρχεται νὰ διακόψῃ συνδιάλεξιν, ἥτις ἤρξατο τόσον καλῶς;

Ἐν τούτοις ἐμειδίασα προσηνῶς:

— Λοιπὸν! κυβερνήτα, ἐξαιρετος καιρὸς! τὰ πάντα χωροῦσι θαυμασίως, ὀφείλετε νὰ ἦσθε εὐχαριστημένους.

— Οὐχί, ἀπήντησε, περίλυπος τὴν μορφήν· δυσάρεστον σὰς φέρω εἶδησιν. Ὁ κ. Λεγκυμπέρ ἀπέθανε μόλις πρὸ ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας: ἔπαθεν ἀπαισίαν τινὰ νόσον, καθ' ἣς οὐδὲν ἴσχυεν ἡ ἐπιστήμη!

— Ἀπέθανεν! ἐπανέλαβον καταβεβλημένους, καὶ μὴ εὑρίσκων ἄλλο τι ν' ἀπαντήσω.

Ἦτο ἀσχετὰ δυσάρεστος εἶδησις, ἥτις ἀπέσυρεν ἡμᾶς ἐκ τοῦ θελκτικοῦ ὄνειρου, ὅφ' οὗ ἐλικνιζόμεθα.

— Ταλαίπωρε σύντροφε! ἐφώνησεν ἡ κυρία Τόμψον, ταλαίπωρε σύντροφε!

Β΄.

Ἀληθῶς ταλαίπωρος σύντροφος! ὁ βίος δὲν ἐμειδίασεν αὐτῷ. Ὁ κ. Λεγκυμπέρ, ἀρχαῖος ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ, γενόμενος νεώτατος λοχαγός, ἐνυμφεῖθη ἐνωρίτατα, ἴσως τυχαίως ἐν μέρει διότι κατόπιν τερσάρων μετὰ τοῦ γάμου ἐτῶν, ἐπληροφόρηθη ὅτι ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἀναξίως αὐτὸν ἐξηπάτα. Αὐτοστιγμῆ ἐθέλησε νὰ φονεύσῃ αὐτὴν ὄν τρόπον φονεύουσιν ἀσπλάγγως παραχοπιὸν ζῶον, ἀλλὰ περιορίσθη εἰς ἐκδῶξιν αὐτῆς ἐκ τοῦ οἴκου μετὰ ζωηρᾶς ἐκδηλώσεως ἀποτροπῆς, τηρήσας παρ' ἑαυτῷ τὸ θυγάτριον αὐτοῦ, μόλις τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἄγον.

Ἄ! Ἐλάτρευε τὴν μικρὰν ταύτην Ἐλένην, τὴν μικροῦλαν. Ξανθὴν, γελόεσσαν, χαρίεσσαν. . . καί, ἐπιδοθεὶς καθ' ὀλοκληρίαν εἰς τὴν ἀνατροφὴν τοῦ τέκνου αὐτοῦ, εὑρίσκειν ἐν τῇ ἐνασχολήσει ταύτῃ καὶ ἐν τῇ αὐστηρᾷ τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ἐκπληρώσει τὴν παρηγορίαν καὶ τὴν λήθην, ὣν εἶχεν ἀνάγκην.

Ἐν τούτοις ἡ μήτηρ ἔγραψε πολλὰς ἐπιστολάς, ἐπικαλουμένη συγχώρησιν ὑποσχομένη νέον παραδειγματικὸν βίον, ἐπανορθοῦντα τὰ πρότερα ἀτοπήματα. Ὁ λοχαγὸς Λεγκυμπέρ περιορίσθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὄμους. Ἄλλ' ἡμέραν τινὰ μετὰ ὀκταετίαν, συκνηθηθεὶς ἐκ τῶν ἱκετευτικῶν τόνων τῆς γυναικὸς ταύτης, ἥτις ἔλεγεν ὅτι ἦτο σοβαρῶς ἀσθενὴς καὶ ἐζήτησε νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν θυγάτρα αὐτῆς, «πρὶν ἢ ἴσως ἀποθάνῃ», ἐφοβεῖτο μήπως, ἀρνούμενος, φανθῇ ἄγαν κληρὸς. Τὸ τέκνον ἐγνώρισεν λοιπὸν τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἥτις μάλιστα εἶχεν ἀναλάβει. Καὶ ἰδοὺ ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συνεντεύξεως ταύτης ἡ Ἐλένη, ἥτις ἤγε τὸ ἐνδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῆς καὶ ἤρξατο ὠρίμως νὰ σκέπτηται, ἡ Ἐλένη ἀπέθῃ σύννοος: «Διατί λοιπὸν εἶσαι δυσπρεστημένος μετὰ τῆς μητρός, παπάκη; ἔλεγεν αὐτὴ συγνάξις. . . ἐνῶ ἡ μήτηρ εἶναι τόσον φιλόρφον!». Καὶ τοῦτο λέγουσα διεπέρα τοὺς μακροὺς αὐτῆς βραχίονας περὶ τὸν λαιμὸν τοῦ λοχαγοῦ, ὅστις, λίαν σοβαρὸς, οὐδὲν ἀπήντα, ἀφηρημένος ὢν, λησμονῶν μάλιστα νὰ θωπεύσῃ τὴν θυγάτρα. Μάλιστα ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ὁ βίος δι' αὐτοὺς δὲν ἦτο πλέον ὁ αὐ-

τός. Ἡ Ἑλένη ἤρχετο κατανοοῦσα, ὅτι ἔστρεψεν τὴν μητέρα. Διὰ τὴν νὰ μὴ ἐπιτρέπηται αὐτῇ νὰ ζῆ παρὰ τῆ ἰδίᾳ αὐτῆς μητρί, ὡς ἄλλαι κόραι τὰς ὁποίας ἐγνώριζεν; Αἱ σκέψεις αὐτὰ ἀπερρόρησαν τὴν πρελλὴν καὶ ἀμεριμνον αὐτῆς ζωηρότητα. Ὁ οἶκος δὲν ἀντῆχει πλέον ἐκ τῶν τόσον ζωηρῶν αὐτῆς καγχασιῶν, οἵτινες ἔκαμον τὸν πατέρα αὐτῆς νὰ σκιρτᾷ ἐπὶ τῇ συναίσθησει τῆς εὐδαιμονίας αὐτοῦ. Ἐπασχε λοιπὸν οὗτος, ἀνησυχῶν ἐπὶ τῇ ἀποτόμῃ ταύτῃ μεταλλαγῆ διαθέσεως, ἣτις ἐπῆλθε παρὰ τῇ ἀναπτυσσομένη τῇ ἡλικίᾳ θυγατρὶ αὐτοῦ.

Μὴ θέλων νὰ λυπῆ τὸ τέκνον αὐτοῦ ἐπέτρεψεν αὐτῷ συχνοτέρως μετὰ τῆς μητρὸς ἐντεύξεις, ὅτε αἰῶνις ἡμέραν τινὰ ἢ τελευταία αὐτῆ ἐνεπιστέθη εἰς τὴν θυγατέρα ἐπιστολὴν ἐπιφορτίσασα αὐτὴν νὰ κοιμίσῃ ταύτην εἰς τὸν πατέρα. Ἡ ἐπιστολὴ περιλάμβανε πάλιν παρακλήσεις καὶ ἰκεσίας τῆς ἐνόχου συζύγου πρὸς τὸν πατέρα. Ἐν ὀνόματι τοῦ τέκνου αὐτῶν, καθικέτευεν αὐτὸν νὰ λητμονήσῃ τὴν ὕβριν, νὰ παραλάβῃ αὐτὴν ἐκ νέου εἰς τὸν οἶκόν, δὲν ἐξήτει πλέον νὰ ἦναι ἡ σύζυγος, ἀλλ' ἀφωσιωμένη μόνον δούλη, συντελοῦσα εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῆς θυγατρὸς αὐτῶν. Τετραγαμῆνος ὁ λοχαγὸς Λεγκυμπέρ συνέθλιψε τὴν ἐπιστολήν, δὲν ἤθελε ποτὶς νὰ συγχωρήσῃ. Ἄλλ' αἰφνης ἀνεσφῆξεν ἡ θύρα, μῆτιρ δὲ καὶ θυγάτηρ ἐρρίφθησαν ἑαυτὰς εἰς τὰ γόνατα τοῦ ἀξιωματικοῦ, καθικετεύουσαι αὐτὸν μετ' ὀφθαλμῶν, λουομένων ὑπὸ δακρύων. Ἐπὶ τούτῳ ἐκάρθη καὶ τὴν Ἑλένην ἐπὶ τῶν βραχιόνων λαθῶν, ἵνα μὴ βλέπῃ πλέον ἐπὶ μακρότερον κλαῖον τὸ τέκνον, οἵτινες οἱ λυγμοὶ ἐφώρουν: « Συγχώρησον », ἔστράφη πρὸς τὴν μητέρα καὶ εἶπεν αὐτῇ ἁπλῶς: « Μείνον! ».

Δι' ἄνδρα ἀγαθὸν ἕνα καὶ γενναίουφυγον ἢ συγχωρησὶς εἶναι εὐχερὴς ἀλλ' ὁ κόσμος δὲν ἔχει καὶ αὐτὸς γενναίουφυγίαν. Ἀντὶ πάσης θυσίας πρέπει νὰ λαλῆ καὶ κατακρίνη, παραμορφῶν τὰ ὑπὸ τὰ ὄμματα αὐτοῦ συμβαίνοντα: πρέπει τέλος νὰ διασκεδάσῃ! . . . Ὁ λοχαγὸς Λεγκυμπέρ καλῶς πράγματι κατενόησεν, ὅτι ὁ κόσμος δὲν θὰ ἐπεδοκίμαζε, δὲν θὰ κατενόει τὴν γενναίουφυγίαν αὐτοῦ. Αὐθωρεὶ προεῖδεν ὅτι ἡ διαγωγή αὐτοῦ θὰ προῦκάλει γέλωτα, ὅτι θὰ ἠναγκάσθῃ νὰ ἔλθῃ εἰς σύγκρουσιν (πιθανῶς μεθ' ἐταίρων, οὐδ' ἰγγάπα), ὅτι οὐδεμία πλέον κυρία θὰ ἐπεθύμει νὰ συνάψῃ σχέσεις μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ ὅτι θὰ ἔξω ὡς παρὰ, ἐν ἐνὶ λόγῳ θὰ ἔξω ἐν μέσῳ τοῦ στρατιωτικοῦ μόνον κόσμου. Οὕτω τὴν ἐπιούσαν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν παρέσχε συγχωρητικὴν εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ, ἀπέστειλεν εἰς τὸν συνταγματάρχην τὴν παραίτησιν αὐτοῦ. Ἄ! σκληρὸν ἦτο αὐτῷ ν' ἀποχαιρετῆσθαι στάδιον, ὅπερ τόσον ἠγάπα. Ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ἔμελλε νὰ προαχθῆ εἰς ἑλαρχόν, τὸ μέλλον αὐτοῦ ἦτο ἐξησφαλίσμενον! Νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸν στρατὸν! ἢ καρδία αὐτοῦ ἔστενοχωρεῖτο ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τοῦ νὰ πράξῃ τοῦτο. Ἐν τούτοις, καίπερ ἀποκλειστικῶς στερομένου περιουσίας, δὲν ἰδίτασε: πάντα ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ! τοῦτο ἀπεδέξατο ὡς ἐμβλημα. Θὰ ἠναγκάσθῃ νὰ συζητηθῆ αὐτὴν ἡμέραν τινὰ καὶ νὰ ζητήσῃ κατὰ συνέπειαν νοινωγίαν ἐν ἣ ἢ παρελθούσα πλημμελὴς διαγωγή τῆς μητρὸς ἔσται ἄγνωστος. Καλῶς! ὅπως θέλῃ ὁ Θεός! ἔμελε νὰ ζητήσῃ ἀστικὴν θέσιν: ἐν ἐτέρῃ κοινωνίᾳ θὰ ἐλησμονεῖτο ἴσως τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ.

Δὲν εἶδεν ὅμως ἀστικὴν θέσιν: τὰ ὀλίγιστα χρήματα, ἄπερ ἐκέκτητο, ἐξέλιπον βραδέως. Ἐν τούτοις ἡμέραν τινὰ προὔταθῃ αὐτῷ ν' ἀποδεθῆ θέσιν τοπογράφου μηχανικοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐταιρίας, ἣτις ἀνελάμβανε τὴν ἐν Νεῆς Καληδονίᾳ ἐκμετάλλευσιν ὠρυχείων νικέλου, εἰς ἃ εἶναι λίαν πλουσία ἢ νῆσο: αὕτη. Ἄλλ' ἡ ἀπόστασις, ἡ ἀβεβαιότης δὲν ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ δώσῃ ἀμέσως τὴν συγκατάθεσιν αὐτοῦ. Καὶ ὅμως οὐδεμία ἄλλη θέσις ἐπαρουσιάσθη: ἔπραπε λοιπὸν νὰ περιέλθῃ εἰς δυστυχίαν; Τότε θαρραλέως ἀνεχώρησε, καταλείπων ἐν Γαλλίᾳ τὴν θυγατέρα καὶ τὴν σύζυγον, ὡφείλε νὰ ἴδῃ ὅποια θὰ ἦτο ἢ ἐν Νεῆς Καληδονίᾳ κατὰστασις καὶ νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ νὰ μεταβῆ παρ' αὐτῷ.

Ἀφικόμενος εἰς Νουμέαν ἐπληροφορήθη ὅτι ἡ ἐταιρία ἔκλειε τὰ ἔργαστάσια καὶ ἠὲ χάριται τῷ προσωπικῷ αὐτῆς. Ἀπεθαρρύνθη, ἀλλ' οὐδὲν ὑπέδῃλωσεν. Ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ «Νεῖα Νότιος Οὐαλλία» εὐρισκόμενος, οἵτινες εἶχεν ἐπιβῆ, ἵνα ὑποστρέψῃ εἰς Γαλλίαν, προσεπάθησε νὰ ἀποκρύψῃ, ὑπὸ ἐξωτερικὴν φαίδριότητα τὴν ἀνησυχίαν αὐτοῦ, τὴν θλίψιν. . . Ἄλλ' ἐν Μελβούρῳ ἀνεμένεν αὐτὸν τηλεγράφημα, ἀγγέλλον

αὐτῷ τὸν θάνατον τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, ἀφαρπαγίσης ἐντὸς ὀλίγων ὡρῶν ὑπὸ καλπαζούσης φθίσεως.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὰ πάντα πλέον εἶχον ἐκλείπει: τὸ λογικόν, ἡ ζωηρότης, τὸ θάρρος. Ἐν αὐτῷ τοῦ λοιποῦ ἦσαν τὰ πάντα νεκρωμένα. «Θεέ μου! ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ εἶχεν ἀποθάνει, μὴ δυνηθέντος μάλιστα αὐτοῦ νὰ ἐναγκαλισθῇ αὐτὴν πρὶν ἢ αὕτη ἀποχαιρετῆσθαι αὐτὸν διὰ παντός. Τί τῷ ἔμελλε πλέον διὰ τὰ λοιπὰ; ὅποσον πλέον εἶχε λόγον νὰ ζῆ; τί τῷ ὑπελείπετο, ὅπερ νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτὸν ἐν τῷ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνι; ἡ σύζυγος αὐτοῦ; ἀλλ' ἡ δύνατο νὰ ἀγαπᾷ αὐτὴν εἰσέτι! μὴπως ἐσυγχώρησεν αὐτὴν δι' ἄλλον λόγον ἢ διὰ τὴν πρὸς τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἀγάπην; ».

Τῷ ἐπῆλθε λοιπὸν ἡ ἰδέα νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ ἀποστιγμεί: ἡ ἄβυσσος τῆς θαλάσσης διηνοίγετο πρὸ αὐτοῦ. Ἴσκει μόνον νὰ ριφθῆ εἰς αὐτὴν μετὰ ἑλαρχόν θόρυβον καὶ στροφάλους ἀφροῦ, τὸ ζήτημα θὰ ἔληγεν. Ἄλλ' ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ! ἐπεθύμει νὰ ἐπανέλθῃ παρὰ τῇ νεκρῇ: ἐπεθύμει νὰ μεταβῆ καὶ γονυπετήσῃ ἐπὶ τοῦ τάφου, νὰ γνωρίσῃ ἐν τίνι θέσει ἀνεπαύετο αὕτη ἐν τῷ κοιμητηρίῳ. Εἶχεν ἀντιστῆ εἰς τὸν πειρασμὸν τῆς αυτοκτονίας.

Ἀπαισία ὅμως νότος εἶχε καταλάβει αὐτόν: ἡμέραν τινὰ ἠναγκάσθη νὰ κατακλιθῆ μετὰ ζωηρῶ πνεύματι καὶ παραληρημάτων. Ὁ τοῦ πλοίου ἱατρός δὲν κατενόει ποτὶς τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ, ἐφοβεῖτο μὴπως πάθῃ τὸ λογικόν.

Ἄλλὰ τὸ γινόμενον ἦτο χεῖρον ἀπέθανεν. Δεκαήμερος πλοῦς ἐχώριζεν εἰσέτι τὸ σκάφος ἀπὸ τῆς νήσου τοῦ Μαυρικίου: τὸ σῶμα αὐτοῦ ἔδει νὰ ριφθῆ εἰς τὴν θάλασσαν.

Ταλαίπωρος σύντροφος!

Γ.

Εἶναι μεσονύκτιον ἰσχυρῶς ἐλαττωσάμενος ὁ ἀλλοῦ. Ἡ σελήνη διαχέει λευκοὺς καταρράκτας φωτὸς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ σκάφους, ὅπου αἱ σκιαὶ τῶν ἰσθῶν καὶ τῶν σχοινίων διαγράφονται βραχύταται καὶ μελάντεται. Οὐδεὶς ἐπιφαίνεται: οὐδεὶς ἀκούεται ἄλλος κρότος ἐκτὸς τοῦ τῆς συνεχοῦς κινήσεως τῆς μηχανῆς καὶ τοῦ ὕδατος, ὅπερ, διασχίζόμενον, ρεῖ κατὰ μήκος τοῦ σκάφους. Ὁ οὐρανὸς ἀπαστράπτει πάντοτε ἐκ λάμψεων, ἡ νύξ εἶναι μαγευτικὴ. Ἐν ταῖς ἀπαλαῖς καὶ βραδείαις τῶν κυμάτων ταλαντεύσεσιν, ἡ θάλασσα κυλιέται φύρδην μίγδην φωσφορίζουσας λάμψεις καὶ τρομώδεις ἀνταυγείας τῶν ἀστέρων. Ὅπισθεν ἡ ἑλιξ ἐν τῷ λευκῷ ἀφρῷ, τὸν ὅποσον διεγειρεῖ, φαίνεται κινούσα καταρράκτας πολυτέμων λίθων, κατακυλιόμενων, σπινθηρίζουσων, ἐπιπλευσῶν πρὸς στιγμὴν καὶ ἐπαναπιπτουσῶν, ὁ δὲ αὐλαξ τῆς τοῦ σκάφους τροχίᾳς, ὅστις εἰς μακροτάτην ἐκτείνεται ἀπόστασιν, ἐφ' ὅσον ἐξικνεῖται ὁ ὀφθαλμός, φαίνεται ὡς ἡ οὐρὰ λευκῆς ἐσθῆτος νύμφης, θεωρουμένη ἡμιδιακυγῶς ὡς ἐν ὄνειρῳ, μακρὰ σειρὰ τριχάπτων, πεποικιλμένη ὑπὸ ἀστέρων καὶ ἀδαμάντων καὶ ἐπιπλέουσα ἑλαρχῶς.

— Ἐδῶ εἶμαι, κυρία Τόμψον, ὅποσον ὥραία νύξ πρὸς συνδιάλεξιν καὶ ὅποσον πάλλει ἡ καρδία μου, ἀναμείνοντος ὕμνος! . . . Ἀκούω βήματα . . . Εἶσθε εἶς; Οὐχί! Τί εἶναι λοιπόν; τί στρατήγημα εἶναι τοῦτο;

Τέσσαρες ἄνδρες τοῦ πληρώματος, ἀκολουθοῦμενοι ὑπὸ τοῦ κυβερνήτου, φέρουσι μέγαν ἐκ πανίου σάκκον, ἐν ᾧ ὑπάρχει τι μακρόν. Τὸ φορτίον εἶναι βαρὺ ἀναμφιβόλως, διότι οἱ τέσσαρες φορεῖς δὲν φαίνονται ὅτι εἶναι τόσον πολλοὶ ὥστε νὰ ἦναι περιττοὶ διὰ τὸ βῆρος.

— Ἀκριβῶς ὅπισθεν ἐμοῦ αἰσθάνομαι τὴν ψαῦσιν χειρὸς: εἶναι ἡ κυρία Τόμψον.

— Τί συμβαίνει λοιπόν; ἐρωτᾷ.

— Εἶναι ὁ νεκρὸς, τὸν ὅποσον ἐνταφίσουσιν, ἀπαντᾷ εἰς τῶν τοῦ πληρώματος.

Ἡ κυρία Τόμψον ἔβαλε κραυγὴν.

— Θεέ μου! Πῶς γίνεται τοῦτο, χωρὶς ἱερέα, χωρὶς φίλους, χωρὶς κανένα. Ἐρραφαν αὐτὸν ἐν σάκκῳ καὶ μέλλουσι νὰ ρίψωσιν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν ὡς ἄχρηστον φορτίον. . . καὶ οὕτω θὰ λήξῃ τὸ πᾶν!

Ὁ κυβερνήτης ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς γεφύρας: ὀμιλεῖ εἰς τὸν ἀξιωματικὸν τῆς ὑπηρεσίας.

— Σταμάτησον!! διατάσσει ὁ τελευταῖος οὗτος διὰ τῆς μετὰ τῆς μηχανῆς συγκοινωνούσης σάλπιγγος.

Εἶτα δ' αἰέτως :

— Προσοχή! δεξιᾶ! καθ' ὄλοκληρίαν!

Ὁ κυβερνήτης κατέρχεται πάλιν ἐν σπουδῇ· ἡ μηχανὴ σταματᾷ. μεγάλη ἐπέρχεται σιγὴ καὶ ἀκούεται μόνον ὁ ἤχος τῆς κινουμένης θαλάσσης. Οἱ ἄνδρες ἀπέθηκαν τὸ φορτίον αὐτῶν, ἐπὶ τῆς γεφύρας, ὅπως διόλου ἐμπρὸς ἐκεῖ ὅπουθεν ρίπτεται ἡ ἀγκυρα. Δύο ἐξ αὐτῶν ἔφερον μοχλοὺς. Τὸ σκάφος, κινούμενον ἐκ τῆς ὀρμῆς, ἦν εἶχεν, ὑπακούει εἰς τὸ πηδάλιον καὶ διαγράφει ἤρεμον καὶ εὐρεῖαν καμπήν.

Τότε ὁ κυβερνήτης, ἀποκαλυπτόμενος, διατάσσει τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ νὰ πράξωσι τὸ αὐτὸ· ἀνοίξας δὲ βιβλίον, ἀναγινώσκει ὑπὸ τὸ φῶς δύο φανῶν τοὺς ὁποίους κρατοῦσιν ὑψηλά, βραχεῖαν εὐχὴν. Εἶτα κλείει τὸ βιβλίον, ποιεῖται σημεῖον καὶ πάραυτα ἀκούεται θόρυβος.

— Πλάφ!

Ἡ θάλασσα, διανοιγομένη, βρέχει δι' ἀφροῦ τὰς τοῦ σκάφους παρειάς. Κίνησις τις ἐπιγίνεται ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ ὅπου φωσφορισμοί, ἀλληλοσυγχρούμενοι, φωτίζουναι πρὸς στιγμὴν τὸ πτώμα, τὸ ὅποιον παρατηρεῖται βαθιζόμενον, ἐσκληρωμένον καὶ λευκὸν εἰς τὰ βῆθη τῆς ἀβύσσου. Κατόπιν ἐπέρχεται κύμα, κυλίνει, ἀπάγει αὐτὸ περαιτέρω καὶ προκαλεῖ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν ἰχνῶν αὐτοῦ. Τὸ σκάφος εἰς τὸ ὅποιον ὑπολείπεται εἰσέτι ἀσθενῆς ὀρμῆ, ἀπομακρύνεται βαθμηδὸν τοῦ μέρους τῆς ταφῆς. Δὲν φαίνεται πλέον ἀφρὸς ἐπὶ τῆς θαλάσσης· οὐδὲν ὑπολείπεται τὸ ὑποδεικνύον ὅτι νεκρὸς εἶχεν αὐτόσε ριφθῆ.

Ἦδη δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ σκάφος τὴν πορείαν· οὐδεὶς φόβος πλέον μήπως τὸ πτώμα περιπλακῆ ἐν τῇ ἕλικι.

— Ἐμπρός! τὸ πηδάλιον πρὸς ἀριστεράν! καθ' ὄλοκληρίαν!

Τὸ σκάφος ἐπανελάβε τὴν πορείαν αὐτοῦ· τὰ πάντα ἔληξαν. Ἡ γλιαρὰ νῦν λάμπει πάντοτε, ἤρεμος, ἀδιάφορος. Ἐπὶ τῶν κεραιῶν τῶν ἰστῶν οἱ ἀστερισμοὶ ἐπιθέτουσι τὰ ἀποστίλθοντα διαδήματα αὐτῶν. Τὸ σκάφος ραθύμως ταλαντεύεται ἐν τῇ αὐρᾷ, ὡς μέγα θαλάσσιον πτηνόν.

Οἱ ἄνδρες τοῦ πληρώματος ἀπέρχονται ἵνα κατακλιθῶσιν, εὐτυχεῖς ἐπὶ τῇ λήξει τῆς ἀγγαραίας αὐτῶν. Οἱ ἐπιβάται, λικνιζόμενοι ὑπὸ παραπλησίας ταλαντεύσεως, κοιμῶνται ὑπνον ἤσυχον. Καὶ τῇ ἐπιούσῃ κατὰ τὴν ἔγερσιν θὰ μάθωσιν ὅτι ὁ νεκρὸς ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν τὸ μεσονύκτιον καὶ ὅτι δὲν θὰ ταρξάσωνται πλέον ὑπὸ τῆς γειτονίας αὐτοῦ. Τὰ παιγνίδια, οἱ ἐπὶ τῆς γεφύρας χοροὶ θὰ ἐπαναληφθῶσιν.

— Ταλαίπωρος σύντροφος! Ἐνθυμεθεε, κυρία Τόμψον. . .

Πάντα ἦσαν τὰ μόνα, ἄπερ ἠδυνήθημεν νὰ εἰπώμεν εἰς ἑαυτοὺς κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκεῖνην τῆς ἐντεύξεως. Βεβαίως κατὰ τὴν γοητευτικὴν ἐκεῖνην νύκτα, προσηγγόμεθα ἀπέναντι ἀλλήλων, μετὰ καρδίας πλήρους ζέσεως καὶ τοῦ πνεύματος κατακλυζομένου ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ· αἱ ὥραι δ' αὐταὶ παρατεταμένων μέχρι τῆς αὐγῆς, μέχρι τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ ὡραίων ἄστρων, ἐντεῖξεων θὰ ἦσαν ἀναμφιβίλως ὥραι ἀπαραιμύλλου μεθυστικῆς ἀπολαύσεως!

Κατόπιν ὅμως τοῦ ἀπαισίου θεάματος, εἰς ὃ χωρὶς ποτῶς αὐτὸ ν' ἀναμένωμεν, εἶχομεν παραστῆ, ὅτε εἰρήθημεν μόνον, πρόσωπον πρὸς πρόσωπον ἐπὶ τῆς γεφύρας, ἀμφοτέροι τοσοῦτον εἶχομεν ἐπηρεασθῆ ἐκ συγκινήσεως ὥστε ἠδυνατοῦμεν ἄλλο τι νὰ ψιθυρίσωμεν ἢ τό: Ταλαίπωρε σύντροφε!

Διὰ κινήσεως λοιπὸν ταυτοχρόνου ἐπετρέψαμεν ἕκαστος εἰς τὸν ἡμέτερον κοιτωνίσκον, αἰσθανόμενοι φοβερὸν τῆς ψυχῆς πόνον, περισφίγγοντα τὴν καρδίαν ἡμῶν.

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ.

Ἡ Μαρία-Ἀντωνέττα ἐστενοχωρεῖτο εἰ πέρ ποτε, ἡμέραν τινά, ἐν ταῖς βασιλικαῖς τελεταῖς τῶν Βερσαλλιῶν. Παρὰ τὰ περίε τῆς κατοικίας τῆς βασιλίσσης μεγαλοπρεπῆ ἄλση, τὰ ρέοντα διαυγῆ ὕδατα, τοὺς μυθολογικοὺς ναοὺς, ἡ Μαρία-Ἀντωνέττα ἦτο μελαγχολική. Καίτοι ἦτο βασίλισσα δὲν ἠδύνατο οὐδ'

ἐπὶ λεπτόν νὰ ἀπολαύσῃ τῆς ἐλευθερίας, ἣν ἐπεθύμει. Τῇ ὀγδῶ ὥρᾳ, ἡ θαλαμηπόλος τῇ ἔφερε πάντοτε τὴν ἐσθῆτά της, εἶτα ἐλούετο, ἐδέχετο μικρὰς ἀκροάσεις, ἐκαλλωπίζετο, ἤκουε τὴν λειτουργίαν, ἐδείκνει ἐν μέσῳ θαλαμηπόλων καὶ ὑπηρετῶν κολλάκων, περιστοιχιζομένη πάντοτε ὑπ' αὐλικῶν ἐχθρικῶς διακειμένων αὐτῇ. Τοιαύτη ἦτο ἡ μονότονος αὐτῆς ζωὴ. Ἡ βασίλισσα δὲν εἶχε γένειν εἰσέτι μήτηρ, ἠλπίζεν ὅτι οὐδέποτε θὰ γένη, ἀλλὰ καὶ ἂν ἐγίγνετο, ἐγνώριζε κάλλιστα ὅτι τὴν ἡμέραν τῆς ἐλευθερώσεώς της, θὰ μετεχειρίζοντο αὐτὴν ὡς τὴν τελευταίαν δούλην τοῦ βασιλείου καὶ ὅτι οἱ αὐλικοὶ καὶ μέγα μέρος τοῦ λαοῦ θὰ εἰσέδουν εἰς τὰ δωμάτια αὐτῆς, μὲ φωνὰς ψευδοῦς χαρᾶς εἰς τὰ χεῖλη, ὅπως διαπιστώσωσι τὴν ταυτότητα τοῦ νεογεννήτου καὶ ἰδίους ὄμμασι ἴδωσι τὰς ὠδίνους τῆς μητρός.

Ἡ κ. δὲ Νοάιγ καὶ ἡ κ. δὲ Μαρσάν ἦσαν αἱ αὐστηρότεραι φύλακες τῆς βασιλικῆς ἐθιμοτυπίας. Ἡ συναναστροφή τῶν γυναικῶν τούτων ἦτο διὰ τὴν βασίλισσαν διηνεκῆς βάσανος, αἱ δὲ συμβουλαὶ τῶν αἰώνιον μαρτύριον. Ὁ βασιλεὺς δὲν ἠσθάνθη εἰσέτι τὴν καρδίαν αὐτοῦ πάλλουςαν διὰ τὸ δροσερὸν καὶ ὡραῖον τοῦτο πλάσμα, ὅπερ, πρὸς ταῖς φυσικαῖς αὐτοῦ χάρισι, ἦτο πλήρης θελητήρων.

Ἡ ἀπόλυτος ἀγνότης εἶναι βεβαίως σπάνιον τι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Ἡ βασίλισσα ἦτο ἀγνή, ζῶσα δὲ ἐν ἐλευθερίᾳ, θὰ διετήρει μειδιήματα εἰς τὰ χεῖλη ἐὰν μὴ ἡ τυραννικὴ αὐλὴ ἐν ἧ ἔξῃ παρημποδίζεν αὐτὴν νὰ διέγῃ βίον ὡς αὐτὴ ἐπεθύμει.

Ἡ Μάρθα, μικρὰ θαλαμηπόλος αὐτῆς ἐκ Βρετάνης, ἐφαίνετο ὅτι ἐνδοῖε τοὺς περισπασμοὺς τῆς βασιλίσσης, ἀλλ' ἡ ἐθιμοτυπία ἀπηγόρευεν αὐτῇ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὴν βασίλισσαν. Τὰ βλέμματα ὅμως, ἄτινα γλυκεῖα καὶ περίλυπος ἔρριπτεν ἐπὶ τῆς Μαρίας-Ἀντωνέττας, προέδιδον τῷ ὄντι καρδίαν συμπάσχουσαν. Ἡσθάνετο ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐμπιστευθῆ τὰ πάντα εἰς τὴν μικρὰν ταύτην κορασίδα ἀσφαλέστερον ἢ εἰς πάντας τοὺς φίλους αὐτῆς τῆς αὐλῆς. Ἐκτοσε φιλία τις συνέδεεν αὐτὴν μετὰ τῆς θεραπαινίδος της. Ἡ φύσις εἴλκυε πρὸς ἀλλήλας τὰς δύο ταύτας νεαρὰς καρδίας, ἀλλὰ τὸ αὐστηρὸν καὶ ἀπαρασάλευτον τῶν ἐθιμοτυπιῶν μεγάλην μεταξὺ αὐτῶν παρενέβαλλεν ἄβυσσον, ἥτις ἔδει νὰ διαχωρίζῃ πάντοτε τὴν βασίλισσαν τῆς Γαλλίας τῆς ἀφηνεῦς θεραπαινίδος.

Κατὰ τινὰ χειμερινὴν ἐσπέραν, μετὰ δεῖπνον ὀχληρότατον, ἡ βασίλισσα μετεκλήσατο τὴν Μάρθαν καὶ τῇ εἶπεν αὐστηρῶς:

— Τῇ ἐσπέρᾳ ταύτῃ, περὶ τὴν δεκάτην ὥραν, πρέπει νὰ ἔχῃς κρυφίως ἐτοίμην μίαν ἀμαξάν καὶ νὰ με συνοδεύσῃς εἰς Παρισίους.

Ἡ Μάρθα δὲν ἠδύνατο νὰ προβάλλῃ ἀντίρρησιν τινά. Ἐκλινε τὴν κεφαλὴν, ὡς σημεῖον συγκατανεύσεως καὶ ἀπεσύρθη.

Μετὰ δύο ὥρας, ἐνῷ ὁ ἄνεμος εὐρύριζε μεταξὺ τῶν δένδρων τοῦ Τριανόν καὶ ἐνῷ τὸ πᾶν ἐφαίνετο ἠρεμοῦν ἐντὸς τῶν διαφόρων περιπτέρων, ἡ βασίλισσα καὶ ἡ Μάρθα ἐξήρχοντο διὰ τινος τῶν θυρίδων τοῦ κήπου καὶ ἀνήχοντο ἐσπευσμένως ἐπὶ τινος ἀμάξης. Ὁ ἀμαξηλάτης ἐνόμιζεν ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ὀδηγήσῃ εἰς Παρισίους δύο θεραπαινίδας. Ἡ νύξ ἦτο ὑγρὰ καὶ σκοτεινὴ, σταγόνες δὲ βροχῆς ἐπιπτον μετὰ πατάγου ἐπὶ τῶν παραθύρων τῆς ἀμάξης.

— Γνωρίζεις ποῦ πηγαίνομεν; εἶπεν ἡ βασίλισσα.

— Ἄγνοῶ τὰ πάντα, Μεγαλειοτάτη.

— Ἐχω εἰδῶ δύο δόμινα τὰ ὅποια θὰ περιβληθῶμεν πρὶν εἰσελθῶμεν εἰς Παρισίους. Θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν χορὸν τοῦ Μελοδράματος.

Ἡ Μάρθα ἀφῆκε φωνὴν ἐκπλήξεως.

— Μήπως σοὶ φαίνεται παράδοξον; ἐπανελάθεν ἡ βασίλισσα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ μάθῃς ὅτι ἐνίοτε ἔχω ἀνάγκην ἄλλης ζωῆς διαφόρου ἐκείνης ἣν διέγω ἐν Τριανόν. Ἡ βασίλισσα εἶναι πρὸ παντὸς γυνή, ἥτις δύναται νὰ ἀπολαύσῃ τῶν ἠδονῶν εἰς ἅς ἐντρύψωσιν οἱ κάτοικοι τῶν Παρισίων. Γνωρίζω ὅτι εἶσαι πιστὴ καὶ ἐξέμυθος, διὰ τοῦτο δὲ σὲ παρέλαβον.

— Ἡ Ἀ. Μεγαλειότης δύναται νὰ ἦναι βεβαία περὶ τῆς ἀφοσιώσεώς μου, ἀλλ' ἐὰν ὁ βασιλεὺς ἔλθῃ, ὅπως ἴδῃ ὑμᾶς κατὰ τὴν νύκτα ταύτην καὶ δὲν εὕρῃ ὑμᾶς;

— Ὡ! ὁ βασιλεὺς! εἶπεν ἡ βασίλισσα μελαγχολικῶς ἅμα καὶ εἰρωνικῶς. Ἄλλ' εἶναι ἀδύνατον νὰ διαταράξῃ τὴν ἡσυχίαν τοῦ δι' ἐμὲ καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν!

Ἡ Μάρθα ἔτρεμε ἀντὶ τῆς βασιλείσσης.

— Αἱ προσωπίδες εἶναι ἀρκετὰ παχεῖαι; ἠρώτησε τυχαίως ἡ Μάρθα.

— Ναί, υπέλαθεν ἡ Μαρία Ἀντωνέττα γελῶσα, τὰ δὲ ὄμματα εὐρύτατα. Ὅχ μᾶς ἐκλάθωσιν ὡς μικρὰς ἀνθοπώλιδας.

— Ἄς ἐλπίσωμεν τοῦτο!

Μετ' οὐ πολὺ ἔφθασάν πρὸ τῶν κιγκλίδων, μετ' ὀλίγον δέ, ἐνῶ ἐξῶθεν ἐπιπτε ραγδασιότατη βροχὴ, εἰσῆρχοντο εἰς τὴν δευτέραν αἴθουσαν τοῦ Palais Royal, ὅπερ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκεῖ ἐχρησίμευεν ὡς θεατρὸν διὰ παράστασις καὶ χοροῦ.

Αἱ δύο γυναῖκες περιελιγμέναι ἐντὸς τῶν δομῶν, προσωπιδοφοροῦσαι, εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ χοροῦ, ἔνθα εὕρισκετο πλῆθος ἀρλεκινῶν, γελωτοποιῶν καὶ λοιπῶν.

Ἡ ὀρχήστρα ἀνέκρουε τὸν τετράχορον, τὸ δὲ πλῆθος ἐκείνο ἐκινεῖτο τῆδε κῆκσις ὡς ποικιλόχρους μάζα. Ἀρλεκινὸς τις, κεκυρῶς, ἔχων τὰς χεῖρας ὀπισθεν, ἐζήτηε νὰ παρασύρῃ ψευδομαρκησίαν τινά, ἣτις προσεποιεῖτο τὴν μεγάλην κυρίαν. Ὁ Ἀρλεκινὸς ἐπὶ τέλους εἶπε πρὸς αὐτὴν δραξάμενος αὐτῆς ἐκ τῆς ὄψεως:

— Ἐμπρός! σὲ ἀπῆγω, βασίλισσά μου!

Ἡ Μαρία Ἀντωνέττα ἀνεσιρτήσεν, ἀλλ' ὁ θόρυβος οὗτος ἔθελγεν αὐτὴν. Ἐγέλα ὡς μικρὸν παιδίον, ἐνῶ ἡ Μάρθα, τούναντιον, ἔτρεμεν ἐκ φόβου ψιθυρίζουσα:

— Ὅποια ἀπερισεψία!

Τὸ θορυβῶδες ἐκεῖνο πλῆθος, οἱ ζωροὶ χοροί, τὸ αἰκίον τῶν συνομιλιῶν, αἱ φωναὶ ζῶων, ἄς ἀπεμιμῶντο οἱ χορευταί, βεβαίως κατέθελγον τὴν βασίλισσαν! Ἐπήγαγεν ἐκεῖ ἔνθα ἦγεν αὐτὴν ἡ φαντασία, ἐγέλα ἐλευθέρως, ἠδύνατο ἐλευθέρως νὰ ἴδῃ τὸ πλῆθος ἐκεῖνο, ὅπερ ἐνόησε εἰς ἕκστασιν περιῆγεν αὐτὴν, ὡς ὅταν παιδίον, μηδεμίαν τοῦ κόσμου ἔχον πειραν, ἴσταται καὶ ἐξίσταται, ἐκπέμπον φωνὴν ἐκπλήξεως.

Αἱ βρόχιτοι προκνέροντο γκαθότταν τινά, ὅτε πλησίον στήλης τινὸς τὰς δύο γυναῖκας ἐπλησίασε προσωπιδοφόρος, φέρων ψευδῆ ρίνα, καὶ ὅστις ἐρρίνωσ καὶ μὲ τόνον νεαπολιτικὸν εἶπεν:

— Προσαλῶ τὴν μίαν τῶν δύο τούτων γυναικῶν εἰς τὴν γκαθότταν.

Δύο ξηρὰ «εὐχαριστῶ» ἠκούσθησαν.

Ὁ προσωπιδοφόρος ἐπέμενεν.

— Ἐὰν αἱ ὠραῖαι αὗται γυναῖκες προὔτιμων τὸν τετράχορον, εἶμαι διατεθειμένος νὰ χορεύσω μετὰ μίξ ἐκ τῶν δύο.

— Ζητήσατε ἀλλαχοῦ, εἶπεν ἡ Μάρθα.

— Καὶ ὑμεῖς, μικρούλα μου, εἶπεν εἰς τὴν βασίλισσαν ἐμποδίζουσα αὐτὴ τὸν δρόμον.

Ἐκυψε πρὸς τὴν προσωπίδα αὐτῆς.

Ἡ βασίλισσα ἐκ τῆς προσπελάσεως ταύτης ἐνόησεν ὅτι ὁ προσωπιδοφόρος εἶχε πείρι.

— Ἀφήσατέ μας, ἀπήντησεν ἡ Ἀντωνέττα μετὰ σοβαρότητος.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ προσωπιδοφόρος ἠθέλησε νὰ ἐγγίσῃ τὴν ἀσφὺν αὐτῆς, ἐκείνη ἀπήντησε διὰ ραπίσματος. Τὸ ράπισμα ἦτο ἰσχυρότατον διότι κατέπεσεν ἡ πρόσθετος ρίς τοῦ προσωπιδοφόρου.

— Διάβολε! εἶπεν ἐκείνος ἀναλαχμῶν τὸν γαλλικὸν τόνον ἀλλὰ θά μοι τὸ πληρώσῃ ἀκριβᾶ.

Πλῆθος συνηθροίσθη περὶ αὐτόν.

— Νὰ μὲ ραπίσῃ ἐν μέσῳ τούτων χορευτῶν! ἀνέκραξεν ὁ ραπισθεὶς, νὰ ρίψῃ τὴν προσωπίδα μου! Ὅχ σὰς δεῖξω ἐγώ!

Ὁ προσωπιδοφόρος προσεκάλεσεν ἀμέσως δύο ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους οἵτινες, ἀναγνωρίσαντες αὐτὸν ὡς πρόσωπον σημαίνον, ὑπεκλίθησαν.

— Ὁδηγήσατε τὰς δύο ταύτας γυναῖκας εἰς τὸν πλησιέστερον ἀστυνομικὸν σταθμὸν, διέταξεν αὐτοῖς καὶ κρατήσατε αὐτὰς μέχρι τῆς αὔριον.

Καὶ ἠθέλησε νὰ ἐκβάλῃ τὰς προσωπίδας τῶν γυναικῶν.

— Ἀλλὰ, πρὶν ἀναχωρήσατε, ἐκβάλλετε τὰς προσωπίδας σας.

Πλείστοι χορευταί παρενέβησαν ἐπιμόνωσ:

— Ἄ! Ἄ! κύριε, τὰς γυναῖκας δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ ἀποκαλύψῃς! Ὅποιοςδὴποτε καὶ ἀνῆσαι, δὲν δύνασαι νὰ πράξῃς τοῦτο.

— Ἡ μία τούτων μὲ ἐράπισεν, ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τὴν συλλάβω.

— Σύλλαβε αὐτὰς, ἀπήντησεν ἕτερος προσωπιδοφόρος, ἀλλὰ σεβασμὸς εἰς τὸ ὠραῖον φύλον καὶ εἰς τὸ incognito.

Ἐνῶ ὁ προσωπιδοφόρος ἔδιδε τὰς ἀναγκαῖας ἀπαντήσεις εἰς τοὺς περικυκλώσαντας αὐτόν, οἱ δὲ ὑπάλληλοι ἐζήγουν τῆς αἰθούσης τὰς δύο γυναῖκας, ὑποτρεμούσας, ἡμίθωνεις ἐκ φόβου.

— Ποῦ μᾶς ὀδηγεῖτε; ἠρώτησεν ἡ βασίλισσα.

— Εἰς τὸν πλησιέστερον ἀστυνομικὸν σταθμὸν.

— Σὰς δίδομεν ἑκατὸν σκούδα, ἐὰν θελήσατε νὰ μᾶς ἀφήσατε ἐλευθέρως.

— Ἀδύνατον, κυρίαι, εἶπεν ὁ εἰς τῶν δύο φυλάκων. Δύνασθε νὰ συνεννοηθῆτε μετὰ τοῦ ἀστυνόμου τοῦ Σατελέ. Καθῆκον μᾶς εἶναι νὰ ἐκθῆσωμεν τὰ καθέκαστα εἰς τὸν ἀξιωματικὸν τῆς ὑπηρεσίας.

— Εἶναι πολὺ κακὸς, ἀπήντησεν ὁ ἕτερος ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος.

ὑπὸ τοιαύτην συνοδείαν ἀφίκοντο μέχρι τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Ὀνοράτου, ἐν τινι χαμηλῇ αἰθούσῃ, ὅπου οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι κατεγίνοντο παίζοντες χαρτία ἐπὶ κενῶν βαρελίων, ὑπὸ τὴν ἀνταύγειαν τῶν κηρίων. Ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ ἀστυνόμου τοῦ Σατελέ, ὅστις ἴσως εὕρισκετο εἰς τὸν χορὸν τοῦ μελοδράματος, οἱ δύο φυλάκες ὑπέβαλον τὴν ἐκθεσίαν των εἰς τὸν λοχίαν τῆς ὑπηρεσίας, ὅστις ἔθικεν ὑπὸ ἐπιτήρησιν τὰς δύο γυναῖκας. Οἱ δύο ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι ἀπεσύρθησαν.

— Ἀποκαλύφθητε, διέταξεν ὁ λοχίας.

— Ἀδύνατον, ἀπήντησεν ἡ βασίλισσα!

— Τὰ ὀνόματά σας;

— Μάρθα καὶ Μαρία!

— Καθὼς λοιπὸν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, νόστιμον τοῦτο! Διατί ἐραπίσατε τὸν ἀξιωματικόν;

— Μᾶς ὕβρισεν, υπέλαθεν ἡ βασίλισσα. Ἄλλως τε, ἦτο μεθυσμένος.

— Ὅφειλω νὰ σὰς κρατήσω ἐδῶ.

— Ὅφειλετε νὰ μᾶς ἀφήσατε ἐλευθέρως, ἀνέκραξεν ἡ βασίλισσα.

— Νομίζετε ὅτι τοῦτο δύναται νὰ συμβῇ;

— Εἶμαι βεβαία. Σὰς παρακαλῶ μόνον νὰ μοι ἐπιτρέψητε νὰ σὰς ὁμιλήσω ἐπὶ τινὰ λεπτά μόνον.

— Ἄ! Ἄ! Μόνον! ἀνέκραξαν οἱ ἄνθρωποι τῆς ὑπηρεσίας, γελῶντες μετὰ πονηρίας.

— Πολὺ καλᾶ, ἀπήντησεν ὁ λοχίας, παραχθῆς ὑπὸ τῆς ἐπαγωγῆς φωνῆς τῆς νεαρᾶς γυναικός.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.